

**Zasady udzielania kredytów preferencyjnych wprowadzone
Zarządzeniem Nr 12/2015 Prezesa ARiMR z dnia 12 marca 2015 r.
ze zmianami wprowadzonymi:**

- 1) zarządzeniem Nr 41/2015 Prezesa ARiMR z dnia 6 lipca 2015 r.
- 2) zarządzeniem Nr 12/2016 Prezesa ARiMR z dnia 24 lutego 2016 r.
- 3) zarządzeniem Nr 41/2016 Prezesa ARiMR z dnia 10 maja 2016 r.
- 4) zarządzeniem Nr 52/2016 Prezesa ARiMR z dnia 13 czerwca 2016 r.
- 5) zarządzeniem Nr 135/2016 Prezesa ARiMR z dnia 24 listopada 2016 r.
- 6) zarządzeniem Nr 19/2017 Prezesa ARiMR z dnia 9 lutego 2017 r.
- 7) zarządzeniem Nr 52/2017 Prezesa ARiMR z dnia 17.05.2017 r.
- 8) zarządzeniem Nr 61/2017 Prezesa ARiMR z dnia 31.05.2017 r.
- 9) zarządzeniem Nr 127/2017 Prezesa ARiMR z dnia 25.09.2017 r.
- 10) zarządzeniem Nr 13/2018 Prezesa ARiMR z dnia 19.02.2018 r.
- 11) zarządzeniem Nr 82/2018 Prezesa ARiMR z dnia 17.08.2018 r.
- 12) zarządzeniem Nr 86/2018 Prezesa ARiMR z dnia 30.08.2018 r.
- 13) zarządzeniem Nr 115/2018 Prezesa ARiMR z dnia 08.10.2018 r.
- 14) zarządzeniem Nr 126/2018 Prezesa ARiMR z dnia 29.10.2018 r.
- 15) zarządzeniem Nr 153/2018 Prezesa ARiMR z dnia 28.12.2018 r.
- 16) zarządzeniem Nr 29/2019 Prezesa ARiMR z dnia 13.03.2019 r.
- 17) zarządzeniem Nr 124/2019 Prezesa ARiMR z dnia 24.09.2019 r.
- 18) zarządzeniem Nr 133/2019 Prezesa ARiMR z dnia 15.10.2019 r.
- 19) zarządzeniem Nr 12/2020 Prezesa ARiMR z dnia 10.02.2020 r.
- 20) zarządzeniem Nr 73/2020 Prezesa ARiMR z dnia 10.06.2020 r.
- 21) zarządzeniem Nr 90/2020 Prezesa ARiMR z dnia 10.07.2020 r.
- 22) zarządzeniem Nr 123/2020 Prezesa ARiMR z dnia 27.10.2020 r.
- 23) zarządzeniem Nr 5/2021 Prezesa ARiMR z dnia 13.01.2021 r.
- 24) zarządzeniem Nr 48/2021 Prezesa ARiMR z dnia 31.05.2021 r.
- 25) zarządzeniem Nr 86/2021 Prezesa ARiMR z dnia 27.08.2021 r.
- 26) zarządzeniem Nr 76/2023 Prezesa ARiMR z dnia 21.06.2023 r.
- 27) zarządzeniem Nr 88/2023 Prezesa ARiMR z dnia 14.07.2023 r.
- 28) zarządzeniem Nr 91/2023 Prezesa ARiMR z dnia 18.07.2023 r.
- 29) zarządzeniem Nr 92/2023 Prezesa ARiMR z dnia 21.07.2023 r.
- 30) zarządzeniem Nr 102/2023 Prezesa ARiMR z dnia 08.08.2023 r.
- 31) zarządzeniem Nr 122/2023 Prezesa ARiMR z dnia 31.08.2023 r.

- 32) zarządzeniem Nr 132/2023 Prezesa ARiMR z dnia 25 września 2023r.
- 33) zarządzeniem Nr 140/2023 Prezesa ARiMR z dnia 12 października 2023r.
- 34) zarządzeniem Nr 143/2023 Prezesa ARiMR z dnia 17 października 2023r.
- 35) zarządzeniem Nr 173/2023 Prezesa ARiMR z dnia 11 grudnia 2023r.
- 36) zarządzeniem Nr 181/2023 Prezesa ARiMR z dnia 21 grudnia 2023r.
- 37) zarządzeniem Nr 4/2024 Prezesa ARiMR z dnia 11 stycznia 2024r.
- 38) zarządzeniem Nr 28/2024 Prezesa ARiMR z dnia 28 lutego 2024r.
- 39) zarządzeniem Nr 45/2024 Prezesa ARiMR z dnia 29 kwietnia 2024 r.
- 40) zarządzeniem Nr 55/2024 Prezesa ARiMR z dnia 31 maja 2024 r.
- 41) zarządzeniem Nr 67/2024 Prezesa ARiMR z dnia 03 lipca 2024 r.
- 42) zarządzeniem Nr 86/2024 Prezesa ARiMR z dnia 06 sierpnia 2024 r.
- 43) zarządzeniem Nr 91/2024 Prezesa ARiMR z dnia 22 sierpnia 2024 r.
- 44) zarządzeniem Nr 139/2024 Prezesa ARiMR z dnia 18 grudnia 2024 r.
- 45) zarządzeniem Nr 148/2024 Prezesa ARiMR z dnia 24 grudnia 2024 r.
- 46) zarządzeniem Nr 16/2025 Prezesa ARiMR z dnia 19 lutego 2025 r.

Spis treści

Część I	Słowniczek	5
Część II	Wykaz działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego	13
Część III	Zasady udzielania kredytów z linii objętych dopłatami ARiMR do oprocentowania	18
Dział I	Zasady udzielania kredytu na inwestycje w rolnictwie i w rybactwie śródlądowym (linia RR)	18
Dział II	Zasady udzielania kredytu na zakup użytków rolnych (linia Z)	35
Dział III	Zasady udzielania kredytu na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów (linia PR)	47
Dział IV	Zasady udzielania kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (linia inwestycyjna K01, linia obrotowa K02)	61
Dział V	Zasady udzielania kredytów na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych – duże przedsiębiorstwa (linia inwestycyjna DK01, linia obrotowa DK02)	76
Dział VI	Zasady udzielania kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego (linia KO) – uchylony.....	89
Dział VII	Zasady udzielania kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych (linia ZC) - uchylony.....	89
Dział VIII	Zasady udzielania kredytów na zakup środków do produkcji rolnej (linia KSP) – uchylony.....	89
Dział IX	Zasady udzielania kredytów na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (linia KR) - uchylony	89
Dział X	Zasady udzielania kredytów na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF (linia KPS).....	90
Dział XI	Zasady udzielania kredytów na utrzymanie płynności finansowej przez producentów rolnych (linia UP).....	97
Dział XII	Zasady udzielania kredytów na poprawę płynności finansowej dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych lub skupu lub mrożenia owoców miękkich (linia S)	101
Część IV	Zasady udzielania kredytu z częściową spłatą kapitału na zakup użytków rolnych przez młodych rolników (linia MRcsk)	105

Spis załączników

<i>Załącznik nr 1</i> Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych	117
<i>Załącznik nr 2</i> Sposób obliczania wysokości pomocy	121
<i>Załącznik nr 3</i> Definicje mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw	126
<i>Załącznik nr 4</i> Wzorcowy Plan Inwestycji	129
<i>Załącznik nr 5</i> Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z dopłatami do oprocentowania / częściową spłatą kapitału	135
<i>Załącznik nr 6</i> Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z linii MRcsk o sposobie uzyskania kwalifikacji zawodowych	140
<i>Załącznik nr 7</i> Wzór oświadczenia sprzedawcy	141
<i>Załącznik nr 8</i> Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z dopłatami ARiMR do oprocentowania stosowanymi jako pomoc <i>de minimis</i> albo pomoc <i>de minimis</i> w rolnictwie lub rybołówstwie	144
<i>Załącznik nr 9</i> Wzór zaświadczenia o pomocy <i>de minimis</i>	147
<i>Załącznik nr 10</i> Wzór zaświadczenia o pomocy <i>de minimis</i> w rolnictwie lub rybołówstwie	149
<i>Załącznik nr 11</i> Wzór pisma Banku w sprawie pomocy <i>de minimis</i>	151
<i>Załącznik nr 12</i> Wzór pisma Banku w sprawie pomocy <i>de minimis</i> w rolnictwie lub rybołówstwie	151
<i>Załącznik nr 13</i> Wzór Wniosku o płatność I raty pomocy w formie częściowej spłaty kapitału	152
<i>Załącznik nr 14</i> Wzór Wniosku o płatność II raty pomocy w formie częściowej spłaty kapitału	153
<i>Załącznik nr 15</i> Wykaz dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli administracyjnej przez ARiMR przekazywanych przez bank	154
<i>Załącznik nr 16</i> Wzór wniosku o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania mienia nabytego za kredyt preferencyjny	155
<i>Załącznik nr 17</i> Wzór wniosku o udzielenie kredytu na wznowienie produkcji w gospodarstwie rolnym i dziale specjalnym produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę	157
<i>Załącznik nr 18</i> Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z linii K02 /DK02	161

Załącznik nr 19	
Wzór formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie	163
Załącznik nr 20	
Wzór formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis	164
Załącznik nr 21	
Oznaczenia linii kredytowych oraz możliwe do kredytowania w ramach poszczególnych podlinii: cele, działalności i nakłady	176
Załącznik nr 22	
Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt obrotowy nieoprocentowany dla producenta rolnego (linia KO)	184
Załącznik nr 23	
Wzór informacji przekazywanej przez bank w przypadku udzielenia kredytu z linii ... z dopłatami ARiMR stosowanymi na zasadach pomocy de minimis.....	185
Załącznik nr 24	
Wzór pisma Banku w sprawie rozpatrzenia wniosku kredytowego i utworzenia rachunku bankowego - uchylony.....	188
Załącznik nr 25	
Wzór oświadczenia producenta mleka, świń lub owoców i warzyw ubiegającego się o kredyt z linii ZC - uchylony.....	188
Załącznik nr 26	
Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt na zakup środków do produkcji rolnej (linia KSP) - uchylony.....	188
Załącznik nr 27	
Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z linii KR – uchylony	188
Załącznik nr 28	
Wzór oświadczeń składanych przez podmiot ubiegający się o kredyt z linii UP.....	189
Załącznik nr 29	
Wzór oświadczenia podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, lub skupu lub mrożenia owoców miękkich.....	193

CZĘŚĆ I

Słowniczek

Do celów niniejszych *Zasad udzielania kredytów preferencyjnych* stosuje się następujące definicje i skróty:

1. **Agencja lub ARiMR** – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. **Dopłaty** – dopłaty do oprocentowania kredytów stosowane przez ARiMR.
3. **Duże przedsiębiorstwa** – przedsiębiorstwa niespełniające kryteriów mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw, o których mowa w załączniku nr 3.
4. **Dział specjalny produkcji rolnej** – produkcja roślinna lub zwierzęca, o której mowa w części II w dziale III. Działów specjalnych produkcji rolnej nie stanowią uprawy, hodowla i chów zwierząt w rozmiarach nieprzekraczających wielkości określonych w części II w dziale III.
5. **Działalność rolnicza w rozumieniu przepisów o podatku rolnym** – produkcja roślinna i zwierzęca, w tym również produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcja warzywnicza, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwo, hodowla i produkcja materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcja zwierzęca typu przemysłowego fermowego oraz chów i hodowla ryb.
6. **Dzierżawa w okresie wieloletnim** – umowa dzierżawy zawarta na okres dłuższy niż 3 lata i trwający co najmniej do końca okresu kredytowania. Umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania.
7. **Dzień udzielenia pomocy** – dzień zawarcia umowy kredytu preferencyjnego.
8. **Efekt zachęty** – efekt, który powinna wywoływać pomoc Agencji w formie dopłat do oprocentowania kredytu albo częściowej spłaty kapitału. Uznaje się, że pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli:
 - 1) prace nad danym projektem lub odpowiednie działania rozpoczęły się nie wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o kredyt,
 - 2) w planie inwestycji, stanowiącym załącznik do wniosku o kredyt, uwzględniono następujące dane: nazwę i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym miejsce oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, określenie formy pomocy (dopłaty do oprocentowania kredytu albo częściowa spłata kapitału), planowaną kwotę pomocy potrzebną do realizacji inwestycji, i koszty inwestycji, z wyodrębnieniem finansowanych kredytem.

Na zasadzie odstępstwa od powyższego efekt zachęty nie obowiązuje w przypadku:

- 1) dopłat do oprocentowania kredytów na wznowienie produkcji po wystąpieniu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych,
- 2) dopłat do oprocentowania kredytów stosowanych jako pomoc *de minimis*, pomoc *de minimis* w rolnictwie lub pomoc *de minimis* w rybołówstwie.

Przez rozpoczęcie prac nad danym projektem lub odpowiednich działań należy rozumieć rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie

wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych wydarzeń nastąpiło wcześniej. Zakupu gruntów i prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie analiz wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie realizacji projektu lub działania.

9. **ESU** (ang. *European Size Unit*) – jednostka miary wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych, tj. nadwyżek bezpośrednich z działalności rolniczej. Kalkulator do wyliczenia tej wielkości znajduje się na stronie internetowej ARiMR (www.arimr.gov.pl) w zakładce Pomoc unijna i krajowa / Kredyty preferencyjne od 2015 r.
10. **Gospodarstwo rolne** – grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego (definicja zgodna z art. 55³ k.c).
11. **GUS** – Główny Urząd Statystyczny.
12. **Inwestycja nieprodukcyjna** – inwestycja, która nie prowadzi do znaczącego wzrostu wartości ani rentowności gospodarstwa.
13. **Inwestycja służąca zapewnieniu zgodności z normą UE** – inwestycja dokonana w celu osiągnięcia zgodności z normą Unii po upływie okresu przejściowego przewidzianego w przepisach UE.
14. **Jedno przedsiębiorstwo** – wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane co najmniej jednym z następujących stosunków:
 - 1) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków,
 - 2) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej,
 - 3) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki,
 - 4) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki.
15. **Kierujący gospodarstwem rolnym** – osoba, która sprawuje faktyczną i trwałą kontrolę nad gospodarstwem rolnym i jego zarządem. O prowadzeniu gospodarstwa rolnego jako kierujący tym gospodarstwem świadczą m. in.:
 - 1) uzyskanie wpisu do ewidencji producentów rolnych,
 - 2) zgłoszenie zwierząt gospodarskich do rejestru,
 - 3) wystąpienie o płatności bezpośrednie,
 - 4) wystąpienie o pomoc finansową dla rolników w ramach programów UE lub pomocy krajowej,

5) prowadzenie działu specjalnego produkcji rolnej.

16. Kierunek produkcji – produkcja:

- 1) roślinna lub zwierzęca, która mieści się w „Wykazie działalności (...)” zawartym w części II, w jednej grupie (np.: 01.1, 01.2) lub w jednym z oznaczeń dotyczących działów specjalnych produkcji rolnej (np. 1.ds, 4 ds.) albo
- 2) w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków zawarta w jednej podklasie (np.: 10.12, 10.51) ww. „Wykazu działalności (...)”.

17. Kredyt preferencyjny – kredyt, w którego spłacie pomaga ARiMR stosując dopłaty do oprocentowania kredytu albo częściową spłatę kapitału.

18. Kumulacja pomocy – udzielenie z różnych źródeł pomocy publicznej przeznaczonej na poniesienie tych samych kosztów (lub nakładów), w ramach realizacji tego samego projektu.

19. MŚP lub mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa – przedsiębiorstwa spełniające kryteria, o których mowa w załączniku nr 3.

20. Młody rolnik – osoba, która w dniu składania wniosku o przyznanie kredytu ma nie więcej niż 40 lat, posiada odpowiednie umiejętności i kwalifikacje zawodowe i po raz pierwszy rozpoczyna działalność w gospodarstwie rolnym jako kierujący tym gospodarstwem rolnym.

Warunek dotyczący posiadania odpowiednich umiejętności i kwalifikacji zawodowych uważa się za spełniony, jeżeli osoba fizyczna posiada, lub uzupełni kwalifikacje, o których mowa w załączniku nr 1.

Uważa się, że osoba po raz pierwszy rozpoczęła działalność w gospodarstwie rolnym jako kierujący tym gospodarstwem rolnym, jeżeli od powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego do dnia złożenia wniosku o kredyt nie upłynęło więcej niż 24 miesiące.

Powyższe postanowienia stosuje się analogicznie w przypadku działalności w dziale specjalnym produkcji rolnej.

21. Niekorzystne zjawiska atmosferyczne – susza, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawina w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

22. Obszary z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami – obszary, których lista znajduje się w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 364 ze zm.).

23. Ocena oddziaływania na środowisko – postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, którego zasady i tryb określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.). Ocenę oddziaływania na środowisko należy przeprowadzić w przypadku przedsięwzięć mogących:

- 1) zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – jeżeli obowiązek przeprowadzenia takiej oceny stwierdził organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określa **rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz.1839 ze zm.)**.

24. **ODR** – ośrodek doradztwa rolniczego.

24a. **Osoba bliska** - zstępni, wstępni, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, małżonek, osoby przysposabiające i przysposobione oraz pasierbowie.

25. **Producent rolny** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, będąca rolnikiem w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. U. L 435z 6.12.2021, s. 1).

26. **NBP** – Narodowy Bank Polski.

27. **Podmiot znajdujący się w trudnej sytuacji** – przedsiębiorstwo, wobec którego zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:

- 1) w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (innej niż MŚP, które istnieje od mniej niż trzech lat lub, do celów kwalifikowalności pomocy na finansowanie ryzyka, MŚP w okresie siedmiu lat od daty pierwszej sprzedaży komercyjnej, które kwalifikuje się do inwestycji w zakresie finansowania ryzyka w następstwie przeprowadzenia procedury *due diligence* przez wybranego pośrednika finansowego), w przypadku gdy ponad połowa jej subskrybowanego kapitału zakładowego została utracona w efekcie zakumulowanych strat. Taka sytuacja ma miejsce, gdy w wyniku odliczenia od rezerw (i wszystkich innych elementów uznawanych za część środków własnych przedsiębiorstwa) zakumulowanych strat powstaje ujemna skumulowana kwota, która przekracza połowę subskrybowanego kapitału zakładowego. Do celów niniejszego przepisu "spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" odnosi się w szczególności do rodzajów jednostek podanych w załączniku I do dyrektywy 2013/34/UE 49, a "kapitał zakładowy" obejmuje, w stosownych przypadkach, wszelkie premie emisyjne;
- 2) w przypadku spółki, w której co najmniej niektórzy członkowie ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za jej zadłużenie (innej niż MŚP, które istnieje od mniej niż trzech lat lub, do celów kwalifikowalności pomocy na finansowanie ryzyka, MŚP w okresie siedmiu lat od daty pierwszej sprzedaży komercyjnej, które kwalifikuje się do inwestycji w zakresie finansowania ryzyka w następstwie przeprowadzenia procedury *due diligence* przez wybranego pośrednika finansowego), w przypadku gdy ponad połowa jej kapitału wykazanego w sprawozdaniach finansowych tej spółki została utracona w efekcie zakumulowanych strat. Do celów niniejszego przepisu "spółka, w której co najmniej

niektórzy członkowie ponoszą nieograniczoną odpowiedzialność za jej zadłużenie" odnosi się w szczególności do rodzajów jednostek wymienionych w załączniku II do dyrektywy 2013/34/UE;

3) w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo podlega zbiorowemu postępowaniu w związku z niewypłacalnością lub spełnia kryteria na mocy obowiązującego prawa krajowego, by zostać objętym zbiorowym postępowaniem w związku z niewypłacalnością na wniosek jej wierzycieli;

4) w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo otrzymało pomoc na ratowanie i nie spłaciło do tej pory pożyczki ani nie zakończyło umowy o gwarancję lub otrzymało pomoc na restrukturyzację i nadal podlega planowi restrukturyzacyjnemu;

5) w przypadku przedsiębiorstwa, które nie jest MŚP, jeśli w ciągu ostatnich dwóch lat:

a) stosunek księgowej wartości kapitału obcego do kapitału własnego tego przedsiębiorstwa przekracza 7,5 oraz

b) wskaźnik pokrycia odsetek zyskiem EBITDA tego przedsiębiorstwa wynosi poniżej 1,0.

28. **Przedsiębiorstwo** – wyodrębniona prawnie, organizacyjnie oraz ekonomicznie jednostka prowadząca działalność polegającą na oferowaniu towarów lub usług na rynku bez względu na formę prawną, w jakiej prowadzona jest działalność (np. gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej prowadzone przez rolnika – osobę fizyczną lub przez osobę prawną, zakład przetwórstwa produktów rolnych prowadzony przez osobę fizyczną lub osobę prawną).

29. **Przeniesienie posiadania** – zmiana osoby władającej rzeczą następująca na skutek wydania samej rzeczy lub w wyniku dokonania czynności prawnej między właścicielem a posiadaczem, takiej jak np. sprzedaż, darowizna, wydzierżawienie, użyczenie, wynajem.

30. **Przyczyna niezależna od kredytobiorcy** – niezawiniony przez kredytobiorcę i pozostający poza jego wpływem powód nie zrealizowania planu inwestycji lub nie uruchomienia działalności zgodnie z planem inwestycji, czasowego zaprzestania prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek, nie udokumentowania wydatków w terminie, nie zakończenia realizacji inwestycji w terminie albo nieuzyskania w terminie kwalifikacji zawodowych przez młodego rolnika. Przyczynami niezależnymi od kredytobiorcy mogą być w szczególności:

1) śmierć kredytobiorcy,

2) długotrwała niezdolność kredytobiorcy do wykonywania zawodu,

3) choroba epizootyczna dotycząca część lub całość należącego do rolnika żywego inwentarza,

4) wywłaszczenie części nieruchomości związanej z inwestycją, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy,

5) katastrofa naturalna powodującą trwałe uszkodzenie nieruchomości lub obiektów będących przedmiotem inwestycji,

6) wypadek lub awaria skutkująca zniszczeniem budynku, budowli lub innego mienia w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze używanie zgodnie z założonym celem inwestycji,

7) kradzież mienia będącego przedmiotem kredytowania, z wyłączeniem kradzieży, która nastąpiła na skutek niezachowania należytej staranności przez kredytobiorcę,

8) wystąpienie organizmów kwarantannowych roślin, gdy ich wystąpienie wpływa na możliwość realizacji zobowiązań kredytobiorcy,

9) wprowadzenie ograniczeń handlowych (np. embargo nałożone przez inne państwo) wpływających na działalność kredytobiorcy,

stwierdzone przez bank na podstawie przedłożonych przez kredytobiorcę dokumentów, z zastrzeżeniem, że dokumentów nie wymaga się w przypadku, o którym mowa w pkt. 9.

31. **Rolnik aktywny zawodowo** – rolnik aktywny zawodowo w rozumieniu art. 4 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz. U. L 435z 6.12.2021, s. 1). Potwierdzeniem spełnienia wymogu stania się rolnikiem aktywnym zawodowo może być w szczególności fakt otrzymania z ARiMR płatności bezpośrednich.

- 31a. **Rolnik indywidualny** - osoba fizyczna będąca właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha, posiadająca kwalifikacje rolnicze oraz co najmniej od 5 lat zamieszkała w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i prowadząca przez ten okres osobiście to gospodarstwo.

Uważa się, że osoba fizyczna:

- 1) osobiście prowadzi gospodarstwo rolne, jeżeli:
 - a) pracuje w tym gospodarstwie,
 - b) podejmuje wszelkie decyzje dotyczące prowadzenia działalności rolniczej w tym gospodarstwie;
- 2) posiada kwalifikacje rolnicze, jeżeli uzyskała:
 - a) wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe, średnie lub wyższe lub
 - b) tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
 - c) wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i posiada co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
 - d) wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe inne niż rolnicze i posiada co najmniej 5-letni staż pracy w rolnictwie.

Za staż pracy, o którym mowa w pkt 2 lit. b) – d), uznaje się okres, w którym osoba fizyczna:

- 1) podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników lub
- 2) prowadziła działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym o obszarze nie mniejszym niż 1 ha stanowiącym jej własność, przedmiot użytkowania wieczystego, przedmiot samoistnego posiadania lub dzierżawy, lub
- 3) była zatrudniona w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, wykonując pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej, lub
- 4) wykonywała pracę związaną z prowadzeniem działalności rolniczej w charakterze członka spółdzielni produkcji rolnej, lub

5) odbyła staż, o którym mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r., poz. 735 ze zm.), obejmujący wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej.

Przy ustalaniu powierzchni użytków rolnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 ust. 2 i 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

32. **Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2472** - rozporządzenie Komisji (UE) nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1).
- 34a. **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023).
33. **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45).
34. **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 5).
35. **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 51 I z 22.02.2019, str. 1).
36. **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 oraz (WE) nr 1234/2007 (Dz. U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).
37. **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r.** – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.).
38. **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/848** – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 (Dz. U. L 150 z 1.07.2013, s. 1).
39. **Stopa dyskontowa** – stopa procentowa wyrażona w ułamku dziesiętnym, wyznaczana zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008 str. 6) poprzez dodanie stu punktów bazowych do stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską.

40. **Stopa referencyjna WIBOR 3M** – wysokość oprocentowania ustalana dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania kredytów, objętych dopłatami ARiMR do oprocentowania, stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, zaokrągloną do drugiego miejsca po przecinku, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
41. **Studium wykonalności** – ocena i analiza potencjału projektu, która ma wesprzeć proces decyzyjny poprzez obiektywne i racjonalne określenie jego mocnych i słabych stron oraz możliwości i zagrożeń z nim związanych, zasobów, jakie będą niezbędne do realizacji projektu, oraz ocenę szans jego powodzenia.
42. **UE** – Unia Europejska.
43. **Urządzenie gospodarstwa rolnego** – poniesienie nakładów inwestycyjnych w istniejącym gospodarstwie rolnym w celu jego modernizacji lub reorganizacji polegającej np. na wprowadzeniu nowej działalności produkcyjnej, specjalizacji produkcji, zwiększeniu skali produkcji, o ile istnieje rynek zbytu, lub na zmianie technologii produkcji.
- 43a. **Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego** – ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2569 z późn. zm.).
44. **Utworzenie gospodarstwa rolnego** – tworzenie od podstaw jednostki gospodarczej poprzez ponoszenie nakładów inwestycyjnych.
45. **Użytki rolne** – grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r., poz. 1390 ze zm.).
46. **Wytyczne** – Wytyczne w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich (2022/C 485/01).
47. **Wkład własny kredytobiorcy** – różnica między wartością nakładów inwestycyjnych, a kwotą udzielonego kredytu. Wkład własny:
- 1) obejmuje wyłącznie nakłady związane z inwestycją realizowaną w oparciu o kredyt, w tym nie wymienione w rozdziale I danej linii kredytowej,
 - 2) może być finansowany ze środków publicznych (np. premia dla młodych rolników lub premia dla małych gospodarstw w ramach PROW na lata 2007-2013),
 - 3) forma, w jakiej zostanie wniesiony, oraz jego wartość muszą zostać w sposób szczegółowy określone w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 4) jego oceny dokonuje bank na podstawie dokumentów przedłożonych przez inwestora przed zawarciem umowy kredytu.
48. **Zakup użytków rolnych lub innych nieruchomości** – nabycie ich własności lub prawa wieczystego użytkowania w drodze:
- 1) umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego,
 - 2) postanowienia sądu przysądżającego własność,

3) postanowieniem organu egzekucyjnego o przyznaniu własności.

Do zakupu użytków rolnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 507).

CZĘŚĆ II

Wykaz działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego

Dział I ROLNICTWO I RYBACTWO

GRUPA 01.1 Uprawy rolne inne niż wieloletnie

01.11.Z1 Uprawa zbóż, obejmuje:

- uprawę zbóż, takich jak: pszenica, kukurydza, proso, sorgo, jęczmień, żyto, owies, pozostałe zboża, gdzie indziej niesklasyfikowane

01.11.Z2 Uprawa roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, obejmuje:

- uprawę roślin strączkowych, takich jak: fasola, bób, ciecierzycy, soczewica, łubin, groch, pozostałe rośliny strączkowe,
- uprawę roślin oleistych na nasiona, takich jak: soja, siemię lniane, gorczyca, rzepak, słonecznik, pozostałe rośliny oleiste uprawiane na nasiona.

01.13.Z1 Uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, w tym ziemniaków, o dużej zawartości skrobi i inuliny

01.13.Z2 Uprawa warzyw, obejmuje:

- uprawę warzyw kwiatostanowych, liściastych i łodygowych, takich jak: karczochy, szparagi, kapusta, kalafior i brokuły, sałata i cykoria, szpinak, pozostałe warzywa kwiatostanowe, liściaste i łodygowe,
- uprawę warzyw owocowych, takich jak: ogórki, bakłażany, pomidory, papryka, pozostałe warzywa uprawiane na owoce,
- uprawę warzyw korzeniowych, bulwiastych i cebulowych, takich jak: marchew, rzepa, czosnek, cebula, włączając szalotkę, por i pozostałe warzywa cebulowe, pozostałe warzywa korzeniowe i bulwiaste.

01.13.Z3 Uprawa pozostałych warzyw oraz roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, obejmuje:

- uprawę grzybów,
- uprawę buraków cukrowych,
- uprawę kukurydzy cukrowej,
- uprawę pozostałych warzyw,
- produkcję nasion warzyw, z wyłączeniem nasion buraków pastewnych,
- produkcję nasion buraka cukrowego.

01.15.Z Uprawa tytoniu

01.16.Z Uprawa roślin włóknistych, obejmuje:

- uprawę lnu i konopi,
- rośnię roślin włóknistych przeprowadzane w warunkach naturalnych.

01.19.Z Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie, obejmują:

- uprawę brukwi, buraków pastewnych, korzeni pastewnych, koniczyny, lucerny (alfalfa), esparcety, kukurydzy pastewnej i pozostałych traw innych niż rośliny wieloletnie, kapusty pastewnej i podobnych roślin pastewnych,
- uprawę gryki,
- produkcję nasion buraka pastewnego,
- produkcję nasion pozostałych roślin pastewnych,
- produkcję nasion kwiatów.

GRUPA 01.2 Uprawa roślin wieloletnich

01.21.Z Uprawa winogron, obejmuje uprawę winogron na wino i winogron stołowych w winnicach.

01.24.Z1 Uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych, obejmuje uprawę drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych:

- jabłoni,
- moreli,
- czereśni i wiśni,
- brzoskwiń i nektarynek,
- gruszy,
- pigwy,
- śliwy i tarniny,
- pozostałych drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych.

01.25.Z Uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów, obejmuje:

- uprawę krzewów owocowych jagodowych: czarnej borówki, porzeczki, agrestu, malin, truskawek, pozostałych krzewów owocowych jagodowych,

- produkcję nasion owoców,
 - uprawę orzechów jadalnych: orzechów laskowych, orzechów włoskich, pozostałych orzechów.
- 01.28.Z Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych oraz roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych, obejmuje:**
- uprawę roślin przyprawowych i aromatycznych: chmielu, kopru, majeranku, bylicy-estragonu, pozostałych roślin przyprawowych i aromatycznych,
 - uprawę roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych,
 - uprawę roślin wykorzystywanych do wyrobu środków owadobójczych, grzybobójczych lub podobnych celów.
- 01.29.Z Uprawa pozostałych roślin wieloletnich, obejmuje:**
- uprawę wikliny,
 - uprawę roślin energetycznych,
 - trwałe użytki zielone.

GRUPA 01.3

- 01.30.Z Rozmnażanie roślin,** obejmuje produkcję roślinnych materiałów wegetatywnych, włączając sadzonki, odrosty i rozsady przeznaczone do bezpośredniego rozmnażania roślin lub gromadzenia szczepów roślinnych, do których zaszczepiany jest wybrany szczep, do ewentualnego obsadzania upraw, z wyłączeniem uprawy grzybni.

GRUPA 01.4 Chów i hodowla zwierząt

- 01.41.Z Chów i hodowla bydła mlecznego,** obejmuje:
- chów i hodowlę bydła mlecznego,
 - produkcję surowego mleka krowiego lub z bawołów.
- 01.42.Z Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów,** obejmuje:
- chów i hodowlę bydła i bawołów na mięso,
 - produkcję nasienia bydlęcego.
- 01.43.Z Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych,** obejmuje:
- chów i hodowlę koni, osłów, mułów lub osłomułów
 - produkcję nasienia ogierów.
- 01.45.Z Chów i hodowla owiec i kóz,** obejmuje:
- chów i hodowlę owiec i kóz,
 - produkcję surowego mleka owczego i koziego,
 - produkcję surowej wełny,
 - produkcję nasienia kozłów i tryków.
- 01.46.Z Chów i hodowla świń,** obejmuje:
- chów i hodowlę świń,
 - produkcję nasienia knurów.
- 01.47.Z Chów i hodowla drobiu,** obejmuje:
- chów i hodowlę ptactwa domowego z gatunków: „Gallus domesticus”, indyków, kaczek, gęsi, i perliczek,
 - produkcję jaj,
 - działalność wylęgarni drobiu.
- 01.49.Z Chów i hodowla pozostałych zwierząt** uznanych na podstawie odrębnych przepisów za zwierzęta gospodarskie.

GRUPA 01.5

- 01.50.Z Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)**
Podklasa ta uwzględnia zjawisko występowania gospodarstw rolnych prowadzących jednocześnie produkcję roślinną i zwierzęcą, bez specjalizacji produkcji w kierunku upraw rolnych czy też chowu i hodowli zwierząt. Wielkość produkcji rolnej nie jest czynnikiem decydującym. Jeżeli jednak stopień specjalizacji wynosi 66 % i powyżej w jednej dziedzinie, to działalność jednostki nie powinna być klasyfikowana w niniejszej podklasie, ale do upraw rolnych lub chowu i hodowli zwierząt.

GRUPA 01.6

- 01.64.Z Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin,** obejmuje:
- suszenie, czyszczenie, sortowanie i przechowywanie nasion do momentu ich sprzedaży.

GRUPA 03.2

- 03.22.Z Rybactwo śródlądowe,** obejmuje:
- chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych.

Dział II PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

DZIAŁ 10 PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

PODKLASY:

- 10.11.Z Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu, obejmuje:**
- czynności związane z ubojem zwierząt, obróbką poubojową i paczkowaniem mięsa z bydła, świń, jagniąt, owiec, królików,
 - produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w tuszach,
 - produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w kawałkach,
 - produkcję skór surowych i skór pochodzących z rzeźni, włączając zdejmowanie wełny ze skór owczych,
 - wytapianie jadalnego smalcu i innych tłuszczów jadalnych pochodzenia zwierzęcego,
 - przetwarzanie odpadów zwierzęcych,
 - produkcję wełny surowej poubojowej.
- 10.12.Z Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu, obejmuje:**
- czynności rzeźni związane z ubojem drobiu, obróbką poubojową i pakowaniem mięsa z drobiu,
 - produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa z drobiu, porcjowanego,
 - wytapianie jadalnych tłuszczów z drobiu,
 - produkcję pierza i puchu.
- 10.13.Z Produkcja wyrobów z mięsa włączając wyroby z mięsa drobiowego, obejmuje:**
- produkcję mięsa suszonego, solonego lub wędzonego,
 - produkcję wyrobów z mięsa: kielbas, wędlin, pasztetów, puddingów mięsnych, „andouillettes” (małe kielbaski wyrabiane z flaczek), saveloy (potrawa z mięsa, gotowana na parze, często w cieście).
- 10.20.Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków,**
- 10.31.Z Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków, obejmuje:**
- przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków: produkcję gotowych mrożonych ziemniaków, produkcję ziemniaków purée w proszku, produkcję zakąsek ziemniaczanych, produkcję chrupek ziemniaczanych (chipsów), produkcję mąki i mączki ziemniaczanej,
 - przemysłowe obieranie ziemniaków.
- 10.32.Z Produkcja soków z owoców i warzyw, obejmuje:**
- produkcję soków z owoców i warzyw,
 - produkcję koncentratów ze świeżych owoców i warzyw.
- 10.39.Z Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw, obejmuje:**
- produkcję żywności składającej się głównie z owoców lub warzyw, z wyłączeniem gotowych dań – mrożonych lub w puszkach,
 - konserwowanie owoców, orzechów i warzyw poprzez zamrażanie, suszenie, zalewanie olejem lub octem, puszkowanie,
 - wytwarzanie owocowych i warzywnych artykułów spożywczych,
 - produkcję dżemów, marmolady i galaretek,
 - prażenie orzechów,
 - produkcję artykułów spożywczych z orzechów,
 - kiszenie ogórków i kapusty w gospodarstwach rolnych prowadzących ich produkcję,
 - produkcję łatwo psujących się gotowych potraw z owoców i warzyw, takich jak: sałatki; pakowane mieszanki sałatek, obrane lub pocięte warzywa, tofu (ser sojowy).
- 10.41.Z Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych, obejmuje:**
- produkcję nieczyszczonych olejów roślinnych: oleju słonecznikowego, oleju rzepakowego, oleju z siemienia lnianego, oleju gorczycowego,
 - produkcję rafinowanych olejów roślinnych: z oleju słonecznikowego, oleju rzepakowego, oleju z siemienia lnianego.
- 10.42.Z Produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych, obejmuje:**
- produkcję margaryny,
 - produkcję past będących mieszaniną różnych tłuszczów jadalnych,
 - produkcję jadalnych mieszanek tłuszczowych zapobiegających przywieraniu do form.
- 10.51.Z Przetwórstwo mleka i wyrób serów, obejmuje:**
- produkcję świeżego płynnego mleka, mleka sterylizowanego (włączając mleko pasteryzowane lub poddane działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)) oraz mleka homogenizowanego,
 - produkcję napojów bezalkoholowych na bazie mleka,
 - produkcję śmietany ze świeżego mleka: sterylizowanej (włączając śmietanę pasteryzowaną lub poddaną działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)), homogenizowanej,
 - produkcję mleka odwodnionego lub zagęszczonego, słodzonego lub niesłodzonego,
 - produkcję mleka lub śmietany w postaci stałej,
 - produkcję masła,

- produkcję jogurtu i kefiru,
 - produkcję serów i twarogów,
 - produkcję serwatki,
 - produkcję kazeiny i laktozy.
- 10.61.Z Wytwarzanie produktów przemiału zbóż,** obejmuje:
- przemiał zbóż: produkcję mąki, kasz, mączki i śruty pszennej; przemiał żyta, owsa, kukurydzy i innych zbóż,
 - przemiał surowców warzywnych: produkcję mąki i mączki z suszonych nasion roślin strączkowych, korzeni lub bulw oraz z orzechów jadalnych,
 - wytwarzanie zbożowej żywności śniadaniowej,
 - wytwarzanie mąki wieloskładnikowej oraz mieszanek do wypieku chleba, ciast, herbatników i naleśników.
- 10.62.Z Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych,** obejmuje:
- wytwarzanie skrobi z ziemniaków, kukurydzy,
 - mielenie kukurydzy metodą moką,
 - wytwarzanie glukozy, syropu glukozowego, maltozy,
 - wytwarzanie glutenu,
 - wytwarzanie oleju kukurydzianego.
- 10.81.Z Produkcja cukru,** obejmuje produkcję i rafinację cukru z buraków cukrowych.
- 10.89.Z Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana,** obejmuje produkcję wyrobów lub produktów z jaj, albuminę.
- 10.91.Z Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich,** obejmuje:
- produkcję gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, włączając produkcję mieszanek paszowych uzupełniających i dodatków paszowych,
 - przygotowywanie pasz jednoskładnikowych,
 - przetwarzanie odpadów poubojowych do produkcji pasz.
- 11.03.Z Produkcja cydru i pozostałych win owocowych,** obejmuje: produkcję cydru i miodu pitnego.
- 16.29.Z Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania,** obejmuje produkcję materiałów opałowych wykonywanych ze słomy lub z produktów pochodzących z upraw pozostałych roślin wieloletnich.

Dział III DZIAŁY SPECJALNE PRODUKCJI ROLNEJ

GRUPY:

- 1.ds1 Uprawy w szklarniach ogrzewanych powyżej 25 m² powierzchni ogólnej**
- 1.ds2 Uprawy w szklarniach nieogrzewanych powyżej 25 m² powierzchni ogólnej**
- 2.ds Uprawy w tunelach foliowych ogrzewanych powyżej 50 m² powierzchni ogólnej**
- 3.ds Uprawy grzybów i ich grzybní powyżej 25 m² powierzchni uprawowej**
- 4.ds Uprawy roślin in vitro.**
- 5.ds1 Drób rzeźny powyżej 100 sztuk oraz wylęgarnie drobiu,** obejmują:
- kurczęta,
 - gęsi,
 - kaczki,
 - indyki.
- 5.ds2 Drób nieśny powyżej 80 sztuk** obejmuje:
- kury nieśne (w stadzie reprodukcyjnym),
 - kury mięsne (w stadzie reprodukcyjnym),
 - gęsi (w stadzie reprodukcyjnym),
 - kaczki (w stadzie reprodukcyjnym),
 - indyki (w stadzie reprodukcyjnym),
 - kury (produkcja jaj konsumpcyjnych).
- 6.ds Owady użytkowe,** obejmuje:
- jedwabniki i produkcję kokonów,
 - pasieki powyżej 80 rodzin.
- 7.ds Zwierzęta futerkowe,** obejmują:
- lisy i jenoty,
 - norki,
 - tchórze,
 - szynszyle,
 - nutrie powyżej 50 sztuk samicy stada podstawowego,
 - króliki powyżej 50 sztuk samicy stada podstawowego.

8.ds Hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym, obejmują:

- krowy powyżej 5 sztuk,
- cielęta powyżej 5 sztuk,
- bydło rzeźne powyżej 10 sztuk (z wyjątkiem opasów),
- tuczniki powyżej 50 sztuk,
- prosięta i warchlaki powyżej 50 sztuk,
- chów i hodowla owiec powyżej 10 sztuk,
- tucz owiec powyżej 15 sztuk,
- konie rzeźne,
- konie hodowlane.

11.ds Hodowla entomofagów,

12.ds Hodowla dżdżownic.

CZĘŚĆ III

Zasady udzielania kredytów z linii objętych dopłatami ARiMR do oprocentowania

Dział I

Zasady udzielania kredytów na inwestycje w rolnictwie i w rybactwie śródlądowym (linia RR)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w „Wykazie działalności (...)”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin – 01.64.Z,
 - 7) działy specjalne produkcji rolnej - DS,
 - 8) chów i hodowla ryb słodkowodnych w stawach rybnych – 03.22.Z.
2. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji, które służą realizacji co najmniej jednego z następujących celów:
 - 1) inwestycje w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej:
 - a) poprawa ogólnej efektywności i trwałości gospodarstwa rolnego, w szczególności przez zmniejszenie kosztów produkcji lub udoskonalenie i przestawienie produkcji (np. poprzez zmianę kierunku produkcji lub technologii produkcji) – D,
 - b) poprawa stanu środowiska naturalnego, warunków higieny lub norm w zakresie dobrostanu zwierząt – T,
 - c) tworzenie i doskonalenie infrastruktury związanej z rozwojem, dostosowaniem i modernizacją rolnictwa, w tym dostępem do gruntów rolnych, scalaniem i poprawą stanu gruntów, efektywnością energetyczną, zaopatrzeniem w zrównoważoną energię oraz oszczędnościami energii i wody – U,
 - d) przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, w tym poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i zwiększanie sekwestracji dwutlenku węgla, a także promowanie zrównoważonej energii i efektywności energetycznej – ZE,
 - e) przyczynianie się do zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba i powietrze, i wydajnego gospodarowania nimi, w tym poprzez ograniczanie zależności od substancji chemicznych – ZB,
 - f) przyczynianie się do zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów – RB,
 - 2) inwestycje w rybactwie śródlądowym:
 - a) rozpoczęcie działalności w rybactwie śródlądowym – Z,
 - b) poprawa ogólnej efektywności i trwałości podmiotu prowadzącego działalność w zakresie rybactwa śródlądowego, w szczególności przez zmniejszenie kosztów produkcji lub udoskonalenie i przestawienie produkcji (np. poprzez zmianę technologii produkcji) – PE,
 - c) poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt, a także ochrona środowiska – BR,

- d) ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko lub poprawa środowiska – PS.
3. Kredyt może zostać udzielony, jeżeli pomoc Agencji w formie dopłat wywołuje efekt zachęty.
4. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji w **gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej**:
- 1) budowę, przebudowę, remont połączony z:
 - a) modernizacją budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
 - b) zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji,
 - 2) zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia służących do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania lub konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz, urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka, z zastrzeżeniem ust. 9,
 - 3) zakup użytków rolnych na warunkach określonych w ust. 6, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu, zakup tych użytków nie był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - 4) zakup budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu, zakup tych budynków lub budowli nie był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - 5) zakładanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin energetycznych,
 - 6) wyposażanie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty groduzenia lub budowy wiat,
 - 7) budowę ujęć wody, zakup i instalację urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania lub magazynowania wody, lub do nawodnień ciśnieniowych,
 - 8) zakup lub budowę budynków lub budowli lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska lub poprawie warunków utrzymania zwierząt, w tym do składowania, oczyszczania lub separowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu do produkcji rolnej, zakup pomieszczeń myjni dla zwierząt na potrzeby produkcji prowadzonej w gospodarstwie rolnym, budowę oczyszczalni i podczyszczalni ścieków,
 - 9) zakup i instalację lub budowę innych niż wymienione w pkt 7 i 8 elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej lub utwardzania placów **manewrowych, zakup** i budowa kotłowni ogrzewającej budynki lub budowle do produkcji roślinnej i zwierzęcej, zakup i montaż ogrodzenia gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego produkcji rolnej,

- 10) zakup komputerów i oprogramowań służących ułatwieniu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych,
 - 11) koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji których wysokość nie przekracza 12% kwoty kredytu, obejmujące:
 - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
 - b) opłaty za patenty lub licencje,
 - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego,
 - 12) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1 i 2 oraz 5–9, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.
5. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji w **rybactwie śródlądowym**:
- 1) budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji, w tym budynków i budowli oraz urządzeń przeznaczonych do rybołówstwa śródlądowego, związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt, a także związanych z ochroną środowiska, z zastrzeżeniem ust. 9, w tym:
 - a) zakup, budowę lub modernizację wyposażenia niezbędnego do odłowu ryb,
 - b) zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych urządzeń lub maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
 - c) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania oraz do sterowania działaniami rybołówstwa śródlądowego,
 - d) zakup środków trwałych związanych z wdrażaniem procedury systemów zarządzania jakością,
 - 2) budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji produkcyjnych, obiektów stawowych, a także budynków lub budowli służących do produkcji w zakresie rybactwa, z zastrzeżeniem ust. 9, w tym:
 - a) zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji,
 - b) zakup urządzeń lub maszyn niezbędnych dla prawidłowego utrzymania obiektów i prowadzenia produkcji,
 - c) zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
 - d) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania gospodarstwem oraz do sterowania procesem produkcji,
 - e) zakup sprzętu mającego na celu ochronę przed drapieżnikami obiektów przeznaczonych do chowu lub hodowli,
 - f) zakup środków trwałych związanych z wdrażaniem procedury systemów zarządzania jakością, w szczególności mających na celu poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów, zdrowia ludzi lub zwierząt, związanych z ochroną środowiska, a także wspieranie tradycyjnych form chowu lub hodowli ryb,
 - 3) zakup lub modernizację łodzi wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb, z zastrzeżeniem ust. 9,
 - 4) budowę, modernizację lub zakup instalacji lub urządzeń ograniczających negatywny wpływ na środowisko lub wpływających na poprawę środowiska, z zastrzeżeniem ust. 9,
 - 5) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:
 - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
 - b) opłaty za patenty lub licencje,
 - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego,
 - 6) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–4, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

6. Do kredytów, których przeznaczenie obejmuje zakup użytków rolnych, mają zastosowanie następujące postanowienia:
- 1) Przy udziale kredytu finansowany jest zakup użytków rolnych w części nieprzekraczającej 10% łącznej kwoty tych spośród planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych, które zostały wymienione w rozdziale I ust. 4.
 - 2) Kredyt nie może zostać przeznaczony na:
 - a) zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni mniejszej od średniej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, obowiązującej na dzień złożenia wniosku o kredyt,
 - b) zakup tej części użytków rolnych, która spowoduje, że powierzchnia gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego przekroczy 300 ha użytków rolnych,
 - c) sfinansowanie tej części wartości zakupu użytków rolnych określonej w umowie, która przewyższa kwotę stanowiącą iloczyn średniej ceny rynkowej użytków rolnych w danym województwie ustalonej na podstawie danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt, i wielkości powierzchni zakupionych użytków rolnych,
 - d) zakup użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty,
 - e) zakup użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie przestrzennego zagospodarowania gminy jest inne niż rolnicze.
 - 3) Ustalając powierzchnię:
 - a) wymienioną w pkt. 2 lit. a) i b) – uwzględnia się użytki rolne, których podmiot wnioskujący o kredyt jest właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą,
 - b) użytków rolnych będących przedmiotem współwłasności lub współdzierżawy - uwzględnia się całkowitą powierzchnię nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub gospodarstw będących w posiadaniu lub współposiadaniu danego podmiotu,
 - c) gospodarstwa rolnego tworzonego na obszarze dwóch lub więcej województw - uwzględnia się średnią powierzchnię użytków rolnych w województwie, w którym będzie położona większa jego część (przy założeniu, że nabywane użytki rolne stanowią jedno gospodarstwo w rozumieniu art. 55³ kc).
 - 4) Powierzchnia tworzonego gospodarstwa, które prowadzić będzie działy specjalne produkcji rolnej, może być mniejsza od średniej w danym województwie.
 - 5) W przypadku, gdy kredyt ma być przeznaczony na zakup działki wyodrębnionej geodezyjnie, na której oprócz użytków rolnych znajdują się np. nieużytki, las itp., przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki zawierającej wyłącznie użytki rolne nie jest wymagane, o ile w oparciu o dostępne dokumenty (wypis z rejestru gruntów) będzie można oznaczyć części działek mogące być przedmiotem kredytowania oraz ich przydatność rolniczą. Zakup gruntów innych niż użytki rolne nie może być sfinansowany kredytem.
 - 6) W przypadku, gdy działka ewidencyjna w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:
 - a) ma różne przeznaczenia (rolnicze i nierolnicze) i uprawniona osoba (np. geodeta) wydzieli, która część działki, o jakiej powierzchni i jakiej przydatności rolniczej gruntów, ma przeznaczenie wyłącznie rolnicze, kredyt może zostać przeznaczony na zakup wydzielonej części działki, przy czym przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki mającej przeznaczenie wyłącznie rolnicze nie jest wymagane,
 - b) ma przeznaczenie podstawowe określone jako rolnicze z możliwością dodatkowych funkcji (nierolniczych), kredyt może zostać przeznaczony na zakup użytków rolnych

znajdujących się na tej działce, pod warunkiem wykorzystywania ich w okresie kredytowania na cele rolnicze, zgodnie z przeznaczeniem określonym w planie inwestycji.

- 7) W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kredyt może zostać udzielony na zakup nieruchomości rolnych, pod warunkiem, że:
 - a) planowane do zakupu nieruchomości rolne w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez właściwy organ określone zostały jako użytki rolne,
 - b) wnioskodawca przedstawił zaświadczenie właściwego organu, że obszar przewidziany do nabycia za kredyt nie jest objęty decyzją o warunkach zabudowy, wydaną przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, która powoduje zmianę zagospodarowania terenu.
- 8) Ustalając maksymalną część kwoty kredytu przeznaczoną na zakup użytków rolnych, aby został spełniony warunek określony w pkt 1, należy obliczyć:
 - a) sumę wszystkich planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych – zarówno wymienionych jak i niewymienionych w rozdziale I ust. 4, uwzględniając przy tym całkowitą wartość zakupu użytków rolnych wg umowy sprzedaży (cenę umowną) do powierzchni 300 ha,
 - b) sumę tych spośród planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych, które zostały wymienione w rozdziale I ust. 4 (użytki rolne wg ceny umownej),
 - c) 10% od sumy, o której mowa w lit. b), a następnie porównać otrzymaną kwotę z wartością użytków rolnych wg umowy sprzedaży oraz z wartością użytków rolnych wg średnich cen rynkowych w danym województwie (dane GUS) i z tych trzech kwot wybrać najniższą – jest to wysokość maksymalnej części kredytu, jaką można przeznaczyć na zakup użytków rolnych,
 - d) sumę kwoty ustalonej w lit. c) i innych niż użytki rolne planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych, które zostały wymienione w rozdziale I ust. 4,
 - e) 80% (w przypadku inwestycji w dziale specjalnym produkcji rolnej 70%) sumy, o której mowa w lit. a), a następnie porównać ją z kwotą ustaloną w lit. d) i wybrać niższą z nich – jest to maksymalna kwota całego kredytu (przeznaczona na zakup użytków rolnych i finansowanie innych nakładów),
 - f) różnicę pomiędzy kwotą ustaloną w lit. a), a kwotą ustaloną w lit. e) – jest to wysokość wkładu własnego kredytobiorcy.
7. Inwestycje powiązane z wytwarzaniem w gospodarstwie rolnym lub w dziale specjalnym produkcji rolnej biopaliw lub energii ze źródeł odnawialnych powinny spełniać warunki określone w art. 14 ust. 4 rozporządzenia [Komisji \(UE\) 2022/2472](#).
8. W przypadku inwestycji dotyczących nawadniania obowiązują warunki określone w art. 14 ust. 6 lit. f) i ust. 8 rozporządzenia [Komisji \(UE\) 2022/2472](#).
9. Zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia, nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie były nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.
10. Przy zakupie użytków rolnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw ([Dz. U. z 2022 r. poz. 507](#)) oraz przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, które stanowią m.in., że:
 - 1) Nabywcą użytków rolnych może być wyłącznie rolnik indywidualny, przy czym ograniczenie to nie dotyczy nabycia użytków rolnych m.in. przez osobę bliską zbywcy oraz innych przypadków określonych w art. 1a i art. 2a ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 2) Jeżeli podmiot zainteresowany zakupem użytków rolnych nie jest rolnikiem indywidualnym, ani osobą bliską zbywcy oraz w innych przypadkach niż określone w art.

1a i art. 2a ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, nabycie użytków rolnych może nastąpić za zgodą Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej wydanej na wniosek zbywcy lub osoby fizycznej zamierzającej utworzyć gospodarstwo rodzinne, zgodnie z postanowieniami art. 2a ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

- 3) Przy zawieraniu umowy, w wyniku której następuje przeniesienie własności użytków rolnych, nabywca jest obowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających spełnienie wymogu rolnika indywidualnego albo złożenia oświadczenia, że tych warunków nie spełnia, zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
- 4) W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw wstrzymuje się sprzedaż nieruchomości albo ich części wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, przy czym ograniczenie to nie dotyczy przypadków, o których mowa w art. 2 ust. 1 ww. ustawy. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, na wniosek Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości lub ich części innych niż wymienione w art. 2 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli jest to uzasadnione względami społeczno-gospodarczymi.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom podejmującym lub prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2 - 4:
 - 1) osobom fizycznym:
 - a) posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych oraz
 - b) niebędącym emerytami i rencistami mającymi ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - 2) osobom prawnym,
 - 3) jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
2. Jeżeli o kredyt ubiegają się małżonkowie, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, przynajmniej jedno z nich musi spełniać warunki określone w ust. 1 pkt. 1) lit. b).
3. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom:
 - 1) będącym mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP),
 - 2) które nie znajdują się w trudnej sytuacji,
 - 3) na których nie ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym.
4. O kredyt przeznaczony na inwestycję, która będzie wykorzystywana przez więcej niż jedno gospodarstwo rolne lub więcej niż jeden dział specjalny produkcji rolnej, **zobowiązane są** ubiegać się wspólnie osoby z każdego z tych gospodarstw lub działów specjalnych, przy czym:
 - 1) kupowane lub budowane budynki i budowle oraz ruchome środki trwałe powinny stanowić przedmiot ich współwłasności,
 - 2) wymagane jest zawarcie pomiędzy posiadaczami albo współposiadaczami gospodarstw lub działów specjalnych umowy, w formie pisemnej i trwającej co najmniej do końca okresu kredytowania, zawierającej w szczególności postanowienia dotyczące zasad wspólnego używania maszyn, urządzeń, budynków, budowli lub innych obiektów zakupionych, wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych za kredyt, oraz zakresu ich użytkowania przez każdą z osób, w tym zakresu prac z użyciem maszyn lub

urządzeń, przy czym określając zakres użytkowania należy uwzględnić zasoby i potrzeby gospodarstw tych osób.

5. Kredyt może zostać przeznaczony na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego lub działu specjalnego produkcji rolnej stanowiącego przedmiot współwłasności lub współdzierzawy dwóch lub więcej osób, w tym również w sytuacji, gdy warunki określone w niniejszym dziale spełnia tylko jedna z tych osób, przy czym wówczas:
 - 1) o kredyt występuje osoba spełniająca warunki określone w niniejszym dziale,
 - 2) współmałżonek wnioskodawcy oraz pozostali współdzierzawcy lub współwłaściciele i ich współmałżonkowie powinni wyrazić pisemną zgodę na realizację inwestycji oraz na warunki jej kredytowania,
 - 3) współdzierzawcy lub współwłaściciele powinni poręczyć kredyt lub przystąpić do długu w charakterze solidarnych dłużników.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 2 - 4, nie może przekroczyć:
 - 1) w przypadku inwestycji realizowanych w **gospodarstwie rolnym** – 80% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 5 mln zł,
 - 2) w przypadku inwestycji realizowanych w **dziale specjalnym produkcji rolnej** lub **w rybactwie śródlądowym** – 70% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 8 mln zł, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 3) łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt 1) i 2) nie może przekroczyć 8 mln zł.
2. W przypadku podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
3. Kwoty kredytów, o których mowa w ust. 1 pkt 1) – 2), mogą być udzielane temu samemu podmiotowi, bez względu na liczbę zaciągniętych przez niego kredytów, do wysokości:
 - 1) 5 mln zł – w przypadku podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne,
 - 2) 8 mln zł – w przypadku podmiotu prowadzącego dział specjalny produkcji rolnej lub działalność w zakresie rybactwa śródlądowego.
4. W przypadku, gdy podmiot korzysta z kredytów preferencyjnych, suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału oraz kredytu nowo udzielanego nie może przekroczyć:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w działach specjalnych produkcji rolnej lub w rybactwie śródlądowym,
 - 3) 16 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.
5. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 1 - 4:
 - 1) uwzględnia się nie spłacone kredyty w kwotach, w jakich zostały udzielone po dniu 31 grudnia 2014 r., z zastrzeżeniem pkt 2 lit. b),
 - 2) nie uwzględnia się kredytów preferencyjnych udzielonych:
 - a) do dnia 31 grudnia 2014 r.,
 - b) po dniu 31 grudnia 2014 r. z linii K01, K02, [DK01](#) i [DK02](#).
6. Kredytobiorca jest zobowiązany wnieść wkład własny.

7. Jeżeli łączna kwota tych spośród planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych w rybactwie śródlądowym, które zostały wymienione w rozdziale I ust. 5 i będą finansowane ze środków kredytu lub wkładu własnego kredytobiorcy, **przekracza 2,5 mln EUR**, to udzielenie kredytu warunkowane jest zgłoszeniem pomocy do Komisji Europejskiej na podstawie art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi, **z zastrzeżeniem ust. 4**, jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę w wysokości 0,67 oprocentowania, o którym mowa w ust. 1, jednak nie mniej niż 3%, a w przypadku gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 1 wynosi poniżej 3% - w wysokości tego oprocentowania,
 - 2) Agencję – w pozostałej części.
3. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.
4. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy zawierający uzasadnienie, spłaty rat kapitału kredytu w związku z:
 - 1) wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi,
 - 2) zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50 i 650),spłata oprocentowania kredytu za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu.
5. Zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu w związku z wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi:
 - 1) dotyczy umów kredytu zawartych do dnia 1 czerwca 2018 r.,
 - 2) jest stosowane, pod warunkiem dołączenia do wniosku o zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.
6. Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu, o którym mowa w ust. 4, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania

obowiązującego w dniu jej zawarcia.

2. Łączna wysokość pomocy Agencji na realizację inwestycji w **gospodarstwie rolnym** lub **dziale specjalnym produkcji rolnej** jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej zawarcia i nie może przekroczyć:
 - 1) 40% kwoty udzielonego kredytu,
 - 2) 60% kwoty udzielonego kredytu – jeżeli:
 - a) inwestycja jest realizowana przez młodego rolnika lub producenta rolnego, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu,
 - b) inwestycja jest realizowana w dziale specjalnym produkcji rolnej lub gospodarstwie rolnym:
 - **uchylony**
 - w celu poprawy stanu środowiska naturalnego lub poprawy warunków dotyczących dobrostanu zwierząt wykraczających poza wymagania określone w tym zakresie w przepisach UE.
3. Łączna wysokość pomocy Agencji na realizację inwestycji w **rybactwie śródlądowym** jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej zawarcia i nie może przekroczyć 40% kwoty udzielonego kredytu.
4. Za inwestycję realizowaną na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, uważa się inwestycję obejmującą zakup użytków rolnych, budowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją budynków lub budowli lub wyposażenie budynków lub budowli wchodzących w skład gospodarstwa, lub wyposażenie pastwisk, zakładanie, wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich położonych na tych obszarach, lub inwestycję realizowaną w gospodarstwie, w którym co najmniej 50% użytków rolnych położonych jest na tych obszarach.
5. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 2 i 3, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.
6. Jeżeli harmonogram realizacji inwestycji wymaga postawienia przez bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy w kilku transzach lub w jednej transzy, ale w dacie innej niż data udzielenia kredytu, to kwota udzielonego kredytu (każda transza), także jest dyskontowana do jej wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, w celu obliczenia wysokości pomocy, o której mowa w ust. 2 i 3.
7. Kwota pomocy określona w umowie kredytu nie może zostać zwiększona.
8. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu:
 - 1) obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 1, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu,
 - 2) nadal obowiązuje warunek, o którym mowa w rozdziale I ust. 6 pkt 1.

9. Postanowienia ust. 8 stosuje się odpowiednio w przypadkach wystąpienia nieprawidłowości, o których mowa w rozdziale VII ust. 10, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.
10. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów z linii RR, z zastrzeżeniem ust. 10a, można kumulować:
- 1) z inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy;
 - 2) z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji nie będzie przekroczenie poziomu intensywności pomocy określonej w **art. 14 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472**.
- 10a. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu w ramach linii RR nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 10 jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.
11. **Wysokość pomocy udzielonej na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472 na inwestycje w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej nie może przekroczyć 600 000 EUR dla jednego przedsiębiorstwa na jeden projekt inwestycyjny.**
12. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat.
 2. Okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, nie może przekroczyć 2 lat.
 3. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął, **z zastrzeżeniem ust. 3a;**
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1 i 2:
 - a) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może przekroczyć 15 lat,
 - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji,
 - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.
- 3a. W przypadku kredytobiorców poszkodowanych w 2024 r. w wyniku powodzi na obszarach, na których wprowadzono stan klęski żywiołowej, bank może stosować prolongatę spłaty również wymagalnych rat kapitału i odsetek, których termin spłaty minął nie wcześniej niż w dniu 10.09.2024 r. Rozwiązanie to dotyczy umów kredytów zawartych do dnia 10.09.2024 r. i może być stosowane do dnia 30.06.2025 r.**
4. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach,
 - 2) dokonuje, w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi w całości wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a następne nie przysługują, jeżeli w ocenie banku nie został osiągnięty jeden z celów, wymienionych w rozdziale I ust. 2, który został wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu.
3. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych lub ich części, innych obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.
4. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 3, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na sfinansowanie środków trwałych wymienionych w ust. 3, których posiadanie zostało przeniesione.
5. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
 - 1) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
 - 2) zmiany przez kredytobiorcę kierunku produkcji w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
 - 3) stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn, w ocenie banku, niezależnych od kredytobiorcy.
6. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 5 pkt 3), ust. 10 i 13, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
 - 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków:
 - a) fakturą VAT lub fakturą VAT RR, z zastrzeżeniem, że wartość faktury brutto uwzględnia się przy rozliczaniu kredytu, jeżeli podatek VAT nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT, natomiast w pozostałych przypadkach wartość podatku VAT należy wyliczyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem,
 - b) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,

- c) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
 - d) wyciągiem z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalania,
- 4) nie udokumentuje wniesienia wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
- 5) dokona zmiany przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych.
7. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w niniejszych zasadach, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 8.
8. Postanowienia ust. 7 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę, który został poszkodowany w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, pod warunkiem przedłożenia w banku protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód i potwierdzonego przez wojewodę.
9. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
10. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
- 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu lub
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu lub
 - 3) nie udokumentuje poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 6 pkt 3 lub wniesienia wkładu własnego zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
 - 4) nie przestrzega przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (do przestrzegania tych przepisów zobowiązani są kredytobiorcy, którzy zaciągnęli kredyty na inwestycje w rybactwie śródlądowym),
- dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty.
11. W przypadku, gdy kredyt był w części przeznaczony na zakup użytków rolnych i w wyniku zmniejszenia kwoty kredytu lub wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 10, nie jest już spełniony warunek, o którym mowa w rozdziale I ust. 6 pkt 1, dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w części odpowiadającej nieprawidłowości wynikającej ze zmniejszenia kwoty kredytu.
12. W przypadkach, o których mowa w ust. 10 i 11, tj. gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
- 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust. 10 lub 11,
 - 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
 - a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.

13. W przypadku, gdy z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy wydatki nie zostaną udokumentowane w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, bank może wyrazić zgodę na wydłużenie tego terminu nie dłużej niż o 3 miesiące sporządzając stosowny aneks do umowy kredytu.
14. Na wniosek kredytobiorcy bank może wyrazić zgodę na wydzierżawienie pod budowę elektrowni wiatrowych (farm wiatrowych) części użytków rolnych zakupionych przy udziale znajdującego się w okresie spłaty kredytu, przeznaczonych pod drogę dojazdową, plac manewrowy, naziemną część fundamentu każdego wiatraka oraz inne elementy infrastruktury związane z budową i eksploatacją elektrowni wiatrowej, pod warunkiem zobowiązania kredytobiorcy do powiadomienia banku o planowanym rozpoczęciu prac związanych z budową elektrowni wiatrowej, a także do przedłożenia dokumentów (np. umowy dzierżawy, pozwolenia na budowę) pozwalających ustalić planowaną datę i powierzchnię, o których mowa w ust. 15.
15. Od dnia zaprzestania prowadzenia produkcji rolnej na części zakupionych przy udziale kredytu użytków rolnych, wykorzystywanej pod potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowej, do końca okresu kredytowania, bank nie będzie występował o stosowanie dopłat, proporcjonalnie do kwoty kredytu przypadającej na powierzchnię tej części użytków rolnych.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji w gospodarstwie rolnym na inny w gospodarstwie rolnym lub kierunek produkcji w dziale specjalnym produkcji rolnej na inny w dziale specjalnym produkcji rolnej, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I.
2. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
3. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 1, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.

Rozdział IX. Zmiana przeznaczenia kredytu

1. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest możliwa, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych i spełnione są jednocześnie następujące warunki:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji,
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji,
 - 4) bank oceni, że zmiana jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami oraz nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
2. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytu.
3. W przypadku, gdy kredytobiorca zrealizował inwestycję, udokumentował wykorzystanie kredytu i wniesienie wkładu własnego, ale nie wykorzystał pełnej kwoty kredytu, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na inne nakłady związane z tą inwestycją, wymienione w rozdziale I, pod warunkiem przedłożenia w banku zmiany do planu inwestycji i oświadczenia sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 7 oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż nakłady te są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z niniejszymi zasadami.

Rozdział X. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach, z zastrzeżeniem ust. 3, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) przejęcie długu powinno łączyć się z przeniesieniem na przejmującego dług posiadania przedmiotu kredytowania za zgodą banku, o której mowa w rozdziale VII ust. 3,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia rozdziału VIII ust. 2,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów preferencyjnych zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwot wymienionych w rozdziale III ust. 3 i 4, z zastrzeżeniem pkt 4),
 - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
2. Jeżeli przed złożeniem w banku wniosku o przejęcie długu nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotu kredytowania, to bank nie może wyrazić zgody na przejęcie długu.
3. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w niniejszych zasadach, dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

Rozdział XI. Pozostałe postanowienia

1. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami, z zastrzeżeniem ust. 2. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
2. W przypadku, gdy inwestycja obejmuje zarówno zakup użytków rolnych jak i inne nakłady, możliwa jest jej realizacja przy udziale linii Z i linii RR albo linii MRcsk i linii RR, z zastrzeżeniem, że zakup użytków rolnych może być finansowany wyłącznie z linii Z albo linii MRcsk. Wnioskodawca składa wówczas jeden plan inwestycji uwzględniający podział planowanych do poniesienia nakładów pomiędzy dwie linie kredytowe z wyodrębnieniem finansowym i rzeczowym wymaganego wkładu własnego do każdej z nich.
3. Inwestycje mogą być realizowane wyłącznie w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej własnych lub dzierżawionych w okresach wieloletnich. Budowa, przebudowa i remont budynków lub budowli w nieruchomościach dzierżawionych wymaga uzyskania zgody właściciela na realizację inwestycji.

4. Inwestycja finansowana kredytem musi spełniać wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie, przy czym w przypadku inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena taka powinna zostać przeprowadzona oraz zezwolenie na realizację danego projektu inwestycyjnego powinno zostać wydane przed dniem zawarcia umowy kredytu.
5. Kredyty nie mogą zostać udzielone w szczególności na finansowanie:
 - 1) inwestycji w przypadku naruszenia jakiegokolwiek zakazu lub ograniczenia określonego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013, nawet jeśli takie zakazy i ograniczenia dotyczą jedynie wsparcia Unii przewidzianego w tym rozporządzeniu – dotyczy inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej,
 - 2) zakupu użytków rolnych, budynków i budowli, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu, ich zakup był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - 3) zakupu maszyn lub urządzeń, jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
 - 4) zakupu użytków rolnych, budynków lub ich części, maszyn i urządzeń, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) rolnikiem a następcą prawnym, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika i wskutek tej umowy dochodzi do nabycia przez rolnika – zbywcę gospodarstwa rolnego praw do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - d) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,
 - 5) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 6) wartości podatku VAT z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - 7) kosztów związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe,
 - 8) środków obrotowych,
 - 9) robót odwadniających,
 - 10) **skreślony**,
 - 11) inwestycji, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania zostały rozpoczęte przed złożeniem wniosku o kredyt,
 - 12) spłaty zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu, oraz refundacji poniesionych wydatków,
 - 13) hodowlę organizmów modyfikowanych genetycznie – dotyczy inwestycji w rybactwie śródlądowym.
6. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
 - 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
7. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie

wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.

8. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i wkładem własnym nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
 - 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu wkładu własnego lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej dla danej działalności wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,
 - 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy (np. z gotówki na maszyny, które zgodnie z planem inwestycji miały zostać zakupione za wkład własny),
 - 3) zmiana źródła finansowania poszczególnych nakładów (z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad),plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.
9. Zakup budynków, budowli i ruchomych środków trwałych może być finansowany kredytem do ich wartości rynkowej. Banki udzielając kredytów, dotyczących zakupu powinny korzystać z informacji o ich cenach rynkowych (umownych) uzyskiwanych np. z własnych baz danych, kancelarii notarialnych, urzędów gmin, wydziałów rolnictwa urzędów wojewódzkich, wojewódzkich urzędów statystycznych, oddziałów terenowych Agencji Nieruchomości Rolnych, zestawień publikowanych w wydawnictwach opracowywanych przez ODR oraz informacji udostępnionych przez sprzedawców ruchomych środków trwałych. W przypadku wątpliwości, czy dana cena nie jest zawyżona, należy skorzystać z wyceny rzeczoznawcy. Koszty tej wyceny ponosi wnioskodawca.
10. Bank, na wniosek kredytobiorcy, może wyrazić zgodę na przystąpienie osób trzecich, w charakterze solidarnych dłużników lub współkredytobiorców, do długu z tytułu kredytu, o ile w ocenie banku nie spowoduje to zagrożenia w realizacji inwestycji lub prowadzeniu działalności.

Rozdział XII. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Przygotowanie planu inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
 - 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 2,
 - 2) lokalizację projektu lub działalności,
 - 3) opis projektu lub działalności, w tym daty ich rozpoczęcia i zakończenia,
 - 4) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
 - 5) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 6) informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji,
 - 7) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu,
 - 8) informację, że pomoc ARiMR do wnioskowanego kredytu będzie miała formę dopłat do oprocentowania kredytu oraz maksymalną możliwą do uzyskania wysokość pomocy, wyliczoną w sposób określony w rozdziale V ust. 2 albo 3.
2. Wnioskodawcy ubiegający się o kredyt na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej przy sporządzaniu planu inwestycji mogą posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 4. W przypadku, gdy specyfika podmiotu ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.

3. Wnioskodawcy ubiegający się o kredyt w związku z rozpoczęciem działalności w rybactwie śródlądowym, w przypadku gdy koszt inwestycji jest wyższy niż równowartość 50 000 EUR, zobowiązani są oprócz planu inwestycji przedstawić studium wykonalności, w tym ocenę środowiskową, przy czym kredyt może zostać udzielony wyłącznie w przypadku, gdy niezależne sprawozdanie z obrotu wyraźnie wykaże, że dany produkt ma dobre, zrównoważone perspektywy rynkowe.
4. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:
 - 1) planem inwestycji,
 - 2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 5 i 7 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed zawarciem umowy kredytu),
 - 3) kosztorysami, ofertami handlowymi lub innymi dokumentami uzasadniającymi koszty planowane do sfinansowania kredytem,
 - 4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
5. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 4, określa bank.
6. Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 7, oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 7, że:
 - 1) w okresie 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu zakup sprzedawanych użytków rolnych, budynków lub budowli nie był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - 2) sprzedawane maszyny lub urządzenia nie zostały nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.
7. W przypadku nabycia środków trwałych, o których mowa w ust. 6 pkt 1), w drodze postępowania egzekucyjnego, a także w przypadku śmierci poprzedniego ich właściciela, dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 formę potwierdzenia, że ich zakup nie był wcześniej objęty pomocą ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urzędowych bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu zakup nabywanych środków trwałych nie był objęty pomocą ze środków publicznych.

Dział II

Zasady udzielania kredytu na zakup użytków rolnych (linia Z)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w „Wykazie działalności (...)”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin – 01.64.Z.
2. Kredyt może zostać udzielony na zakup użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie zagospodarowania przestrzennego gminy jest rolnicze, o ile inwestycja ma na celu poprawę struktury agrarnej – K.
3. Przy udzielaniu kredytów mają zastosowanie następujące postanowienia:
 - 1) Kredyt nie może zostać przeznaczony na:
 - a) zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni mniejszej od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, obowiązującej na dzień złożenia wniosku o kredyt,
 - b) zakup tej części użytków rolnych, która spowoduje, że powierzchnia gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego przekroczy 300 ha użytków rolnych,
 - c) sfinansowanie tej części wartości zakupu użytków rolnych określonej w umowie, która przewyższa kwotę stanowiącą iloczyn średniej ceny rynkowej użytków rolnych w danym województwie ustalonej na podstawie danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt, i wielkości powierzchni zakupionych użytków rolnych,
 - d) zakup użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu, zakup tych użytków był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - e) zakup użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty,
 - f) zakup użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie przestrzennego zagospodarowania gminy jest inne niż rolnicze.
 - 2) Ustalając wymienioną w pkt. 1 lit. a) i b) powierzchnię użytków rolnych:
 - a) **uwzględnia się użytki rolne, których podmiot wnioskujący o kredyt jest właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą,**
 - b) będących przedmiotem współwłasności lub współdzierżawy - uwzględnia się całkowitą powierzchnię nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub gospodarstw będących w posiadaniu lub współposiadaniu danego podmiotu,
 - c) gospodarstwa rolnego tworzonego na obszarze dwóch lub więcej województw - uwzględnia się średnią powierzchnię użytków rolnych w województwie, w którym będzie położona większa jego część (przy założeniu, że nabywane użytki rolne stanowią jedno gospodarstwo w rozumieniu art. 55³ kc).
 - 3) W przypadku, gdy kredyt ma być przeznaczony na zakup działki wyodrębnionej geodezyjnie, na której oprócz użytków rolnych znajdują się np. nieużytki, las itp., przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki zawierającej wyłącznie użytki rolne nie jest wymagane, o ile w oparciu o dostępne dokumenty (wypis z rejestru gruntów) będzie można oznaczyć części działek mogące być przedmiotem kredytowania oraz ich przydatność rolniczą. Zakup gruntów innych niż użytki rolne nie może być sfinansowany kredytem.

- 4) W przypadku, gdy działka ewidencyjna w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:
 - a) ma różne przeznaczenia (rolnicze i nierolnicze) i uprawniona osoba (np. geodeta) wydzieli, która część działki, o jakiej powierzchni i jakiej przydatności rolniczej gruntów, ma przeznaczenie wyłącznie rolnicze, kredyt może zostać przeznaczony na zakup wydzielonej części działki, przy czym przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki mającej przeznaczenie wyłącznie rolnicze nie jest wymagane,
 - b) ma przeznaczenie podstawowe określone jako rolnicze z możliwością dodatkowych funkcji (nierolniczych), kredyt może zostać przeznaczony na zakup użytków rolnych znajdujących się na tej działce, pod warunkiem wykorzystywania ich w okresie kredytowania na cele rolnicze, zgodnie z przeznaczeniem określonym w planie inwestycji.
- 5) W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kredyt może zostać udzielony na zakup nieruchomości rolnych, pod warunkiem, że:
 - a) planowane do zakupu nieruchomości rolne w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez właściwy organ określone zostały jako użytki rolne,
 - b) wnioskodawca przedstawił zaświadczenie właściwego organu, że obszar przewidziany do nabycia za kredyt nie jest objęty decyzją o warunkach zabudowy, wydaną przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, która powoduje zmianę zagospodarowania terenu.
4. Zakup użytków rolnych może dotyczyć również zakupu użytków rolnych w celu wydzielienia gruntów w toku postępowania scaleniowego lub wymiennego.
5. Przy zakupie użytków rolnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 507) oraz przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, które stanowią m.in., że:
 - 1) Nabywcą użytków rolnych może być wyłącznie rolnik indywidualny, przy czym ograniczenie to nie dotyczy nabycia użytków rolnych m.in. przez osobę bliską zbywcy oraz innych przypadków określonych w art. 1a i art. 2a ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 2) Jeżeli podmiot zainteresowany zakupem użytków rolnych nie jest rolnikiem indywidualnym, ani osobą bliską zbywcy oraz w innych przypadkach niż określone w art. 1a i art. 2a ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, nabycie użytków rolnych może nastąpić za zgodą Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej wydanej na wniosek zbywcy lub osoby fizycznej zamierzającej utworzyć gospodarstwo rodzinne, zgodnie z postanowieniami art. 2a ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 3) Przy zawieraniu umowy, w wyniku której następuje przeniesienie własności użytków rolnych, nabywca jest obowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających spełnienie wymogu rolnika indywidualnego albo złożenia oświadczenia, że tych warunków nie spełnia, zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 4) W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw wstrzymuje się sprzedaż nieruchomości albo ich części wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, przy czym ograniczenie to nie dotyczy przypadków, o których mowa w art. 2 ust. 1 ww. ustawy. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, na wniosek Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości lub ich części innych niż wymienione w art. 2 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli jest to uzasadnione względami społeczno-gospodarczymi.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom podejmującym lub prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 :
 - 1) osobom fizycznym:
 - a) posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych oraz
 - b) niebędącym emerytami i rencistami mającymi ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - 2) osobom prawnym,
 - 3) jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
2. Jeżeli o kredyt ubiegają się małżonkowie, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, przynajmniej jedno z nich musi spełniać warunki określone w ust. 1 pkt. 1 lit. b).
3. Podmioty wymienione w ust. 1 mogą być mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP), a także dużym przedsiębiorstwem.
4. Kredyt może zostać przeznaczony na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego stanowiącego przedmiot współwłasności lub współdzierżawy dwóch lub więcej osób, w tym również w sytuacji, gdy warunki określone w niniejszym dziale spełnia tylko jedna z tych osób, przy czym wówczas:
 - 1) o kredyt występuje osoba spełniająca warunki określone w niniejszym dziale,
 - 2) współmałżonek wnioskodawcy oraz pozostali współdzierżawcy lub współwłaściciele i ich współmałżonkowie powinni wyrazić pisemną zgodę na realizację inwestycji oraz na warunki jej kredytowania,
 - 3) współdzierżawcy lub współwłaściciele powinni poręczyć kredyt lub przystąpić do długu w charakterze solidarnych dłużników.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może przekroczyć
 - 1) 80% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 5 mln zł,
 - 2) łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt 1 nie może przekroczyć 5 mln zł.
2. W przypadku podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
3. Kwoty kredytów, o których mowa w ust. 1 pkt 1), mogą być udzielane temu samemu producentowi rolnemu, bez względu na liczbę zaciągniętych przez niego kredytów, do wysokości 5 mln zł.
4. W przypadku, gdy podmiot korzysta z kredytów preferencyjnych suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału oraz kredytu nowo udzielanego nie może przekroczyć:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w działach specjalnych produkcji rolnej lub w rybactwie śródlądowym,
 - 3) 16 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.

5. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 1 - 4:
 - 1) uwzględnia się nie spłacone kredyty w kwotach, w jakich zostały udzielone po dniu 31 grudnia 2014 r., z zastrzeżeniem pkt 2 lit. b),
 - 2) nie uwzględnia się kredytów preferencyjnych udzielonych:
 - a) do dnia 31 grudnia 2014 r.,
 - b) po dniu 31 grudnia 2014 r. z linii K01, K02, [DK01](#) i [DK02](#).
6. Kredytobiorca jest zobowiązany wnieść wkład własny.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi, [z zastrzeżeniem ust. 4](#), jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę w wysokości 0,67 oprocentowania, o którym mowa w ust. 1, jednak nie mniej niż 3%, a w przypadku gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 1 wynosi poniżej 3% - w wysokości tego oprocentowania,
 - 2) Agencję – w pozostałej części.
3. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.
4. [W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy zawierający uzasadnienie, spłaty rat kapitału kredytu w związku z:](#)
 - 1) wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi,
 - 2) zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50 i 650),[spłata oprocentowania kredytu za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu.](#)
5. [Zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu w związku z wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi:](#)
 - 1) dotyczy umów kredytu zawartych do dnia 1 czerwca 2018 r.,
 - 2) jest stosowane, pod warunkiem dołączenia do wniosku o zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.
6. [Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu, o którym mowa w ust. 4, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu.](#)

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Dopłaty do oprocentowania kredytu są stosowane jako pomoc *de minimis* w rolnictwie, zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013.

2. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.
3. Łączna wysokość pomocy Agencji na realizację inwestycji w gospodarstwie rolnym jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej zawarcia i nie może przekroczyć:
 - 1) 40% kwoty udzielonego kredytu,
 - 2) 60% kwoty udzielonego kredytu – jeżeli:
 - a) inwestycja jest realizowana przez młodego rolnika lub producenta rolnego, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu,
 - b) skreślony.
4. Za inwestycję realizowaną na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami uważa się inwestycję obejmującą wyłącznie zakup użytków rolnych położonych na tych obszarach, lub inwestycję realizowaną w gospodarstwie, w którym co najmniej 50% użytków rolnych położonych jest na tych obszarach.
5. Wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie na zakup użytków rolnych, udzielonej jednemu przedsiębiorstwu zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013, nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* w rolnictwie ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Łączna wysokość:
 - 1) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat, nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR,
 - 2) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR.
7. Okres trzech lat, o którym mowa w ust. 5 i ust. 6 pkt 2, należy oceniać w sposób ciągły, tj. dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie lub pomocy *de minimis* w rybołówstwie przyznaną w ciągu minionych trzech lat.
8. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP w dniu udzielenia pomocy, przy czym w przypadku, gdy umowa kredytu podpisywana jest przed godziną 12-tą, do wyliczenia równowartości pomocy w EUR przyjmowany jest kurs EUR z dnia poprzedniego.
9. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 3, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.
10. Kwota pomocy określona w umowie kredytu nie może zostać zwiększona.
11. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 2, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.
12. Postanowienia ust. 11 stosuje się odpowiednio w przypadkach wystąpienia nieprawidłowości, o których mowa w rozdziale VII ust. 10, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.

13. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów z linii Z, z zastrzeżeniem ust. 13a, można kumulować z inną pomocą państwa lub pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy.
- 13a. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów w ramach linii Z nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 13, jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.
14. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat.
2. Okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, nie może przekroczyć 2 lat.
3. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął, **z zastrzeżeniem ust. 3a;**
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
 - a) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może przekroczyć 15 lat,
 - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji,
 - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.

3a. W przypadku kredytobiorców poszkodowanych w 2024 r. w wyniku powodzi na obszarach, na których wprowadzono stan klęski żywiołowej, bank może stosować prolongatę spłaty również wymagalnych rat kapitału i odsetek, których termin spłaty minął nie wcześniej niż w dniu 10.09.2024 r. Rozwiązanie to dotyczy umów kredytów zawartych do dnia 10.09.2024 r. i może być stosowane do dnia 30.06.2025 r.

4. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach,
 - 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi w całości wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a następne nie przysługują, jeżeli w ocenie banku nie został osiągnięty cel wymieniony w rozdziale I, który został wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu.
3. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na

rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.

4. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 3, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na sfinansowanie użytków rolnych, których posiadanie zostało przeniesione.
5. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
 - 1) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
 - 2) zmiany przez kredytobiorcę kierunku produkcji w gospodarstwie rolnym w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
 - 3) stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych kredytobiorcy.
6. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 5 pkt 3), ust. 10 i 12, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
 - 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków dowodami wpłaty wraz z:
 - a) aktem notarialnym lub prawomocnym postanowieniem sądu o przysądzeniu własności albo prawomocnym postanowieniem organu egzekucyjnego o przyznaniu własności, potwierdzającym nabycie tych użytków rolnych,
 - b) wyciągiem z decyzji o zatwierdzeniu projektu scalania,
 - 4) nie udokumentuje wniesienia wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
 - 5) dokona zmiany przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych.
7. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w zasadach udzielania kredytów z linii Z, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 8.
8. Postanowienia ust. 7 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę, który został poszkodowany w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, pod warunkiem przedłożenia w banku protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód i potwierdzonego przez wojewodę.

9. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
10. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
- 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu lub
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu lub
 - 3) nie udokumentuje poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 6 pkt 3 lub wniesienia wkładu własnego zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
- dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty.
11. W przypadkach, o których mowa w ust. 10, tj. gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
- 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust. 10,
 - 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
 - a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.
12. W przypadku, gdy z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy wydatki nie zostaną udokumentowane w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, bank może wyrazić zgodę na wydłużenie tego terminu nie dłużej niż o 3 miesiące sporządzając stosowny aneks do umowy kredytu.
13. Na wniosek kredytobiorcy bank może wyrazić zgodę na wydzierżawienie pod budowę elektrowni wiatrowych (ferm wiatrowych) części użytków rolnych zakupionych przy udziale znajdującego się w okresie spłaty kredytu, przeznaczonych pod drogę dojazdową, plac manewrowy, naziemną część fundamentu każdego wiatraka oraz inne elementy infrastruktury związane z budową i eksploatacją elektrowni wiatrowej, pod warunkiem zobowiązania kredytobiorcy do powiadomienia banku o planowanym rozpoczęciu prac związanych z budową elektrowni wiatrowej, a także do przedłożenia dokumentów (np. umowy dzierżawy, pozwolenia na budowę) pozwalających ustalić planowaną datę i powierzchnię, o których mowa w ust. 14.
14. Od dnia zaprzestania prowadzenia produkcji rolnej na części zakupionych przy udziale kredytu użytków rolnych, wykorzystywanej pod potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowej, do końca okresu kredytowania, bank nie będzie występował o stosowanie dopłat, proporcjonalnie do kwoty kredytu przypadającej na powierzchnię tej części użytków rolnych.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji w gospodarstwie rolnym na inny w gospodarstwie rolnym, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I.
2. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
3. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 1, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.

Rozdział IX. Zmiana przeznaczenia kredytu

1. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest możliwa, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych i spełnione są jednocześnie następujące warunki:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji,
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji,
 - 4) bank oceni, że zmiana jest uzasadniona, zgodna z zasadami udzielania kredytów z linii Z oraz nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
2. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytu.
3. W przypadku, gdy kredytobiorca zrealizował inwestycję, udokumentował wykorzystanie kredytu i wniesienie wkładu własnego, ale nie wykorzystał pełnej kwoty kredytu, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na inne nakłady związane z tą inwestycją, wymienione w rozdziale I, pod warunkiem przedłożenia w banku zmiany do planu inwestycji i oświadczenia sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 7 oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż ww. nakłady są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z postanowieniami niniejszego działu.

Rozdział X. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach, z zastrzeżeniem ust. 3, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) przejęcie długu powinno łączyć się z przeniesieniem na przejmującego dług posiadania przedmiotu kredytowania za zgodą banku, o której mowa w rozdziale VII ust. 3,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia rozdziału VIII ust. 2,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów preferencyjnych zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwoty wymienionej w rozdziale III ust. 3 i 4, z zastrzeżeniem pkt 4),
 - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
2. Jeżeli przed złożeniem w banku wniosku o przejęcie długu nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotu kredytowania, to bank nie może wyrazić zgody na przejęcie długu.
3. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w niniejszych zasadach dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

Rozdział XI. Pozostałe postanowienia

1. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami, z zastrzeżeniem ust. 2. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
2. W przypadku, gdy inwestycja obejmuje zarówno zakup użytków rolnych jak i inne nakłady, możliwa jest jej realizacja przy udziale linii Z oraz linii RR, z zastrzeżeniem, że zakup użytków rolnych może być finansowany wyłącznie z linii Z. Wnioskodawca składa wówczas jeden plan inwestycji uwzględniający podział planowanych do poniesienia nakładów pomiędzy dwie linie kredytowe z wyodrębnieniem finansowym i rzeczowym wymaganego wkładu własnego do każdej z nich.
3. Inwestycje mogą być realizowane wyłącznie w gospodarstwach rolnych własnych lub dzierżawionych w okresach wieloletnich.
4. Kredyty nie mogą zostać udzielone w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu, ich zakup był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - 2) zakupu użytków rolnych, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) rolnikiem a następcą prawnym, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika i wskutek tej umowy dochodzi do nabycia przez rolnika – zbywcę gospodarstwa rolnego praw do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - d) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,
 - 3) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 4) wartości podatku VAT z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - 5) spłaty zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu, oraz refundacji poniesionych wydatków.
5. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
 - 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
6. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
7. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i wkładem własnym nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
 - 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu wkładu własnego lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej dla danej działalności wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,

- 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy (np. z gotówki na maszyny, które zgodnie z planem inwestycji miały zostać zakupione za wkład własny),
 - 3) zmiana źródła finansowania poszczególnych nakładów (z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad),
plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.
8. Bank, na wniosek kredytobiorcy, może wyrazić zgodę na przystąpienie osób trzecich, w charakterze solidarnych dłużników lub współkredytobiorców, do długu z tytułu kredytu, o ile w ocenie banku nie spowoduje to zagrożenia w realizacji inwestycji lub prowadzeniu działalności.

Rozdział XII. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Przygotowanie planu inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
 - 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 2,
 - 2) lokalizację projektu lub działalności,
 - 3) opis projektu lub działalności, w tym daty ich rozpoczęcia i zakończenia,
 - 4) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
 - 5) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 6) informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji,
 - 7) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu.
2. Przy sporządzaniu planu inwestycji wnioskodawcy mogą posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 4. W przypadku, gdy specyfika podmiotu ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.
3. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:
 - 1) planem inwestycji,
 - 2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 5, 7 i 8, (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed zawarciem umowy kredytu),
 - 3) *Formularzem informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie* sporządzony wg wzoru określonego w załączniku nr 19,
 - 4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
4. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 3, określa bank.
5. Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 6, oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 7, że w okresie 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu zakup sprzedawanych użytków rolnych nie był objęty pomocą ze środków publicznych.
6. W przypadku nabycia użytków rolnych w drodze postępowania egzekucyjnego, a także w przypadku śmierci poprzedniego ich właściciela, dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 formę potwierdzenia, że ich zakup nie był wcześniej objęty pomocą ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urzędowych bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku

o udzielenie kredytu zakup nabywanych użytków rolnych nie był objęty pomocą ze środków publicznych.

7. Bank na podstawie:

- 1) oświadczenia wnioskodawcy, sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 8, ustala czy łączna wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie, pomocy *de minimis* w rybołówstwie i pomocy *de minimis* udzielonej jednemu przedsiębiorstwu nie przekracza kwot, o których mowa w rozdziale V ust. 5 i 6,
- 2) informacji, o których mowa w ust. 3 pkt. 3), ocenia spełnienie pozostałych warunków udzielania pomocy *de minimis* w rolnictwie.

8. W przypadku, gdy brak jest możliwości elektronicznego przekazania lub obsłużenia sprawozdania o udzielonym kredycie bank niezwłocznie przesyła do Agencji drogą elektroniczną informacje o pomocy *de minimis* udzielonej kredytobiorcy/ współkredytobiorcom (plik excel wg wzoru określonego w załączniku nr 23, który w przypadku współkredytobiorców należy sporządzić wypełniając osobne arkusze dla każdego z nich).

9. Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą.

9a. Agencja przeprowadza kontrolę administracyjną wybranych losowo kredytów na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem załączników nr 8 i 19, które zostały złożone wraz z wnioskiem o kredyt.

10. W przypadku, gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 9, Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.

11. Postanowienia zawarte w ust. 3 pkt 3, ust. 7 i ust. 9 – 10 stosuje się odpowiednio w przypadku zawierania umowy przejęcia długu z tytułu kredytu uwzględniając przy tym, że:

- 1) dniem udzielenia pomocy przejmującemu dług jest data zawarcia umowy przejęcia długu,
- 2) przejmujący dług przejmuje wraz z nim pomoc w wysokości udzielonej dotychczasowemu kredytobiorcy, której wartość ustalono wówczas wg kursu EUR, a bank niezwłocznie przesyła do Agencji załącznik nr 23,
- 3) od dnia zawarcia umowy przejęcia długu kwota pomocy *de minimis* w rolnictwie wynikająca z umowy kredytu nie jest uwzględniana przy ubieganiu się przez dotychczasowego kredytobiorcę o kolejną pomoc *de minimis*.

Dział III

Zasady udzielania kredytu na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów (linia PR)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w „Wykazie działalności (...)”, zawartym w części II, z wyłączeniem ust. 6:
 - 1) dział 10 – produkcja artykułów spożywczych,
 - 2) 11.03.Z – produkcja miodu pitnego i cydru,
 - 3) 16.29.Z – produkcja materiałów opałowych wykonywanych ze słomy lub produktów pochodzących z upraw pozostałych roślin wieloletnich.
 2. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji, które służą realizacji co najmniej jednego z następujących celów:
 - 1) inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych:
 - a) zwiększenie oferty towarowej oraz jej lepsze dostosowanie do wymagań rynku - A,
 - b) poprawa efektywności produkcji polegająca w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytwarzania - D,
 - c) poprawa warunków pracy oraz lepsze wykorzystanie zasobów pracy - O,
 - 2) inwestycje w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków:
 - a) oszczędzanie energii lub zmniejszanie oddziaływania na środowisko, w tym unieszkodliwianie odpadów - OE,
 - b) poprawa bezpieczeństwa, higieny, zdrowia i warunków pracy - BP,
 - c) przetwarzanie połowów ryb komercyjnych, które nie mogą być przeznaczone do spożycia przez ludzi - PR,
 - d) przetwarzanie produktów ubocznych powstałych podczas głównej działalności przetwórczej - PU,
 - e) przetwarzanie produktów akwakultury ekologicznej zgodnie z art. 7 i 8 rozporządzenia Rady (UE) 2018/848 - PA,
 - f) powstanie nowych lub udoskonalonych produktów, nowych lub udoskonalonych procesów lub nowych lub udoskonalonych systemów zarządzania i organizacji – UD,
 - 3) zakup akcji lub udziałów - wzmocnienie pozycji producentów rolnych na rynku produktów rolnych – R.
3. Kredyt może zostać udzielony, jeżeli pomoc Agencji w formie dopłat wywołuje efekt zachęty. Warunek ten nie dotyczy kredytów, o których mowa w ust. 6.
4. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie inwestycji w **przetwórstwie produktów rolnych**, które obejmują:
 - 1) budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli,
 - 2) zakup lub zakup i instalację, z zastrzeżeniem ust. 7, maszyn lub urządzeń służących do:
 - a) magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwo żywności,
 - b) przetwarzania produktów rolnych,
 - c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży,
 - 3) zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania, z zastrzeżeniem ust. 7,

- 4) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 5) zakup środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 6) zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 7) zakup środków trwałych związanych z wdrażaniem procedury systemów zarządzania jakością,
 - 8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, których wysokość nie przekracza 12% kwoty kredytu bankowego obejmujące:
 - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
 - b) opłaty za patenty lub licencje,
 - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego,
 - 9) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–3, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.
5. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie inwestycji w **przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków**, które obejmują:
- 1) budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania ryb, skorupiaków i mięczaków, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli,
 - 2) zakup lub zakup i instalację, z zastrzeżeniem ust. 7, maszyn, urządzeń lub wyposażenia do:
 - a) magazynowania lub przygotowania ryb, skorupiaków i mięczaków do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwa żywności,
 - b) przetwarzania ryb, skorupiaków i mięczaków,
 - c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży,
 - 3) zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub do magazynowania, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 4) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 5) zakup środków transportu niezbędnych do sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 6) zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt, z zastrzeżeniem ust. 7,
 - 7) zakup środków trwałych związanych z wdrażaniem procedury systemów zarządzania jakością,
 - 8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:
 - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
 - b) opłaty za patenty lub licencje,
 - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego,
 - 9) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–3, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.
6. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie nabycia:
- 1) udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków przez **grupy producentów**

rolnych wpisane do rejestru grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach,

2) udziałów lub akcji spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków przez **producentów rolnych** prowadzących gospodarstwo rolne lub działalność specjalnej produkcji rolnej,

7. Zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia, nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie były nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. W przypadku inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom podejmującym lub prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3:
 - 1) osobom fizycznym:
 - a) posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych oraz
 - b) niebędącym emerytami i rencistami mającymi ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - 2) osobom prawnym,
 - 3) jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
2. Jeżeli o kredyt ubiegają się małżonkowie, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, przynajmniej jedno z nich musi spełniać warunki określone w ust. 1 pkt 1) lit. b).
3. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom:
 - 1) będącym mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP),
 - 2) które nie znajdują się w trudnej sytuacji,
 - 3) na których nie ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym.
4. W przypadku zakupu akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących przetwórstwo produktów rolnych lub ryb, kredyt może zostać udzielony podmiotom, o których mowa w rozdziale I ust. 6 pkt 1) albo 2), będącym mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP) albo dużym przedsiębiorstwem.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może przekroczyć:
 - 1) w przypadku inwestycji realizowanych w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków – 70% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 16 mln zł, z zastrzeżeniem ust. 8,
 - 2) w przypadku zakupu przez grupę producentów rolnych akcji lub udziałów spółek prowadzących przetwórstwo produktów rolnych lub ryb - 80% wartości akcji lub udziałów i wynosić więcej niż 5 mln zł,
 - 3) w przypadku zakupu przez producentów rolnych akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących przetwórstwo produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków - 80% wartości akcji lub udziałów i wynosić więcej niż 4 mln zł,
 - 4) łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt 1) nie może przekroczyć 16 mln zł.

2. W przypadku podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
3. Łączna kwota kredytów, o których mowa w ust. 1 pkt 1) – 3), może być udzielona:
 - 1) tej samej grupie producentów rolnych, bez względu na liczbę zaciągniętych przez ten podmiot kredytów, do wysokości 16 mln zł, z zastrzeżeniem ust. 5,
 - 2) temu samemu producentowi rolnemu, bez względu na liczbę zaciągniętych przez tego producenta rolnego kredytów, do wysokości:
 - a) 5 mln zł – w przypadku producenta rolnego prowadzącego gospodarstwo rolne,
 - b) 8 mln zł – w przypadku producenta rolnego prowadzącego dział specjalny produkcji rolnej lub działalność w zakresie rybactwa śródlądowego.
4. W przypadku, gdy podmiot korzysta z kredytów preferencyjnych suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału oraz kredytu nowo udzielanego nie może przekroczyć 16 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.
5. W przypadku gdy grupa producentów rolnych korzysta z kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej, rybactwie śródlądowym lub w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz z kredytów na zakup akcji lub udziałów spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub ryb suma kwot udzielonych kredytów oraz kredytu nowo udzielanego nie może przekroczyć:
 - 1) dla grupy, której członkowie prowadzą gospodarstwa rolne – 9 mln zł, tj. 4 mln zł na realizację inwestycji w gospodarstwie rolnym i 5 mln zł na zakup akcji lub udziałów,
 - 2) dla grupy, której członkowie prowadzą działy specjalne produkcji rolnej lub działalność w zakresie rybactwa śródlądowego – 13 mln zł, tj. 8 mln zł na realizację inwestycji w dziale specjalnym produkcji rolnej i 5 mln zł na zakup akcji lub udziałów,
 - 3) dla grupy, która prowadzi działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków – 16 mln zł, w tym nie więcej niż 5 mln zł na zakup akcji lub udziałów.
6. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 1 - 5:
 - 1) uwzględnia się nie spłacone kredyty w kwotach, w jakich zostały udzielone po dniu 31 grudnia 2014 r., z zastrzeżeniem pkt 2 lit. b),
 - 2) nie uwzględnia się kredytów preferencyjnych udzielonych:
 - a) do dnia 31 grudnia 2014 r.,
 - b) po dniu 31 grudnia 2014 r. z linii K01, K02, [DK01 i DK02](#).
7. Kredytobiorca jest zobowiązany wnieść wkład własny.
8. Jeżeli łączna kwota tych spośród planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków, które zostały wymienione w rozdziale I ust. 5 i będą finansowane ze środków kredytu lub wkładu własnego kredytobiorcy, **przekracza 2,5 mln EUR**, to udzielenie kredytu warunkowane jest zgłoszeniem pomocy do Komisji Europejskiej na podstawie art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania

zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.

2. Oprocentowanie należne bankowi, z zastrzeżeniem ust. 4, jest płacone przez:

1) kredytobiorcę w wysokości:

- a) 0,67 oprocentowania, o którym mowa w ust. 1, jednak nie mniej niż 3%, a jeżeli oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 1 wynosi poniżej 3% w wysokości tego oprocentowania – w przypadku kredytów na sfinansowanie inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków,
- b) 0,3 oprocentowania, o którym mowa w ust. 1, jednak nie mniej niż 1%, a jeżeli oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 1 wynosi poniżej 1% w wysokości tego oprocentowania – w przypadku kredytów na sfinansowanie nabycia akcji lub udziałów,

2) Agencję – w pozostałej części.

3. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

4. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy zawierający uzasadnienie, spłaty rat kapitału kredytu, o którym mowa w rozdziale I ust. 6, w związku z:

- 1) wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi,
 - 2) zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50 i 650),
- spłata oprocentowania kredytu za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu.

5. Zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu w związku z wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi:

- 1) dotyczy umów kredytu zawartych do dnia 1 czerwca 2018 r.,
- 2) jest stosowane, pod warunkiem dołączenia do wniosku o zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.

6. Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu, o którym mowa w ust. 4, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.

2. Łączna wysokość pomocy Agencji na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków, na zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub ryb, jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej zawarcia.

3. W przypadku inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków łączna wysokość pomocy Agencji nie może przekroczyć 40% wysokości udzielonego kredytu.

4. Dopłaty do oprocentowania kredytów na zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących przetwórstwo produktów rolnych lub ryb, są stosowane jako pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 albo rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014.
5. Wysokość pomocy *de minimis* na zakup akcji lub udziałów:
- 1) akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, udzielonej jednemu przedsiębiorstwu zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831, nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 6,
 - 2) akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków, udzielonej jednemu przedsiębiorstwu zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014, nie może przekroczyć równowartości 30 000 EUR w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. W przypadku, gdy pomoc udzielana jest zgodnie z przepisami:
- 1) rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831, to udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat łączna wysokość pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR,
 - 2) rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014, to łączna wysokość:
 - a) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, nie może przekroczyć równowartości 30 000 EUR,
 - b) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR.
7. Lata podatkowe, o których mowa w ust. 5 pkt. 2 i ust. 6 pkt 2 lit a), ustala się przez odniesienie do lat podatkowych stosowanych przez dany podmiot gospodarczy w Polsce. Przyjętym przez wnioskodawcę rokiem podatkowym może być rok kalendarzowy lub inny okres, trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych.
- 7a. Okres trzech lat, o którym mowa w ust. 5 pkt 1 i ust. 6 pkt 1 i 2 lit. b, należy oceniać w sposób ciągły, tj. dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie lub pomocy *de minimis* w rybołówstwie przyznaną w ciągu minionych trzech lat.
8. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP w dniu udzielenia pomocy, przy czym w przypadku, gdy umowa kredytu podpisywana jest przed godziną 12-tą, do wyliczenia równowartości pomocy w EUR przyjmowany jest kurs EUR z dnia poprzedniego.
9. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 2 i 3, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.
10. Jeżeli harmonogram realizacji inwestycji wymaga postawienia przez bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy w kilku transzach lub w jednej transzy, ale w dacie innej niż data udzielenia kredytu, to kwota udzielonego kredytu (każda transza), także jest dyskontowana do jej wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, w celu

obliczenia wysokości pomocy, o której mowa w ust. 3.

11. Kwota pomocy określona w umowie kredytu nie może zostać zwiększona.
12. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 1, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.
13. Postanowienia ust. 12 stosuje się odpowiednio w przypadkach wystąpienia nieprawidłowości, o których mowa w rozdziale VII ust. 9, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.
14. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów z linii PR, z zastrzeżeniem ust. 14a, można kumulować:
 - 1) z inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy;
 - 2) z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji nie będzie przekroczenie poziomu intensywności pomocy określonej w **art. 17 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472**.
- 14a. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów w ramach linii PR nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 14, jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.
15. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat.
2. Okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, nie może przekroczyć 2 lat.
3. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
 - a) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może przekroczyć 15 lat,
 - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji,
 - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach,
 - 2) dokonuje, w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi w całości wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich

zwrotu na rachunek Agencji, a następne nie przysługują, jeżeli w ocenie banku nie został osiągnięty jeden z celów, wymienionych w rozdziale I, który został wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu.

3. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.
4. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 3, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na sfinansowanie środków trwałych wymienionych w ust. 3, których posiadanie zostało przeniesione.
5. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
 - 1) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
 - 2) stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych kredytobiorcy.
6. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 5 pkt 2), ust. 9 i 11, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
 - 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków:
 - a) fakturą VAT, z zastrzeżeniem, że wartość faktury brutto uwzględnia się przy rozliczaniu kredytu, jeżeli podatek VAT nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT, natomiast w pozostałych przypadkach wartość podatku VAT należy wyliczyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem,
 - b) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
 - d) dokumentami potwierdzającymi zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub ryb wraz z dowodami wpłaty,
 - 4) nie udokumentuje wniesienia wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu.
7. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w niniejszych zasadach, dopłaty nie są stosowane przez ten okres.

8. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
9. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
 - 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu lub
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu lub
 - 3) nie udokumentuje poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 6 pkt 3 lub wniesienia wkładu własnego zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu lub
 - 4) nie przestrzega przepisów wspólnej polityki rybołówstwa (do przestrzegania tych przepisów zobowiązani są kredytobiorcy, którzy zaciągnęli kredyty na inwestycje w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków),dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty.
10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, tj. gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
 - 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust. 9,
 - 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
 - a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.
11. W przypadku, gdy z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy wydatki nie zostaną udokumentowane w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, bank może wyrazić zgodę na wydłużenie tego terminu nie dłużej niż o 3 miesiące sporządzając stosowny aneks do umowy kredytu.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek przetwórstwa produktów rolnych na inny w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I.
2. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
3. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 1, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.

Rozdział IX. Zmiana przeznaczenia kredytu

1. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest możliwa, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych i spełnione są jednocześnie następujące warunki:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji,
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji,
 - 4) bank oceni, że zmiana jest uzasadniona, zgodna z linią PR oraz nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.

2. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytu.
3. W przypadku, gdy kredytobiorca zrealizował inwestycję, udokumentował wykorzystanie kredytu i wniesienie wkładu własnego, ale nie wykorzystał pełnej kwoty kredytu, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na inne nakłady związane z tą inwestycją, wymienione w rozdziale I, pod warunkiem przedłożenia w banku zmiany do planu inwestycji i oświadczeń sporządzonych wg wzorów określonych w załączniku nr 7 oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż ww. nakłady te są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z niniejszymi zasadami.

Rozdział X. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach, z zastrzeżeniem ust. 3, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) przejęcie długu powinno łączyć się z przeniesieniem na przejmującego dług posiadania przedmiotu kredytowania za zgodą banku, o której mowa w rozdziale VII ust. 3,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia rozdziału VIII ust. 2,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów preferencyjnych zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwot wymienionych w rozdziale III ust. 3 i 4, z zastrzeżeniem pkt 4),
 - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
2. Jeżeli przed złożeniem w banku wniosku o przejęcie długu nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotu kredytowania, to bank nie może wyrazić zgody na przejęcie długu.
3. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określone w niniejszych zasadach dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

Rozdział XI. Pozostałe postanowienia

1. Inwestycja może być realizowana przy udziale jednego kredytu z linii PR. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
2. Inwestycje mogą być realizowane wyłącznie w zakładach przetwórstwa produktów rolnych, ryb skorupiaków i mięczaków własnych lub dzierżawionych w okresach wieloletnich.

Budowa, przebudowa, odbudowa i remont budynków lub budowli w nieruchomościach dzierżawionych wymaga uzyskania zgody właściciela na realizację inwestycji.

3. Inwestycja finansowana kredytem musi spełniać wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie, przy czym w przypadku inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena taka powinna zostać przeprowadzona oraz zezwolenie na realizację danego projektu inwestycyjnego powinno zostać wydane przed dniem zawarcia umowy kredytu.
4. Kredyty nie mogą zostać udzielone w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu maszyn lub urządzeń, jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
 - 2) zakupu maszyn i urządzeń, akcji lub udziałów, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - c) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,
 - 3) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 4) kosztów związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe,
 - 5) środków obrotowych,
 - 6) inwestycji służących wypełnieniu obowiązujących norm UE,
 - 7) inwestycji, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania zostały rozpoczęte przed złożeniem wniosku o kredyt,
 - 8) spłaty zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu, oraz refundacji poniesionych wydatków,
 - 9) inwestycji w przypadku naruszenia jakiegokolwiek zakazu lub ograniczenia określonego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013, nawet jeśli takie zakazy i ograniczenia dotyczą jedynie wsparcia Unii przewidzianego w tym rozporządzeniu – dotyczy inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych.
5. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
 - 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
6. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
7. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i wkładem własnym nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
 - 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu wkładu własnego lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej dla danej działalności wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,
 - 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy (np. z gotówki na maszyny, które zgodnie z planem inwestycji miały zostać zakupione za wkład własny),
 - 3) zmiana źródła finansowania poszczególnych nakładów (z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad),

plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.

8. Zakup ruchomych środków trwałych może być finansowany kredytem do ich wartości rynkowej. Banki udzielając kredytów, dotyczących zakupu powinny korzystać z informacji o ich cenach rynkowych (umownych) uzyskiwanych np. z własnych baz danych, kancelarii notarialnych, urzędów gmin, wydziałów rolnictwa urzędów wojewódzkich, wojewódzkich urzędów statystycznych, oraz informacji udostępnionych przez sprzedawców ruchomych środków trwałych. W przypadku wątpliwości, czy dana cena nie jest zawyżona, należy skorzystać z wyceny rzeczoznawcy. Koszty tej wyceny ponosi wnioskodawca.
9. Zbycie zakupionych przy udziale kredytu akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub ryb w okresie kredytowania może być dokonane na wniosek banku kredytującego za zgodą Agencji.

10. Skreślony.

11. Bank, na wniosek kredytobiorcy, może wyrazić zgodę na przystąpienie osób trzecich, w charakterze solidarnych dłużników lub współkredytobiorców, do długu z tytułu kredytu, o ile w ocenie banku nie spowoduje to zagrożenia w realizacji inwestycji lub prowadzeniu działalności.

Rozdział XII.

Procedura ubiegania się o kredyt na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków

1. Przygotowanie planu inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
 - 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 2,
 - 2) lokalizację projektu lub działalności,
 - 3) opis projektu lub działalności, w tym daty ich rozpoczęcia i zakończenia,
 - 4) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
 - 5) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 6) informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji,
 - 7) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu,
 - 8) informację, że pomoc ARiMR do wnioskowanego kredytu będzie miała formę dopłat do oprocentowania kredytu oraz maksymalną możliwą do uzyskania wysokość pomocy, wyliczoną w sposób określony w rozdziale V ust. 3.
2. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z następującymi załącznikami:
 - 1) planem inwestycji,
 - 2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 5 i 7, (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed podpisaniem umowy kredytu),
 - 3) kosztorysami, ofertami handlowymi lub innymi dokumentami uzasadniającymi koszty planowane do sfinansowania kredytem,
 - 4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
3. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 2, określa bank.

4. Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić w banku oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 7, że sprzedawane maszyny lub urządzenia nie zostały nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.

Rozdział XIII. Procedura ubiegania się o kredyt na zakup akcji lub udziałów

1. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z:
 - 1) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 5, 7 i 8 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed podpisaniem umowy kredytu),
 - 2) *Formularzem informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie* sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 19 - w przypadku ubiegania się o kredyt na zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków albo
 - 3) *Formularzem informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis* sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 20 oraz sprawozdaniami finansowymi za okres 3 ostatnich lat obrotowych, sporządzanymi zgodnie z przepisami o rachunkowości – w przypadku ubiegania się o kredyt na zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych,
 - 4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
2. Bank na podstawie:
 - 1) oświadczenia wnioskodawcy, sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 8, ustala czy łączna wysokość *pomocy de minimis w rolnictwie, pomocy de minimis w rybołówstwie i pomocy de minimis udzielonej jednemu przedsiębiorstwu nie przekracza kwot, o których mowa w rozdziale V ust. 6,*
 - 2) informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 2 i 3, ocenia spełnienie pozostałych warunków udzielania pomocy *de minimis* albo pomocy *de minimis* w rybołówstwie.
3. W przypadku, gdy brak jest możliwości elektronicznego przekazania lub obsłużenia sprawozdania o udzielonym kredycie bank niezwłocznie przesyła do Agencji drogą elektroniczną informacje o pomocy *de minimis* udzielonej kredytobiorcy / współkredytobiorcom (plik excel wg wzoru określonego w załączniku nr 23, który w przypadku współkredytobiorców należy sporządzić wypełniając osobne arkusze dla każdego z nich).
4. Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 9 albo nr 10, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą.
- 4a. Agencja przeprowadza kontrolę administracyjną wybranych losowo kredytów na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem załączników nr 8 oraz 19 albo 20, które zostały złożone wraz z wnioskiem o kredyt.
5. W przypadku gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 4, Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.
6. *Postanowienia zawarte w ust. 1 pkt 2 i 3, ust. 2 i ust. 4 - 5 stosuje się odpowiednio w przypadku zawierania umowy przejęcia długu z tytułu kredytu uwzględniając przy tym, że:*
 - 1) *dnem udzielenia pomocy przejmującemu dług jest data zawarcia umowy przejęcia długu,*

- 2) przejmujący dług przejmuje wraz z nim pomoc w wysokości udzielonej dotychczasowemu kredytobiorcy, której wartość ustalono wówczas wg kursu EUR, a bank niezwłocznie przesyła do Agencji załącznik nr 23,
- 3) od dnia zawarcia umowy przejęcia długu kwota pomocy *de minimis* wynikająca z umowy kredytu nie jest uwzględniana przy ubieganiu się przez dotychczasowego kredytobiorcę o kolejną pomoc *de minimis*.

Dział IV

Zasady udzielania kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (linia inwestycyjna K01, linia obrotowa K02)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony w celu wznowienia produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez:
 - 1) suszę – NS,
 - 2) grad – NG,
 - 3) deszcz nawalny – NO,
 - 4) ujemne skutki przezimowania – NU,
 - 5) przymrozki wiosenne – NM,
 - 6) powódź – NP,
 - 7) huragan – NH,
 - 8) piorun – NA,
 - 9) obsunięcie się ziemi – NZ,
 - 10) lawinę – NL,zwane dalej niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.
2. Kredyt może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w „Wykazie działalności ...”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin - 01.64.Z,
 - 7) chów i hodowla ryb słodkowodnych w stawach rybnych – 03.22.Z,
 - 8) działy specjalne produkcji rolnej - DS.
3. Kredyt może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XII ust. 1 pkt 1 i 2, z zastrzeżeniem ust. 3a.
- 3a. Kredyt z linii K02 na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę może zostać udzielony w 2023 i 2024 r. w terminie:
 - 1) do 12 miesięcy od dnia opatrzenia podpisem zaufanym przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego, protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XII ust. 1 pkt 3 lit a);
 - 2) do dnia 30 września 2024 r. w przypadku, gdy szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2023 r. suszy potwierdzone zostały kalkulacją oszacowania szkód, o której mowa w rozdziale XII ust. 1 pkt 3 lit. b).
- 3b. Kredyt może zostać udzielony, jeżeli pomoc będzie stosowana:
 - 1) zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody spowodowane przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę oszacowane przez

komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód, wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo

- 2) na warunkach określonych w art. 25 [rozporządzenia Komisji \(UE\) nr 2022/2472](#) - w przypadku gdy szkody spowodowane przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, a także spowodowane przez suszę w środkach trwałych, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód:
 - a) wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, z tym że jeżeli szkody te obejmują również szkody w środku trwałym, gdy szkody w tym środku dodatkowo przekraczają kwotę 3 350 zł,
 - b) wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, albo
- 3) na warunkach określonych w przepisach [rozporządzenia Komisji \(UE\) nr 2022/2472](#) oraz zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji **roślinnej** w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody.

4. Przez wznowienie produkcji należy rozumieć:

- 1) linia K01 - ponoszenie nakładów inwestycyjnych niezbędnych na odtworzenie środków trwałych po wystąpieniu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej, natomiast w przypadku suszy – w gospodarstwach rolnych a gdy szkody spowodowane przez suszę wystąpiły w 2019 r. także w działach specjalnych produkcji rolnej, poprzez:
 - a) przywrócenie funkcji użytkowych:
 - zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni i innych budynków i budowli służących do produkcji, a także urządzeń i obiektów służących do zasilania w wodę, energię elektryczną, gaz i odprowadzenie ścieków w obrębie gospodarstwa, pomieszczeń socjalnych, zagrodowych oczyszczalni ścieków, placów w obrębie gospodarstw rolnych, dojazdów łączących punkty odbioru mleka w gospodarstwach rolnych z siecią dróg publicznych, ogrodzeń, murów oporowych poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych, pomieszczeń socjalnych poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych,
 - uszkodzonych ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych i urządzeń do zarządzania procesem produkcji poprzez przeprowadzenie remontów kapitalnych,
 - elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej,
 - b) przywrócenie produktywności poprzez zakup:
 - kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu lub innej plantacji roślin wieloletnich, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat, z wyłączeniem roślin na cele energetyczne,
 - stada podstawowego inwentarza żywego,
 - c) zakup w miejsce zniszczonych: ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych, urządzeń i oprogramowania do zarządzania procesem produkcji, a także samochodów

- ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych wyłącznie dla potrzeb związanych z produkcją w działach specjalnych produkcji rolnej,
- 2) linia K02 - ponoszenie rzeczowych nakładów niezbędnych na przywrócenie produktywności poprzez zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej, np.:
 - a) kwalifikowanego materiału siewnego i szkółkarskiego,
 - b) nawozów mineralnych,
 - c) środków ochrony roślin,
 - d) paliwa na cele rolnicze,
 - e) inwentarza żywego, zaliczanego zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości do środków obrotowych,
 - f) matek pszczelich użytkowych i reprodukcyjnych,
 - g) pasz treściwych i koncentratów paszowych dla zwierząt gospodarskich,
 - h) materiałów opałowych do ogrzewania szklarni i tuneli,
 - i) pasz objętościowych.
 5. Kredyt z linii K01 może zostać przeznaczony również na finansowanie kosztów ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, i które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujących:
 - 1) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
 - 2) opłaty za patenty lub licencje,
 - 3) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
 6. Do kosztów zakupu rzeczowych środków do produkcji rolnej oraz kosztów zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi, materiałów budowlanych, zwierząt gospodarskich oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego można zaliczyć koszty transportu, z wyłączeniem kosztów transportu własnego.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 3:
 - 1) osobom fizycznym posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych,
 - b) **usunięto**,
 - 2) osobom prawnym,
 - 3) jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
2. **usunięto**
3. Podmioty wymienione w ust. 1:
 - 1) **są mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem (MŚP)**,
 - 2) nie mogą być podmiotami, na których ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, z zastrzeżeniem, że warunek ten nie dotyczy podmiotów ubiegających się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1,
 - 3) są producentami rolnymi, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności – w przypadku kredytu z linii K02 na wznowienia produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę,
 - 4) **są producentami rolnymi, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt**

gospodarskich, które wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym w ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody – w przypadku kredytu z linii K02 na wznowienia produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu z linii K01 nie może przekroczyć wysokości szkód w środkach trwałych poniesionych bezpośrednio w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, oszacowanej przez Komisję powołaną przez wojewodę, oraz wynosić więcej niż:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w tym w gospodarstwach prowadzących chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej.
2. Kwota kredytu z linii K02 nie może przekroczyć wysokości szkód w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich, tj. nie może przekroczyć kwoty obniżenia dochodu zwiększonej o koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz zmniejszonej o koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko atmosferyczne oraz wynosić więcej niż:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej.
3. Dla podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
4. Suma kwot udzielonych kredytów z linii K01, K02, DK01 i DK02 nie może przekroczyć kwot, o których mowa w ust. 1 i 2, a przy jej ustalaniu uwzględnia się kredyty jeszcze nie spłacone w kwocie, w jakiej zostały udzielone po dniu 31 grudnia 2014 r.
5. Kredyty z linii K01 i K02 podlegają sumowaniu z kredytami z linii DK01 i DK02 oraz nie podlegają sumowaniu z innymi kredytami preferencyjnymi.
6. Wkład własny kredytobiorcy nie jest wymagany.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona nie więcej niż o 3,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi, z zastrzeżeniem ust. 2a i 6, jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,5% - w przypadku kredytów na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz kosztów odtworzenia środków trwałych po wystąpieniu szkód, jeżeli:
 - a) w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w

gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1 – dla umów kredytu zawieranych w 2019 r. w związku z wystąpieniem w 2018 r. szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne,

- b) w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1 – dla pozostałych nowozawieranych umów kredytu,

2) Agencję - w pozostałej części.

2a. Oprocentowanie kredytu z linii K02 na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę, należne bankowi, jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,5% – w przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji, jeżeli w gospodarstwie rolnym w roku, w którym wystąpiły szkody, co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych uprawianych w plonie głównym, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, było ubezpieczonych od ryzyka suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi lub huraganu w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich,

2) Agencję – w pozostałej części.

3. Wysokość płaconego przez kredytobiorcę oprocentowania kredytu stanowi różnicę pomiędzy wysokością oprocentowania ustalonego w sposób określony w ust. 1 i wysokością połowy oprocentowania płaconego przez Agencję, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 2a pkt 2, jeżeli:

- 1) w dniu wystąpienia szkód brak było ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 albo
2) w roku, w którym wystąpiły szkody brak było ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2a pkt 1 – w przypadku kredytu na wznowienie produkcji po wystąpieniu szkód w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę.

4. Jeżeli, zgodnie z protokołem oszacowania szkód sporządzonym przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, data wystąpienia szkód określona została jako przedział czasowy obejmujący więcej niż jeden dzień, to wystarczającym jest jeżeli producent rolny posiada zawartą umowę ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2 pkt 1 i w ust. 3, ostatniego dnia wskazanego jako data wystąpienia szkód.

5. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

6. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy zawierający uzasadnienie, spłaty rat kapitału kredytu w związku z:

- 1) wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi,
2) zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50 i 650),

spłata oprocentowania kredytu za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu.

7. Zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu w związku z wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi:
 - 1) dotyczy umów kredytu zawartych do dnia 1 czerwca 2018 r.,
 - 2) jest stosowane, pod warunkiem dołączenia do wniosku o zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.
8. Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu, o którym mowa w ust. 6, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.
2. Łączna wysokość pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii K01 lub K02, innej pomocy otrzymanej w związku z wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz wypłaconych odszkodowań z tytułu zawarcia umowy ubezpieczeniowej od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym, z zastrzeżeniem ust. 2a, 5 i 6, nie może przekroczyć:
 - 1) 80% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolniczej lub 90%, jeżeli gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej położone jest na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami,
 - 2) 80% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 8 rozporządzenia 2022/2472 lub 90%, jeżeli gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej jest położone na obszarach, o których mowa w pkt. 1.
- 2a. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu może być stosowana w okresie kredytowania, ale przez okres nie dłuższy niż cztery lata, licząc od daty wystąpienia szkód określonej w protokole oszacowania szkód sporządzonym przez komisję powołaną przez wojewodę albo od dnia opatrzenia przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego protokołu podpisem zaufanym, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2023 r. suszy potwierdzone zostały kalkulacją oszacowania szkód, o której mowa w rozdziale XII ust. 1 pkt 3 lit. b), ww. okres czterech lat liczony jest od dnia 30 września 2023 r.
3. Kwota:
 - 1) szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolniczej, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie może przekroczyć kosztów napraw lub różnicy pomiędzy wartością aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego i bezpośrednio po jego wystąpieniu, oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - 2) obniżenia dochodu, o której mowa w ust. 2 pkt 2:
 - a) jest określona w protokole oszacowania szkód,
 - b) może zostać:
 - zwiększona o inne koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego,
 - zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko atmosferyczne.
4. Za gospodarstwa położone na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami uważa się gospodarstwa, które wznowiają produkcję na tych

obszarach, lub w których co najmniej 50% użytków rolnych położonych jest na tych obszarach.

5. Wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013, nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR w okresie trzech lat z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* w rolnictwie ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Łączna wysokość:

- 1) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR,
- 2) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR.

7. Okres trzech lat, o którym mowa w ust. 5 i ust. 6 pkt 2, należy oceniać w sposób ciągły, tj. dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie przyznaną w ciągu minionych trzech lat.

8. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP w dniu udzielenia pomocy, przy czym w przypadku, gdy umowa kredytu podpisana jest przed godziną 12-tą, do wyliczenia równowartości pomocy w EUR przyjmowany jest kurs EUR z dnia poprzedniego.

9. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 2, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.

10. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 1, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.

11. Postanowienia ust. 10 stosuje się odpowiednio w przypadkach częściowego wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowania wydatków w terminie, o których mowa w rozdziale VII ust. 9, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.

12. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów z linii K01 i K02, z zastrzeżeniem ust. 12a, można kumulować:

- 1) z inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy, z wyłączeniem pomocy udzielanej na podstawie art. 14 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472;
- 2) z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji nie będzie przekroczenie poziomu intensywności pomocy określonej w art. 25 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472.

- 12a. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów w ramach linii K01 i K02 nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 12, jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.

13. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Okres kredytowania oraz okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, określone są w umowie kredytu.
2. Jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności w roku wystąpienia szkód, składanym do ARiMR na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony, to kredyt z linii K02 może zostać udzielony na okres nie przekraczający daty zakończenia umowy dzierżawy, jeśli taka została podana w oświadczeniu sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 18.
3. *uchylony.*
4. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął, z zastrzeżeniem ust. 4a;
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
 - a) *uchylony,*
 - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji złożonego przy ubieganiu się o kredyt z linii K01,
 - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.

4a. W przypadku kredytobiorców poszkodowanych w 2024 r. w wyniku powodzi na obszarach, na których wprowadzono stan klęski żywiołowej, bank może stosować prolongatę spłaty również wymagalnych rat kapitału i odsetek, których termin spłaty minął nie wcześniej niż w dniu 10.09.2024 r. Rozwiązanie to dotyczy umów kredytów zawartych do dnia 10.09.2024 r. i może być stosowane do dnia 30.06.2025 r.

5. *uchylony.*
6. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach udzielania kredytów,
 - 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek (lub tylko odsetek w przypadku linii K02) w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia

ich nabycia.

3. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 2, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na sfinansowanie środków wymienionych w ust. 2, których posiadanie zostało przeniesione.
4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
 - 1) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
 - 2) zmiany przez kredytobiorcę kierunku produkcji w gospodarstwie rolnym lub w dziale specjalnym produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
 - 3) w przypadku linii K01 - stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy.
5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3) i ust. 9, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
 - 1) w przypadku linii K01 - nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków:
 - a) fakturą VAT lub fakturą VAT RR, z zastrzeżeniem, że wartość faktury brutto uwzględnia się przy rozliczaniu kredytu, jeżeli podatek VAT nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT, natomiast w pozostałych przypadkach wartość podatku VAT należy wyłączyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem,
 - b) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonanymi na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu.
6. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w niniejszych zasadach udzielania kredytów, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Postanowienia ust. 6 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę, który został poszkodowany w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, pod warunkiem przedłożenia w banku protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XII ust. 1 pkt 2 lub pkt 3.
8. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłaty kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.

9. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
 - 1) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem lub
 - 2) nie udokumentuje (w przypadku linii K02 co najmniej 50%) poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 5 pkt 3,
dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji (linia K01) i umowie kredytu został osiągnięty.
10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, tj. gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
 - 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust. 9,
 - 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
 - a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji w gospodarstwie rolnym na inny w gospodarstwie rolnym lub kierunek produkcji w dziale specjalnym produkcji rolnej na inny w dziale specjalnym produkcji rolnej, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I.
2. W przypadku linii K01 warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
3. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 1, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.

Rozdział IX. Zmiana przeznaczenia kredytu

1. Zmiana przeznaczenia kredytu jest możliwa na wniosek kredytobiorcy, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych, pod warunkiem, że:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji (dotyczy linii K01),
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji (dotyczy linii K01),
 - 4) bank oceni, że zmiana jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami oraz - w przypadku linii K01 - nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
2. Zmiana przeznaczenia kredytu wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytu.
3. W przypadku, gdy kredytobiorca zakupił przewidziane w umowie kredytu środki trwałe lub obrotowe, udokumentował wydatkowanie kredytu, ale nie wykorzystał pełnej jego kwoty, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na inne nakłady wymienione w rozdziale I, pod warunkiem przedłożenia w banku zmiany do planu inwestycji (dotyczy linii K01) i oświadczenia wg wzoru określonego w załączniku nr 7 oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż ww. nakłady są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z niniejszymi zasadami udzielania kredytów.

Rozdział X. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach udzielania kredytów, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) przejęcie długu powinno łączyć się z przeniesieniem na przejmującego dług posiadania przedmiotu kredytowania za zgodą banku, o której mowa w rozdziale VII ust. 2,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia rozdziału VIII,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwot wymienionych w rozdziale III ust. 4, z zastrzeżeniem pkt 4),
 - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
2. Jeżeli przed złożeniem w banku wniosku o przejęcie długu nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotu kredytowania, to bank nie może wyrazić zgody na przejęcie długu.
3. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w niniejszych zasadach, dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

Rozdział XI. Pozostałe postanowienia

1. Kredyt może zostać udzielony na nakłady poniesione po dniu wystąpienia szkody, **przy czym w przypadku:**
 - 1) szkód w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem w 2023 r. suszy za dzień wystąpienia szkody przyjmuje się datę 30 września 2023 r.,**
 - 2) szkód w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem w 2024 r. suszy za dzień wystąpienia szkody przyjmuje się datę 30 września 2024 r.**
2. Kredyt z linii K01 mogą zaciągać poszkodowani prowadzący gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej, natomiast w przypadku suszy – gospodarstwa rolne, własne lub dzierżawione w okresach wieloletnich.
3. Kredyt z linii K02 mogą zaciągać poszkodowani prowadzący gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej własne lub dzierżawione, bez względu na okres trwania umowy dzierżawy. W przypadku braku pisemnej umowy dzierżawy można uwzględnić dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód.

4. Inwestycja finansowana kredytem musi spełniać wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie.
5. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu maszyn, urządzeń i inwentarza, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) rolnikiem a następcą prawnym, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika i wskutek tej umowy dochodzi do nabycia przez rolnika – zbywcę gospodarstwa rolnego praw do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - d) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,
 - 2) zakupu maszyn, urządzeń rolniczych, samochodów, jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
 - 3) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 4) wartości podatku VAT z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - 5) kosztów związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe.
6. Wzrost kosztów wznowienia produkcji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
7. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
 - 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
8. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
9. W przypadku, gdy w danym roku kalendarzowym w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wystąpiła więcej niż jedna szkoda spowodowana przez niekorzystne zjawisko atmosferyczne i łącznie szkody wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1, a po wystąpieniu pierwszej lub kolejnej szkody poszkodowany producent rolny:
 - 1) zaciągnął kredyt z linii K02 z dopłatami stosowanymi jako pomoc *de minimis* w rolnictwie, to dopłaty do oprocentowania kolejnych kredytów z linii K02 na wznowienie produkcji po niekorzystnych zjawiskach atmosferycznych z tego samego roku nie są pomocą *de minimis* w rolnictwie,
 - 2) nie zaciągnął kredytu z linii K02, to bank może udzielić jeden kredyt z linii K02 z dopłatami, które nie są pomocą *de minimis* w rolnictwie, przy czym:
 - a) kredyt może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu oszacowania ostatniej ze szkód przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - b) okres stosowania dopłat należy liczyć od daty wystąpienia pierwszej szkody.

10. Bank, na wniosek kredytobiorcy, może wyrazić zgodę na przystąpienie osób trzecich, w charakterze solidarnych dłużników lub współkredytobiorców, do długu z tytułu kredytu, o ile w ocenie banku nie spowoduje to zagrożenia w realizacji inwestycji lub prowadzeniu działalności.

Rozdział XII. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Uzyskanie:

- 1) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1 – protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód,
albo

- 2) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 2 – protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, na którym wojewoda potwierdził wystąpienie szkód sporządzając adnotację (może to być również protokół zbiorczy, jeżeli szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1),
albo

- 3) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 3:

- a) protokołu oszacowania szkód opatrzonego, w celu potwierdzenia wystąpienia u producenta rolnego szkód powstałych w wyniku suszy, podpisem zaufanym przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego producenta rolnego. Protokół jest generowany automatycznie za pomocą publicznej aplikacji, jeżeli:

- szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. suszy wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody, po uprzednim złożeniu przez producenta rolnego wniosku o oszacowanie tych szkód,

- szkody spowodowane wystąpieniem w 2024 r. suszy wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody, po uprzednim złożeniu przez producenta rolnego wniosku o oszacowanie tych szkód;

Wniosek o oszacowanie szkód producent rolny składa za pomocą publicznej aplikacji, po złożeniu wniosku o przyznanie płatności w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym wystąpiła susza, do dnia 15 października roku wystąpienia suszy,

albo

- b) kalkulacji oszacowania szkód generowanej automatycznie za pomocą publicznej aplikacji w przypadku gdy szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. suszy wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody.

2. Pobranie przez poszkodowanego z banku formularza wniosku o kredyt, którego wzór określono w załączniku nr 17.
3. W przypadku ubiegania się o kredyt z linii K01 należy przygotować plan inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
- 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 1,

- 2) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, o ile jest wnoszony przez wnioskodawcę, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
 - 3) planowany okres realizacji inwestycji,
 - 4) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 5) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu.
4. Przy sporządzaniu planu inwestycji można posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 4. W przypadku, gdy specyfika podmiotu ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.
5. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:
- 1) protokołem oszacowania szkód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 albo pkt 3 lit. a) przy czym protokół, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a), można dołączyć za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57 ze zm.) albo dołączyć uwierzytelniony przez producenta rolnego wydruk tego protokołu; albo kalkulację oszacowania szkód, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b).
 - 2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych:
 - a) kredyt z linii K01 - w załącznikach nr 5 i 7 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed podpisaniem umowy kredytu),
 - b) kredyt z linii K02 - w załączniku nr 5, a także w załączniku nr 18 - jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony,
 - 3) planem inwestycji – wyłącznie dla kredytu udzielanego z linii K01,
 - 4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
6. W przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1:
- 1) do wniosku o kredyt należy dołączyć:
 - a) protokół oszacowania szkód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
 - b) oświadczenia sporządzone wg wzorów określonych w załącznikach nr 5 i 8 oraz w załączniku nr 18 - jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony, a także komplet dokumentów wymaganych przez bank,
 - c) *Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie* sporządzony wg wzoru określonego w załączniku nr 19,
 - 2) bank na podstawie:
 - a) oświadczenia wnioskodawcy, sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 8, ustala czy łączna wysokość pomocy de minimis w rolnictwie, pomocy de minimis w rybołówstwie i pomocy de minimis udzielonej jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie przekracza kwot, o których mowa w rozdziale V ust. 5 i 6,
 - b) informacji, o których mowa w pkt 1 lit. c), ocenia spełnienie pozostałych warunków udzielania pomocy de minimis w rolnictwie,
 - 3) bank przesyła do Agencji drogą elektroniczną informacje o pomocy de minimis udzielonej kredytobiorcy / współkredytobiorcom (plik excel wg wzoru określonego w

załączniku nr 23, który w przypadku współkredytobiorców należy sporządzić wypełniając osobne arkusze dla każdego z nich) niezwłocznie w przypadku, gdy brak jest możliwości elektronicznego przekazania lub obsłużenia sprawozdania o udzielonym kredycie,

- 4) Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą,
 - 5) w przypadku, gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w pkt 4), Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w pkt 4), w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia,
 - 6) Agencja przeprowadza kontrolę administracyjną wybranych losowo kredytów na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem załączników nr 8 i 19, które zostały złożone wraz z wnioskiem o kredyt.
- 6a. Postanowienia zawarte w ust. 6 pkt 1 lit c, pkt 2 i pkt 4 – 5 stosuje się odpowiednio w przypadku zawierania umowy przejęcia długu z tytułu kredytu uwzględniając przy tym, że:
- 1) dniem udzielenia pomocy przejmującemu dług jest data zawarcia umowy przejęcia długu,
 - 2) przejmujący dług przejmuje wraz z nim pomoc w wysokości udzielonej dotychczasowemu kredytobiorcy, której wartość ustalono wówczas wg kursu EUR, a bank niezwłocznie przesyła do Agencji załącznik nr 23,
 - 3) od dnia zawarcia umowy przejęcia długu kwota pomocy *de minimis* w rolnictwie wynikająca z umowy kredytu nie jest uwzględniana przy ubieganiu się przez dotychczasowego kredytobiorcę o kolejną pomoc *de minimis*.
7. Protokoły oszacowania szkód, o których mowa w ust. 1, nie zwalniają banku od własnej oceny inwestycji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawnymi i postanowieniami umowy zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.

Dział V

Zasady udzielania kredytów na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych – duże przedsiębiorstwa (linia inwestycyjna DK01, linia obrotowa DK02)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony w celu wznowienia produkcji rolnej oraz odtworzenia środków trwałych zniszczonych w wyniku wystąpienia szkód spowodowanych przez:
 - 1) suszę – NS,
 - 2) grad – NG,
 - 3) deszcz nawalny – NO,
 - 4) ujemne skutki przezimowania – NU,
 - 5) przymrozki wiosenne – NM,
 - 6) powódź – NP,
 - 7) huragan – NH,
 - 8) piorun – NA,
 - 9) obsunięcie się ziemi – NZ,
 - 10) lawinę – NL,zwane dalej niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.
2. Kredyt może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w „Wykazie działalności ...”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin - 01.64.Z,
 - 7) chów i hodowla ryb słodkowodnych w stawach rybnych – 03.22.Z,
 - 8) działy specjalne produkcji rolnej - DS.
3. Kredyt może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XI ust. 1 pkt 1 i 2, z zastrzeżeniem ust. 3a.
- 3a. Kredyt z linii DK02 na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę, może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od dnia opatrzenia podpisem zaufanym przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego, protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XI ust. 1 pkt 3.
- 3b. Kredyt może zostać udzielony, jeżeli pomoc będzie stosowana:
 - 1) zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody spowodowane przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód, wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo

- 2) na warunkach określonych w art. 25 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472 - w przypadku gdy szkody spowodowane przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, a także spowodowane przez suszę w środkach trwałych, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód:
- a) wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, z tym że jeżeli szkody te obejmują również szkody w środku trwałym, gdy szkody w tym środku dodatkowo przekraczają kwotę 3 350 zł,
 - b) wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, albo
- 3) na warunkach określonych w przepisach rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472 oraz zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody.

4. Przez wznowienie produkcji należy rozumieć:

- 1) linia DK01 - ponoszenie nakładów inwestycyjnych niezbędnych na odtworzenie środków trwałych po wystąpieniu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej, a w przypadku suszy w gospodarstwach rolnych, poprzez:
- a) przywrócenie funkcji użytkowych:
 - zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni i innych budynków i budowli służących do produkcji, a także urządzeń i obiektów służących do zasilania w wodę, energię elektryczną, gaz i odprowadzenie ścieków w obrębie gospodarstwa, pomieszczeń socjalnych, zagrodowych oczyszczalni ścieków, placów w obrębie gospodarstw rolnych, dojazdów łączących punkty odbioru mleka w gospodarstwach rolnych z siecią dróg publicznych, ogrodzeń, murów oporowych poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych, pomieszczeń socjalnych poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych,
 - uszkodzonych ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych i urządzeń do zarządzania procesem produkcji poprzez przeprowadzenie remontów kapitalnych,
 - elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej,
 - b) przywrócenie produktywności poprzez zakup:
 - kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu lub innej plantacji roślin wieloletnich, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat, z wyłączeniem roślin na cele energetyczne,
 - stada podstawowego inwentarza żywego,
 - c) zakup w miejsce zniszczonych: ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych, urządzeń i oprogramowania do zarządzania procesem produkcji, a także samochodów ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych wyłącznie dla potrzeb związanych z produkcją w działach specjalnych produkcji rolnej,
- 2) linia DK02 - ponoszenie rzeczowych nakładów niezbędnych na przywrócenie produktywności poprzez zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej, a w przypadku suszy w gospodarstwach rolnych, np.:
- a) kwalifikowanego materiału siewnego i szkółkarskiego,
 - b) nawozów mineralnych,

- c) środków ochrony roślin,
 - d) paliwa na cele rolnicze,
 - e) inwentarza żywego, zaliczanego zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości do środków obrotowych,
 - f) matek pszczelich użytkowych i reprodukcyjnych,
 - g) pasz treściwych i koncentratów paszowych dla zwierząt gospodarskich,
 - h) materiałów opałowych do ogrzewania szklarni i tuneli,
 - i) pasz objętościowych.
5. Kredyt z linii DK01 może zostać przeznaczony również na finansowanie kosztów ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, i które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujących:
- 1) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
 - 2) opłaty za patenty lub licencje,
 - 3) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
6. Do kosztów zakupu rzeczowych środków do produkcji rolnej oraz kosztów zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi, materiałów budowlanych, zwierząt gospodarskich oraz kwalifikowanego materiału szkółkarskiego można zaliczyć koszty transportu, z wyłączeniem kosztów transportu własnego.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 3:
- 1) osobom fizycznym:
 - a) posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych oraz
 - b) niebędącym emerytami i rencistami mającymi ustalone prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym albo przyznane prawo do renty strukturalnej,
 - 2) osobom prawnym,
 - 3) jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej.
2. Jeżeli o kredyt ubiegają się małżonkowie, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, przynajmniej jedno z nich musi spełniać warunki określone w ust. 1 pkt. 1 lit. b.
3. Kredyt może zostać udzielony podmiotom wymienionym w ust. 1, które:
- 1) są dużym przedsiębiorstwem,
 - 2) nie są podmiotami, na których ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym, z zastrzeżeniem, że warunek ten nie dotyczy podmiotów ubiegających się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1,
 - 3) nie znajdują się w trudnej sytuacji, chyba, że trudności finansowe wynikają z niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, z zastrzeżeniem, że warunek ten nie dotyczy podmiotów ubiegających się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1,
 - 4) są producentami rolnymi, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności – w przypadku kredytu z linii DK02 na wznowienia produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu z linii DK01 nie może przekroczyć wysokości szkód w środkach trwałych poniesionych bezpośrednio w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, oszacowanej przez Komisję powołaną przez wojewodę, oraz wynosić więcej niż:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w tym w gospodarstwach prowadzących chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej.
2. Kwota kredytu z linii DK02 nie może przekroczyć wysokości szkód w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich, oszacowanych przez Komisję powołaną przez wojewodę, tj. nie może przekroczyć kwoty obniżenia dochodu zwiększonej o koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz zmniejszonej o koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko atmosferyczne oraz wynosić więcej niż:
 - 1) 5 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych,
 - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów zaciągniętych na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej.
3. Dla podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
4. Suma kwot udzielonych kredytów na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych z linii K01, K02, DK01 i DK02 nie może przekroczyć kwot, o których mowa w ust. 1 i 2, a przy jej ustalaniu uwzględnia się kredyty jeszcze nie spłacone w kwocie, w jakiej zostały udzielone po dniu 31 grudnia 2014 r.
5. Kredyty na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych z linii K01, K02, DK01 i DK02 nie podlegają sumowaniu z innymi kredytami preferencyjnymi.
6. Wkład własny kredytobiorcy nie jest wymagany.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona nie więcej niż o 3,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi, z zastrzeżeniem ust. 2a i 6, jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,5% - w przypadku kredytów na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz kosztów odtworzenia środków trwałych po wystąpieniu szkód, jeżeli:
 - a) w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1 – dla umów kredytu zawieranych w 2019 r. w związku z wystąpieniem w 2018 r. szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne,

- b) w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w rozdziale I ust. 1 – dla pozostałych nowozawieranych umów kredytu,

2) Agencję - w pozostałej części.

2a. Oprocentowanie kredytu z linii DK02 na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane przez suszę, należne bankowi, jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,5% – w przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji, jeżeli w gospodarstwie rolnym w roku, w którym wystąpiły szkody, co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych uprawianych w plonie głównym, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, było ubezpieczonych od ryzyka suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi lub huraganu w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarczych,

2) Agencję – w pozostałej części.

3. Wysokość płaconego przez kredytobiorcę oprocentowania kredytu stanowi różnicę pomiędzy wysokością oprocentowania ustalonego w sposób określony w ust. 1 i wysokością połowy oprocentowania płaconego przez Agencję, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i ust. 2a pkt 2, jeżeli w dniu wystąpienia szkód brak było ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lub w ust. 2a pkt 1.

4. Jeżeli, zgodnie z protokołem oszacowania szkód sporządzonym przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, data wystąpienia szkód określona została jako przedział czasowy obejmujący więcej niż jeden dzień, to wystarczającym jest jeżeli producent rolny posiada zawartą umowę ubezpieczenia, o której mowa w ust. 2 pkt 1 i w ust. 3, ostatniego dnia wskazanego jako data wystąpienia szkód.

5. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

6. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy zawierający uzasadnienie, spłaty rat kapitału kredytu w związku z:

- 1) wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi,
2) zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855 oraz z 2018 r. poz. 50 i 650),
spłata oprocentowania kredytu za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu.

7. Zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu w związku z wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi:

- 1) dotyczy umów kredytu zawartych do dnia 1 czerwca 2018 r.,
2) jest stosowane, pod warunkiem dołączenia do wniosku o zawieszenie spłaty rat kapitału kredytu protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.

8. Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu, o którym mowa w ust. 6, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.
2. Łączna wysokość pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii DK01 lub DK02, innej pomocy otrzymanej w związku z wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz wypłaconych odszkodowań z tytułu zawarcia umowy ubezpieczeniowej od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym, z zastrzeżeniem ust. 3, nie może przekroczyć:
 - 1) 80% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolniczej lub 90%, jeżeli gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej położone jest na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami,
 - 2) 80% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z **art. 25 ust. 8 rozporządzenia 2022/2472** lub 90%, jeżeli gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej jest położone na obszarach, o których mowa w pkt. 1.
3. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu może być stosowana w okresie kredytowania, ale przez okres nie dłuższy niż cztery lata, licząc od daty wystąpienia szkód określonej w protokole oszacowania szkód sporządzonym przez komisję powołaną przez wojewodę albo od dnia opatrzenia przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego protokołu podpisem zaufanym.
4. Kwota:
 - 1) szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolniczej, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie może przekroczyć kosztów napraw lub różnicy pomiędzy wartością aktywów bezpośrednio przed wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego i bezpośrednio po jego wystąpieniu, oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - 2) obniżenia dochodu, o której mowa w ust. 2 pkt 2:
 - a) **jest określona w protokole oszacowania szkód,**
 - b) może zostać:
 - zwiększona o inne koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego,
 - zmniejszona o wszelkie koszty nieponiesione ze względu na niekorzystne zjawisko atmosferyczne.
5. Za gospodarstwa położone na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami uważa się gospodarstwa, które wznawiają produkcję na tych obszarach, lub w których co najmniej 50% użytków rolnych położonych jest na tych obszarach.
6. Wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013, nie może przekroczyć równowartości 20 000 EUR w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* w rolnictwie ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. Udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, łączna wysokość:
- 1) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 30 000 EUR,
 - 2) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 200 000 EUR.
8. Lata podatkowe, o których mowa w ust. 6 i 7, ustala się przez odniesienie do lat podatkowych stosowanych przez dany podmiot gospodarczy w Polsce. Przyjętym przez wnioskodawcę rokiem podatkowym może być rok kalendarzowy lub inny okres, trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych.
9. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP w dniu udzielenia pomocy, przy czym w przypadku, gdy umowa kredytu podpisywana jest przed godziną 12-tą, do wyliczenia równowartości pomocy w EUR przyjmowany jest kurs EUR z dnia poprzedniego.
10. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 2, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.
11. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 1, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.
12. Postanowienia ust. 11 stosuje się odpowiednio w przypadkach częściowego wykorzystania kredytu niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowania wydatków w terminie, o których mowa w rozdziale VII ust. 9, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.
13. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych, z zastrzeżeniem ust. 13a, można kumulować:
- 1) z inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy, określonej w Wytycznych UE;
 - 2) z pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeżeli skutkiem takiej kumulacji nie będzie przekroczenie poziomu intensywności pomocy określonej w Wytycznych UE.
- 13a. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu w ramach linii DK01 i DK02 nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 13, jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.
14. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Okres kredytowania oraz okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, określone są w umowie kredytu.

2. Jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności w roku wystąpienia szkód, składanym do ARiMR na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony, to kredyt z linii DK02 może zostać udzielony na okres nie przekraczający daty zakończenia umowy dzierżawy, jeśli taka została podana w oświadczeniu sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 18.
4. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
 - a) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji złożonego przy ubieganiu się o kredyt z linii DK01,
 - b) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.
5. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach udzielania kredytów,
 - 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.
3. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 2, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na sfinansowanie środków wymienionych w ust. 2, których posiadanie zostało przeniesione.
4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
 - 1) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
 - 2) zmiany przez kredytobiorcę kierunku produkcji w gospodarstwie rolnym lub w dziale specjalnym produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
 - 3) w przypadku linii DK01 - stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy.

5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3) i ust. 9, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
- 1) w przypadku linii DK01 - nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków:
 - a) fakturą VAT lub fakturą VAT RR, z zastrzeżeniem, że wartość faktury brutto uwzględnia się przy rozliczaniu kredytu, jeżeli podatek VAT nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT, natomiast w pozostałych przypadkach wartość podatku VAT należy wyłączyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem,
 - b) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu.
6. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w niniejszych zasadach udzielania kredytów, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Postanowienia ust. 6 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę, który został poszkodowany w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, pod warunkiem przedłożenia w banku protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w rozdziale XI ust. 1 pkt 2 lub pkt 3.
8. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłaty kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
9. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
- 1) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem lub
 - 2) nie udokumentuje poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 5 pkt 3,
- dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji (linia DK01) i umowie kredytu został osiągnięty.
10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, tj. gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
- 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust. 9,
 - 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
 - a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji w gospodarstwie rolnym na inny w gospodarstwie rolnym lub kierunek produkcji w dziale specjalnym produkcji rolnej na inny w dziale specjalnym produkcji rolnej, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I.

2. W przypadku linii DK01 warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
3. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 1, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.

Rozdział IX. Zmiana przeznaczenia kredytu

1. Zmiana przeznaczenia kredytu jest możliwa na wniosek kredytobiorcy, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych, pod warunkiem, że:
 - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji (dotyczy linii DK01),
 - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
 - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji (dotyczy linii DK01),
 - 4) bank oceni, że zmiana jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami oraz - w przypadku linii DK01 - nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
2. Zmiana przeznaczenia kredytu wymaga sporządzenia aneksu do umowy kredytu.
3. W przypadku, gdy kredytobiorca zakupił przewidziane w umowie kredytu środki trwałe lub obrotowe, udokumentował wydatkowanie kredytu, ale nie wykorzystał pełnej jego kwoty, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na inne nakłady wymienione w rozdziale I, pod warunkiem przedłożenia w banku zmiany do planu inwestycji (dotyczy linii DK01) i oświadczenia wg wzoru określonego w załączniku nr 7 oraz sporządzenia aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż ww. nakłady są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z niniejszymi zasadami udzielania kredytów.

Rozdział X. Pozostałe postanowienia

1. Kredyt może zostać udzielony na nakłady poniesione po dniu wystąpienia szkody.
2. Kredyt z linii DK01 mogą zaciągać poszkodowani prowadzący gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej własne lub dzierżawione w okresach wieloletnich.
3. Kredyt z linii DK02 mogą zaciągać poszkodowani prowadzący gospodarstwa rolne i działy specjalne produkcji rolnej własne lub dzierżawione, bez względu na okres trwania umowy dzierżawy. W przypadku braku pisemnej umowy dzierżawy można uwzględnić dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód.
4. Inwestycja finansowana kredytem musi spełniać wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie.
5. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu maszyn, urządzeń i inwentarza, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) rolnikiem a następcą prawnym, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika i wskutek tej umowy dochodzi do nabycia przez rolnika – zbywcę gospodarstwa rolnego praw do emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
 - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których współnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - d) spółkami prawa handlowego, w których współnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,

- 2) zakupu maszyn, urządzeń rolniczych, samochodów, jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
 - 3) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 4) wartości podatku VAT z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - 5) kosztów związanych z umowami leasingu, takich jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe.
6. Wzrost kosztów wznowienia produkcji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
7. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
- 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
8. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
9. W przypadku, gdy w danym roku kalendarzowym w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wystąpiła więcej niż jedna szkoda spowodowana przez niekorzystne zjawisko atmosferyczne i łącznie szkody wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1, a po wystąpieniu pierwszej lub kolejnej szkody poszkodowany producent rolny:
- 1) zaciągnął kredyt z linii K02 lub DK02 z dopłatami stosowanymi jako pomoc *de minimis* w rolnictwie, to dopłaty do oprocentowania kolejnych kredytów z linii DK02 na wznowienie produkcji po niekorzystnych zjawiskach atmosferycznych z tego samego roku nie są pomocą *de minimis* w rolnictwie,
 - 2) nie zaciągnął kredytu z linii K02 lub DK02, to bank może udzielić jeden kredyt z linii DK02 z dopłatami, które nie są pomocą *de minimis* w rolnictwie, przy czym:
 - a) kredyt może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu oszacowania ostatniej ze szkód przez komisję powołaną przez wojewodę,
 - b) okres stosowania dopłat należy liczyć od daty wystąpienia pierwszej szkody.
10. Bank, na wniosek kredytobiorcy, może wyrazić zgodę na przystąpienie osób trzecich, w charakterze solidarnych dłużników lub współkredytobiorców, do długu z tytułu kredytu, o ile w ocenie banku nie spowoduje to zagrożenia w realizacji inwestycji lub prowadzeniu działalności.

Rozdział XI. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Uzyskanie:

- 1) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1 – protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód,
- 2) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b

pkt 2 – protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, na którym wojewoda potwierdził wystąpienie szkód sporządzając adnotację (może to być również protokół zbiorczy, jeżeli szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1),
albo

3) w przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 3 – protokołu oszacowania szkód opatrzonego, w celu potwierdzenia wystąpienia u producenta rolnego szkód powstałych w wyniku suszy, podpisem zaufanym przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego producenta rolnego. Protokół jest generowany automatycznie za pomocą publicznej aplikacji, jeżeli szkody spowodowane wystąpieniem suszy wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 3, po uprzednim złożeniu przez producenta rolnego wniosku o oszacowanie tych szkód. Wniosek o oszacowanie szkód producent rolny składa za pomocą publicznej aplikacji, po złożeniu wniosku o przyznanie płatności w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym wystąpiła susza, do dnia 15 października roku wystąpienia suszy.

2. Pobranie przez poszkodowanego z banku formularza wniosku o kredyt, którego wzór określono w załączniku nr 17.

3. W przypadku ubiegania się o kredyt z linii DK01 należy przygotować plan inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:

- 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 1,
- 2) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, o ile jest wnoszony przez wnioskodawcę, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
- 3) planowany okres realizacji inwestycji,
- 4) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
- 5) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu.

4. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:

1) protokołem oszacowania szkód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 albo pkt 3, przy czym protokół, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, można dołączyć za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 346, 568 i 695) albo dołączyć uwierzytelniony przez producenta rolnego wydruk tego protokołu,

2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych:

- a) kredyt z linii DK01 - w załącznikach nr 5 i 7 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed podpisaniem umowy kredytu),
- b) kredyt z linii DK02 - w załączniku nr 5, a także w załączniku nr 18 - jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony,

3) planem inwestycji – wyłącznie dla kredytu udzielanego z linii DK01,

4) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.

5. W przypadku ubiegania się o kredyt, o którym mowa w rozdziale I ust. 3b pkt 1:

- 1) do wniosku o kredyt należy dołączyć:
 - a) protokół oszacowania szkód, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
 - b) oświadczenia sporządzone wg wzorów określonych w załącznikach nr 5 i 8 oraz w załączniku nr 18 - jeżeli w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu uwzględnia się dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, o którym mowa w rozdziale VI ust. 2, w roku wystąpienia szkód lub jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony, a także komplet dokumentów wymaganych przez bank,
 - c) *Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie* sporządzony wg wzoru określonego w załączniku nr 19,
 - 2) bank na podstawie:
 - a) oświadczenia wnioskodawcy, sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 8, ustala czy łączna wysokość udzielonej jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat:
 - pomocy *de minimis* w rolnictwie nie przekroczy równowartości 20 000 EUR,
 - pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie przekroczy równowartości 30 000 EUR,
 - pomocy *de minimis* w rolnictwie, pomocy *de minimis* w rybołówstwie i pomocy *de minimis*, nie przekroczy równowartości 200 000 EUR,
 - b) informacji, o których mowa w pkt 1 lit. c), ocenia spełnienie pozostałych warunków udzielania pomocy *de minimis* w rolnictwie,
 - 3) bank przesyła do Agencji drogą elektroniczną informacje o pomocy *de minimis* udzielonej kredytobiorcy / współkredytobiorcom (plik excel wg wzoru określonego w załączniku nr 23, który w przypadku współkredytobiorców należy sporządzić wypełniając osobne arkusze dla każdego z nich) niezwłocznie w przypadku, gdy brak jest możliwości elektronicznego przekazania lub obsłużenia sprawozdania o udzielonym kredycie,
 - 4) Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą,
 - 5) w przypadku, gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w pkt 4), Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w pkt 4), w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia,
 - 6) Agencja przeprowadza kontrolę administracyjną wybranych losowo kredytów, na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem załączników nr 8 i 19, które zostały złożone wraz z wnioskiem o kredyt.
6. Protokoły oszacowania szkód, o których mowa w ust. 1, nie zwalniają banku od własnej oceny inwestycji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawnymi i postanowieniami umowy zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.

Dział VI

Zasady udzielania kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego (linia KO)

uchylony

Dział VII

Zasady udzielania kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych (linia ZC)

uchylony

Dział VIII

Zasady udzielania kredytów na zakup środków do produkcji rolnej (linia KSP)

uchylony

Dział IX

Zasady udzielania kredytów na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (linia KR)

uchylony

Dział X

Zasady udzielania kredytów na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF (linia KPS)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie

1. Kredyt może być udzielony producentom świń, o których mowa w rozdziale II ust. 1, na wznowienie produkcji świń (cel kredytu – WPS *wznowienie produkcji świń*).
2. Kredytowaniem objęta jest produkcja rolna prowadzona w ramach następujących działalności wymienionych w „Wykazie działalności (...)” zawartym w części II:
 - 1) chów i hodowla świń – 01.46 Z,
 - 2) tuczniki powyżej 50 sztuk, prosięta i warchlaki powyżej 50 sztuk – 8ds.
3. Kredyt może zostać udzielony w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, o którym mowa w rozdziale II, ust. 1 pkt 2, na zakup:
 - 1) nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
 - 2) kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
 - 3) loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
 - 4) maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
 - 5) innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony producentowi świń:
 - 1) któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
 - 2) który w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 9, art. 45 ust. 1 pkt 3a, art. 46 ust. 3 pkt 3a, art. 47 ust. 1 lub art. 48b ust. 1 pkt 2 lub ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, zaprzestał produkcji świń.
2. W przypadku małżonków, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, umowa kredytu jest zawierana z obojgiem małżonków.

Rozdział III. Wysokość kredytu

1. Kwota kredytu **nie może przekroczyć**:
 - 1) 50.000 zł na siedzibę stada, w której było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
 - 2) 100.000 zł na siedzibę stada, w której było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
 - 3) 500.000 zł na siedzibę stada, w której było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
 - 4) 800.000 zł na siedzibę stada, w której było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
 - 5) 1.500.000 zł na siedzibę stada, w której było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.
2. Liczba świń utrzymywanych średniorocznie to średnia liczba świń w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, o którym mowa w **rozdziale II, ust. 1 pkt 2**, ustalona

analogicznie, jak wynika to z art. 57g ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421), tj. jako iloraz sumy liczby świń utrzymywanych w siedzibie stada w ostatnim dniu każdego miesiąca i liczby 12.

3. Jeżeli producent świń utrzymywał świny w więcej niż jednej siedzibie stada, to kwota kredytu nie może wynosić więcej niż suma odpowiednich kwot wskazanych w ust. 1.
4. Przy ustalaniu kwoty kredytu nie uwzględnia się udzielonych producentowi rolnemu kwot innych kredytów preferencyjnych – dotyczy to również przejęcia długu z tytułu przedmiotowego kredytu.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku, powiększona nie więcej niż o 3,5 punktu procentowego. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,3 oprocentowania, o którym mowa w ust. 1, jednak nie mniej niż 1%;
 - 2) Agencję – w pozostałej części.
3. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.
2. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii KPS może być stosowana w okresie kredytowania, ale nie dłużej niż przez 10 lat od dnia zawarcia umowy kredytu.
3. Dopłaty do oprocentowania kredytu są stosowane jako pomoc *de minimis* w rolnictwie zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.
4. Wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie, udzielonej jednemu przedsiębiorstwu zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013, nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* w rolnictwie ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Łączna wysokość:
 - 1) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat, nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR,
 - 2) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR.
6. Okres trzech lat, o którym mowa w ust. 4 i ust. 5 pkt 2, należy oceniać w sposób ciągły, tj. dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy *de*

minimis, pomocy *de minimis* w rolnictwie lub pomocy *de minimis* w rybołówstwie przyznana w ciągu minionych trzech lat.

7. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP w dniu udzielenia pomocy, przy czym w przypadku, gdy umowa kredytu podpisywana jest przed godziną 12-tą, do wyliczenia równowartości pomocy w EUR przyjmowany jest kurs EUR z dnia poprzedniego.
8. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 4, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu.
9. Kwota pomocy określona w umowie kredytu nie może zostać zwiększona.
10. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 1 oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.
11. Postanowienia ust. 10 stosuje się odpowiednio w przypadkach wystąpienia nieprawidłowości, o których mowa w rozdz. VII ust. 10, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.
12. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów, z zastrzeżeniem ust. 13, można kumulować z inną pomocą państwa lub pomocą *de minimis* w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy.
13. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów w ramach linii KPS nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 12, jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.
14. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Okres kredytowania oraz okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału wskazanej w umowie kredytu, określone są w umowie kredytu.
2. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął, z zastrzeżeniem ust. 2a;
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.
- 2a. W przypadku kredytobiorców poszkodowanych w 2024 r. w wyniku powodzi na obszarach, na których wprowadzono stan klęski żywiołowej, bank może stosować prolongatę spłaty również wymagalnych rat kapitału i odsetek, których termin spłaty minął nie wcześniej niż w dniu 10.09.2024 r. Rozwiązanie to dotyczy umów kredytów zawartych do dnia 10.09.2024 r. i może być stosowane do dnia 30.06.2025 r.
3. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu dopłat ze środków Agencji

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
 - 1) spełnia warunki określone w niniejszych zasadach,
 - 2) dokonuje, w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni oraz innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.
3. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 2, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania kredytobiorca składa w banku, przy czym może wykorzystać wzór wniosku określony w załączniku nr 16. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania, to od dnia tego przeniesienia nie przysługują dopłaty do części pozostałego do spłaty kredytu przypadającej proporcjonalnie na kwotę kredytu wykorzystanego na zakup maszyn i urządzeń, których posiadanie zostało przeniesione.
4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności rolniczej przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek.
5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 9 i 11, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:
 - 1) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w umowie kredytu,
 - 2) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, poniesionych wydatków dowodami wpłaty:
 - a) fakturą VAT lub fakturą VAT RR, z zastrzeżeniem, że wartość faktury brutto uwzględnia się przy rozliczaniu kredytu, jeżeli podatek VAT nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT, natomiast w pozostałych przypadkach wartość podatku VAT należy wyliczyć z wartości nakładów finansowanych kredytem,
 - b) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie umowy sprzedaży.
6. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w zasadach udzielania kredytów z linii KPS, dopłaty nie są stosowane przez ten okres, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. Postanowienia ust. 6 w zakresie czasowego zaprzestania prowadzenia działalności nie dotyczą przypadków wznawiania produkcji przez kredytobiorcę, który został poszkodowany w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, pod warunkiem przedłożenia w banku protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód i potwierdzonego przez wojewodę.

8. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
9. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
- 1) nie uruchomi ponownie produkcji świń zgodnie z umową kredytu lub
 - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w umowie kredytu lub
 - 3) nie udokumentuje poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 5 pkt 2,
- dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w umowie kredytu został osiągnięty.
10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, tj., gdy stwierdzono, że dopłaty podlegają częściowemu zwrotowi, stosowanie dalszych dopłat:
- 1) wstrzymuje się do czasu dokonania zwrotu części dopłat i odsetek, o których mowa w ust. 10,
 - 2) może zostać przywrócone po dokonaniu zwrotu, o którym mowa w pkt 1):
 - a) od dnia, w którym dopłaty wstrzymano,
 - b) do kwoty kredytu wynikającej z różnicy pomiędzy pozostałym do spłaty zadłużeniem, a jego częścią odpowiadającą stwierdzonej nieprawidłowości.
11. W przypadku, gdy z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy, wydatki nie zostaną udokumentowane w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, bank może wyrazić zgodę na wydłużenie tego terminu nie dłużej niż o 3 miesiące sporządzając stosowny aneks do umowy kredytu.

Rozdział VIII. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach, z zastrzeżeniem ust. 3, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę.
2. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w niniejszych zasadach, dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

IX. Pozostałe postanowienia

1. Wznowienie produkcji może być finansowane przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami do oprocentowania. Wzrost kosztów wznowienia produkcji nie może być finansowany dodatkowym kredytem preferencyjnym lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy.

2. Kredyt może zostać udzielony na wznowienie produkcji wyłącznie w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej własnych lub dzierżawionych w okresach wieloletnich.
3. Kredyty nie mogą zostać udzielone w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu maszyn lub urządzeń, jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
 - 2) zakupu maszyn i urządzeń, jeżeli umowa jest zawarta między:
 - a) małżonkami,
 - b) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te same osoby,
 - c) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby,
 - d) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - e) wartości podatku VAT z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - f) kosztów związanych z umowami leasingu, takich, jak marża leasingodawcy, koszty refinansowania odsetek, koszty bieżące i opłaty ubezpieczeniowe,
 - g) spłaty zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu oraz refundacji poniesionych wydatków.
4. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
 - 1) daty wpływu dokumentów do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umowa nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
5. Zakup środków trwałych może być finansowany kredytem do ich wartości rynkowej. Banki udzielając kredytów, dotyczących zakupu środków trwałych powinny korzystać z informacji o ich cenach rynkowych (umownych) uzyskiwanych np. z własnych baz danych, kancelarii notarialnych, urzędów gmin, wydziałów rolnictwa urzędów wojewódzkich, wojewódzkich urzędów statystycznych, oddziałów terenowych Agencji Nieruchomości Rolnych, zestawień publikowanych w wydawnictwach opracowywanych przez ODR oraz informacji udostępnionych przez sprzedawców ruchomych środków trwałych. W przypadku wątpliwości, czy dana cena nie jest zawyżona, należy skorzystać z wyceny rzeczoznawcy. Koszty tej wyceny ponosi wnioskodawca.
6. Bank, na wniosek kredytobiorcy, może wyrazić zgodę na przystąpienie osób trzecich, w charakterze solidarnych dłużników lub współkredytobiorców, do długu z tytułu kredytu, o ile w ocenie banku nie spowoduje to zagrożenia w ponownym uruchomieniu produkcji świń lub prowadzeniu działalności.
7. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu.

Rozdział X. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Wnioskodawca składa wniosek o kredyt w banku z następującymi załącznikami:
 - 1) dokumentem potwierdzającym zakaz, o którym mowa w rozdziale II ust. 1 pkt 2,

- 2) oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 5, 7 i 8 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed zawarciem umowy kredytu),
- 3) formularzem informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie sporządzanych wg wzoru określonego w załączniku nr 19,
- 4) kosztorysami, ofertami handlowymi lub innymi dokumentami uzasadniającymi koszty planowane do sfinansowania kredytem,
- 5) kompletem dokumentów wymaganych przez bank,
- 6) zaświadczeniem z Biura Powiatowego ARiMR określającym liczbę świń utrzymywanych średniorocznie w roku poprzedzającym rok, w którym wprowadzono zakaz, o którym mowa w rozdziale II ust. 1 pkt 2.

2. Bank na podstawie:

- 1) oświadczenia wnioskodawcy, sporządzonego wg wzoru określonego w załączniku nr 8, ustala czy łączna wysokość pomocy *de minimis* w rolnictwie, pomocy *de minimis* w rybołówstwie i pomocy *de minimis* udzielonej jednemu przedsiębiorstwu nie przekracza kwot, o których mowa w rozdziale V ust. 4 i 5,
- 2) informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 3), ocenia spełnienie przez wnioskodawcę pozostałych warunków udzielania pomocy *de minimis* w rolnictwie.

3. Bank przesyła do Agencji drogą elektroniczną informacje o pomocy *de minimis* udzielonej kredytobiorcy / współkredytobiorcom (plik excel wg wzoru określonego w załączniku nr 23, który w przypadku współkredytobiorców należy sporządzić wypełniając osobne arkusze dla każdego z nich) niezwłocznie w przypadku, gdy brak jest możliwości elektronicznego przekazania lub obsłużenia sprawozdania o udzielonym kredycie.

4. Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą.

5. W przypadku gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 4, Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w ust. 4, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.

6. Agencja przeprowadza kontrolę administracyjną wybranych losowo kredytów na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji potwierdzonych za zgodność z oryginałem załączników nr 8 i 19, które zostały złożone wraz z wnioskiem o kredyt.

7. Postanowienia zawarte w ust. 1 pkt 1), ust. 2 i ust. 4 – 5 stosuje się odpowiednio w przypadku zawierania umowy przejęcia długu z tytułu kredytu uwzględniając przy tym, że:

- 1) dniem udzielenia pomocy przejmującemu dług jest data zawarcia umowy przejęcia długu,
- 2) przejmujący dług przejmuje wraz z długiem pomoc w wysokości udzielonej dotychczasowemu kredytobiorcy, której wartość ustalono na dzień jej udzielenia wg kursu EUR, a bank niezwłocznie przesyła do Agencji załącznik nr 23,
- 3) od dnia zawarcia umowy przejęcia długu kwota pomocy *de minimis* w rolnictwie wynikająca z umowy kredytu nie jest uwzględniana przy ubieganiu się przez dotychczasowego kredytobiorcę o kolejną pomoc *de minimis*.

2. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 1, określa bank.

Dział XI

Zasady udzielania kredytów na utrzymanie płynności finansowej przez producentów rolnych (linia UP)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Pomoc w postaci dopłat do oprocentowania kredytów udzielana jest zgodnie z:
 - 1) warunkami określonymi w Komunikacie Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy, (Dz. Urz. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. z późn. zm.), zwanego dalej „tymczasowymi kryzysowymi ramami”,
 - 2) przepisami § 13z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.).
2. Kredyty na utrzymanie płynności finansowej (cel kredytu – UP *utrzymanie płynności*) z dopłatami do oprocentowania mogą być udzielane przez banki producentom rolnym, w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, nie później niż do dnia 31 grudnia 2024 r.
3. Kredytowaniem objęta jest produkcja rolna prowadzona w ramach następujących działalności wymienionych w „Wykazie działalności (...)”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin – 01.64.Z.
4. Kredyt może zostać udzielony na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, z zastrzeżeniem ust. 5, oraz ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej poprzez zakup m.in.:
 - 1) kwalifikowanego materiału siewnego i szkółkarskiego,
 - 2) nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, pasz treściwych i koncentratów paszowych dla zwierząt gospodarskich,
 - 3) paliwa na cele rolnicze,
 - 4) inwentarza żywego, zaliczanego zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości do środków obrotowych,
 - 5) matek pszczelich użytkowych i reprodukcyjnych,
 - 6) materiałów opałowych do ogrzewania szklarni i tuneli,
 - 7) pasz objętościowych.
5. Kredyt nie może zostać udzielony na spłatę kredytów przeznaczonych na zakup środków trwałych nabywanych w ramach realizacji inwestycji finansowanych ze środków PROW 2007-2013 lub stanowiących koszty kwalifikowalne w ramach działań PROW 2014-2020.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony następującym podmiotom prowadzącym działalność określoną w rozdziale I ust. 3:
 - 1) osobom fizycznym posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych
 - b) usunięto
 - 2) osobom prawnym,

3) jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej.

2. usunięto

3. Umowa kredytu może zostać zawarta z obojgiem małżonków albo tylko z jednym z nich, o ile drugi z małżonków wyrazi zgodę na jej zawarcie.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytów udzielonych producentowi rolnemu nie może przekroczyć kwoty:
 - 1) 100 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni nie większej niż 50 ha użytków rolnych;
 - 2) 200 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych;
 - 3) 400 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych.
2. Suma kwot udzielonych kredytów z linii UP nie może przekroczyć kwot, o których mowa w ust. 1.
3. Przy ustalaniu powierzchni gospodarstwa rolnego, o której mowa w ust. 1 należy wziąć pod uwagę powierzchnię użytków rolnych znajdujących się w posiadaniu producenta rolnego na dzień złożenia wniosku o kredyt z linii UP.
4. Przy ustalaniu kwoty kredytu nie uwzględnia się udzielonych producentowi rolnemu kwot kredytów preferencyjnych z innych linii kredytowych.
5. Od kredytobiorcy nie wymaga się wniesienia wkładu własnego.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu może być zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR ustalana dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy (WIBOR 3M), zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku, powiększona nie więcej niż o 3 punkty procentowe. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.
2. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:
 - 1) kredytobiorcę - w wysokości 2%;
 - 2) Agencję - w pozostałej części.
3. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.
2. Na dzień zawarcia umowy kredytu ustala się wysokość pomocy dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2 i wpisuje w umowie kredytu.

3. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu może być stosowana w okresie kredytowania, ale przez okres nie dłuższy niż 60 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytu.
4. W przypadku, gdy kredyt udzielony jest na okres dłuższy niż 60 miesięcy, po upływie 60 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytu dopłaty do jego oprocentowania nie są stosowane.
5. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.
6. Niniejsza pomoc może być kumulowana z innymi pomocami przyznawanymi na podstawie „tymczasowych kryzysowych ram” z tytułu prowadzenia działalności w zakresie:
 - 1) produkcji podstawowej produktów rolnych – łączna kwota pomocy uzyskanej w ramach „tymczasowych kryzysowych ram” nie może przekroczyć 280 000 EURO,
 - 2) prowadzenia działalności w sektorach rybołówstwa i akwakultury – łączna kwota pomocy uzyskanej w ramach „tymczasowych kryzysowych ram” nie może przekroczyć 335 000 EURO,
 - 3) prowadzące działalność w kilku sektorach - łączna kwota pomocy uzyskanej w ramach „tymczasowych kryzysowych ram” nie może przekroczyć 2 250 000 EURO.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Okres kredytowania określany jest w umowie kredytu.
2. Okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, nie może przekroczyć 2 lat.
3. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął, z zastrzeżeniem ust. 3a;
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt. 1), 2) i 3) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.

3a. W przypadku kredytobiorców poszkodowanych w 2024 r. w wyniku powodzi na obszarach, na których wprowadzono stan klęski żywiołowej, bank może stosować prolongatę spłaty również wymagalnych rat kapitału i odsetek, których termin spłaty minął nie wcześniej niż w dniu 10.09.2024 r. Rozwiązanie to dotyczy umów kredytów zawartych do dnia 10.09.2024 r. i może być stosowane do dnia 30.06.2025 r.

4. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII. Warunki stosowania dopłat

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu przez inny podmiot, przy czym dopłaty do oprocentowania zastosowane do dnia przejęcia długu nie podlegają zwrotowi a dalsze nie są stosowane.
3. Dopłaty do oprocentowania nie są stosowane po dniu śmierci kredytobiorcy, z zastrzeżeniem, że jeżeli umowa kredytu zawarta była tylko z jednym z małżonków, drugi małżonek może przejąć pozostające do spłaty zadłużenie zachowując preferencyjny charakter kredytu, o ile:

- a) Do dnia śmierci kredytobiorcy pomiędzy małżonkami panował ustrój małżeńskiej wspólności majątkowej oraz małżonkowie wspólnie prowadzili gospodarstwo rolne, na które został udzielony kredyt oraz
- b) Umowa kredytu nie została wypowiedziana.

Rozdział VIII. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:
 - 1) oświadczeniem producenta rolnego, że ubiega się o kredyt w celu poprawy płynności finansowej oraz m.in. o tym, że kredyt nie zostanie przeznaczony na spłatę udzielonych kredytów przeznaczonych na zakup środków trwałych nabywanych w ramach realizacji inwestycji finansowanych ze środków PROW 2007-2013 lub stanowiących koszty kwalifikowalne w ramach działań PROW 2014-2020, sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 28,
 - 2) w przypadku producenta rolnego prowadzącego gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha użytków rolnych dokumentami, potwierdzającymi powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie rolnym, takimi, jak np. nakaz płatniczy podatku rolnego, akt własności gruntów rolnych wraz z wypisem z rejestru gruntów, umowa dzierżawy gruntów rolnych wraz z wypisem z rejestru gruntów, zaświadczenie wydane przez kierownika biura powiatowego ARiMR wskazujące powierzchnię zgłoszoną do płatności bezpośrednich.
 - 3) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
2. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 1, określa bank.

Dział XII

Zasady udzielania kredytów na poprawę płynności finansowej dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych lub skupu lub mrożenia owoców miękkich (linia S)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Pomoc w postaci dopłat do oprocentowania kredytów udzielana jest zgodnie z:
 - 1) warunkami określonymi w Komunikacie Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy, (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. z późn. zm.) zwanego dalej „tymczasowymi kryzysowymi ramami”,
 - 2) przepisami § 13zy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187 z późn. zm.).
2. Kredyty mogą być udzielane przez banki nie później niż do dnia 30 czerwca 2024 r. na poprawę płynności finansowej dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, lub skupu lub mrożenia owoców miękkich (cel kredytu – UP *utrzymanie płynności*) przez podmiot, o którym mowa w rozdziale II.
3. Kredyty mogą zostać przeznaczone na finansowanie działalności, o której mowa w rozdziale II ust. 1 pkt 1 **12**, w tym również na refinansowanie już poniesionych wydatków i spłatę kredytów zaciągniętych na finansowanie tych wydatków.
4. Kredytowaniem objęta jest następująca działalność:
 - 1) sprzedaż (obróć i skup) hurtowa zboża i nasion – 46.21.Z,
 - 2) sprzedaż hurtowa świeżych owoców miękkich oraz sprzedaż hurtowa zakonserwowanych (mrożonych) owoców miękkich – 46.31.Z,
 - 3) konserwowanie owoców poprzez zamrażanie – 10.39.Z.
 - 4) destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi – 11.01.Z.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. Kredyt może zostać udzielony podmiotowi:
 - 1) prowadzącemu działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, o którym mowa w przepisach o nasiennictwie lub skupu lub mrożenia owoców miękkich, jeżeli nabył zboża w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r., nasiona roślin rolniczych od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 15 października 2023 r. lub owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. od:
 - a) producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, lub
 - b) podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub skupu owoców miękkich, który nabywa zboża lub owoce miękkie od producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
 - 2) prowadzącemu działalność oznaczoną kodem 11.01.Z zgodnie z klasyfikacją w Polskiej Klasyfikacji Działalności, jeżeli nabył kukurydzę w okresie od dnia

1 października 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. od producenta rolnego lub podmiotu, o których mowa w pkt 1;

3) będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1 z późn. zm.);

4) w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

2. Do zbóż, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zalicza się pszenicę, żyto, pszenżyto, jęczmień, owies, kukurydzę, proso.

3. Do materiału siewnego roślin rolniczych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zalicza się nasiona roślin rolniczych odmian gatunków objętych przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin (Dz. U. poz. 517 z późn. zm.), a w przypadku ziemniaka

– bulwy zwane sadzeniakami ziemniaka.

4. Do owoców miękkich zalicza się maliny, jeżyny, poziomki, truskawki, borówki, aronia, agrest, porzeczki, jagody, winogrona, wiśnie, czereśnie.

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytów udzielonych podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, o którym mowa w przepisach o nasiennictwie, lub skupu lub mrożenia owoców miękkich lub podmiotowi prowadzącemu działalność oznaczoną kodem 11.01.Z zgodnie z klasyfikacją w Polskiej Klasyfikacji Działalności nie może przekroczyć kwoty 40 mln zł i jednocześnie:

1) kwoty, za którą zostały skupione zboża w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu zbóż lub

2) kwoty, za którą zostały skupione nasiona roślin rolniczych z plantacji nasiennych w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 15 października 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych lub

3) kwoty, za którą została nabyta kukurydza w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. - w przypadku podmiotów prowadzących działalność oznaczoną kodem 11.01.Z zgodnie z klasyfikacją w Polskiej Klasyfikacji Działalności, lub

4) kwoty, za którą zostały skupione owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu owoców miękkich albo

5) sumy iloczynu liczby ton skupionych owoców miękkich i kwoty 2000 zł oraz kwoty, za którą zostały skupione owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu i mrożenia owoców miękkich.

2. Suma kwot udzielonych kredytów z linii S nie może przekroczyć kwot, o których mowa w ust. 1.

3. Przy ustalaniu kwoty kredytu nie uwzględnia się udzielonych kredytobiorcy kwot kredytów preferencyjnych z innych linii kredytowych.

4. Od kredytobiorcy nie wymaga się wniesienia wkładu własnego.

Rozdział IV. Wysokość oprocentowania

1. Oprocentowanie kredytu może być zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR ustalana dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy (WIBOR 3M), zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku, powiększona nie więcej niż o 2,5 punkty procentowe. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.

2. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę - w wysokości 2%;
- 2) Agencję - w pozostałej części.

3. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Maksymalna kwota dopłat określana jest w umowie kredytu wg oprocentowania obowiązującego w dniu jej zawarcia.

2. Na dzień zawarcia umowy kredytu ustala się wysokość pomocy dyskontując wartości bieżące kwot dopłat rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2 i wpisuje w umowie kredytu.

3. Pomoc polega na stosowaniu w okresie kredytowania, ale przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy licząc od daty zawarcia umowy kredytu, dopłat do oprocentowania kredytu udzielonego podmiotowi, o którym mowa w rozdziale II.

4. W przypadku, gdy kredyt udzielony jest na okres dłuższy niż 18 miesięcy, po upływie 18 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytu dopłaty do jego oprocentowania nie są stosowane.

5. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów.

6. Niniejsza pomoc, z zastrzeżeniem ust. 7, może być kumulowana z innymi pomocami przyznawanymi na podstawie „tymczasowych kryzysowych ram”, w związku z prowadzeniem działalności:

- 1) w sektorach produkcji podstawowej produktów rolnych – łączna kwota pomocy uzyskanej w ramach „tymczasowych kryzysowych ram” nie może przekroczyć 280 000 EURO,
- 2) w sektorach rybołówstwa i akwakultury – łączna kwota pomocy uzyskanej w ramach „tymczasowych kryzysowych ram” nie może przekroczyć 335 000 EURO,
- 3) w kilku sektorach - łączna kwota pomocy uzyskanej w ramach „tymczasowych kryzysowych ram” nie może przekroczyć 2 250 000 EURO.

7. Pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu z linii S nie można łączyć z żadną inną pomocą na te same koszty z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to pomocy udzielanej na podstawie § 13zzc rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., tj. pomocy podmiotowi, który nabył od dnia 15 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. kukurydzę od producenta rolnego będącego producentem kukurydzy, która nie została poddana procesowi suszenia, zwana „mokrą kukurydzą”.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

1. Okres kredytowania jest określony w umowie kredytu.
2. Okres karencji w spłacie kredytu, który liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu, nie może przekroczyć 1 roku.
3. W okresie objętym umową kredytu bank może:
 - 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
 - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął,
 - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt. 1) i 2) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie.
4. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.

Rozdział VII.

Warunki stosowania dopłat

Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.

Rozdział VIII. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt z następującymi załącznikami:
 - 1) oświadczeniem, sporządzonym wg wzoru określonego w załączniku nr 29,
 - 2) w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu zbóż – dokumentami potwierdzającymi wartość nabytych w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r. zbóż albo zbiorczym zestawieniem tych dokumentów,
 - 3) w przypadku podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych – dokumentami potwierdzającymi wartość nabytych w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 15 października 2023 r. nasion roślin rolniczych z plantacji nasiennych albo zbiorczym zestawieniem tych dokumentów,
 - 4) w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu owoców miękkich – dokumentami potwierdzającymi wartość nabytych w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. owoców miękkich albo zbiorczym zestawieniem tych dokumentów,
 - 5) w przypadku podmiotów prowadzących działalność oznaczoną kodem 11.01.Z zgodnie z klasyfikacją w Polskiej Klasyfikacji Działalności – dokumentami potwierdzającymi wartość nabytej w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. kukurydzy albo zbiorczym zestawieniem tych dokumentów,
 - 6) w przypadku podmiotów, które nabyły zboża lub owoce miękkie od podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub skupu owoców miękkich – oświadczeniem podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub skupu owoców miękkich, że sprzedawane przez niego zboża lub owoce miękkie zostały nabyte od producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
 - 7) kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
2. Zbiorcze zestawienie dokumentów, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 5 powinno być podpisane przez uprawnioną osobę i zawierać co najmniej numer dokumentu, datę

wystawienia dokumentu, nazwę sprzedającego, kwotę, za którą skupiono produkty, datę płatności lub datę dostawy, o ile zostały określone, a w przypadku skupu owoców miękkich również ich masę (np. w tonach).

3. Wnioskodawca, który dołączył do wniosku zbiorcze zestawienie dokumentów, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 5 zobowiązany jest do dostarczenia w trakcie trwania okresu stosowania dopłat do oprocentowania kredytu na żądanie Banku lub Agencji dokumentów wymienionych w tym zestawieniu.
4. Bank na podstawie danych zawartych w REGON lub KRS potwierdzi informacje dotyczące prowadzonej działalności, którą Wnioskodawca wskazał w dołączonym do wniosku oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
5. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 1, określa bank.

Część IV
Zasady udzielania kredytu z częściową spłatą kapitału na zakup użytków rolnych przez
młodych rolników (linia MRcsk)

Rozdział I. Cel i przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony na następujące działalności wymienione w “Wykazie działalności (...)”, zawartym w części II:
 - 1) uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.1,
 - 2) uprawa roślin wieloletnich - 01.2,
 - 3) rozmnażanie roślin - 01.30.Z,
 - 4) chów i hodowla zwierząt - 01.4,
 - 5) uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana) - 01.50.Z,
 - 6) obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin - 01.64.Z.
2. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji mających na celu rozpoczęcie działalności przez młodych rolników – RD.
3. Kredyt może zostać udzielony, jeżeli pomoc Agencji w formie częściowej spłaty kapitału wywołuje efekt zachęty.
4. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie zakupu użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie zagospodarowania przestrzennego gminy jest rolnicze, w celu utworzenia nowego lub powiększenia istniejącego gospodarstwa rolnego do powierzchni nie większej niż 300 ha użytków rolnych.
5. W przypadku zakupu użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego kredyt może zostać udzielony, jeżeli gospodarstwo będzie miało powierzchnię nie mniejszą od ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie, obowiązującej na dzień złożenia wniosku o kredyt.
6. Ustalając wymienioną w ust. 4 i 5 powierzchnię użytków rolnych:
 - 1) **uwzględnia się użytki rolne, których podmiot wnioskujący o kredyt jest właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą,**
 - 2) będących przedmiotem współwłasności lub współdzierżawy – uwzględnia się całkowitą powierzchnię nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub gospodarstw będących w posiadaniu lub współposiadaniu danego podmiotu,
 - 3) gospodarstwa rolnego tworzonego na obszarze dwóch lub więcej województw uwzględnia się średnią powierzchnię użytków rolnych w województwie, w którym będzie położona większa jego część (przy założeniu, że nabywane użytki rolne stanowią jedno gospodarstwo w rozumieniu art. 55³ kc).
7. W przypadku, gdy kredyt ma być przeznaczony na zakup działki wyodrębnionej geodezyjnie, na której oprócz użytków rolnych znajdują się np. nieużytki, las itp. przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki zawierającej wyłącznie użytki rolne nie jest wymagane, o ile w oparciu o dostępne dokumenty (wypis z rejestru gruntów) będzie można oznaczyć części działek mogące być przedmiotem kredytowania oraz ich przydatność rolniczą. Zakup gruntów innych niż użytki rolne nie może być sfinansowany kredytem.
8. W przypadku, gdy działka ewidencyjna w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ma różne przeznaczenia (rolnicze i nierolnicze) i uprawniona osoba (np.

geodeta) wydzieli, która część działki, o jakiej powierzchni i jakiej przydatności rolniczej gruntów, ma przeznaczenie wyłącznie rolnicze, kredyt może zostać przeznaczony na zakup wydzielonej części działki, przy czym przeprowadzenie nowego podziału geodezyjnego celem wyodrębnienia działki mającej przeznaczenie wyłącznie rolnicze nie jest wymagane.

9. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kredyt może zostać udzielony na zakup nieruchomości rolnych, pod warunkiem, że:
- 1) planowane do zakupu nieruchomości rolne w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez właściwy organ określone zostały jako użytki rolne,
 - 2) wnioskodawca przedstawił zaświadczenie właściwego organu, że obszar przewidziany do nabycia za kredyt nie jest objęty decyzją o warunkach zabudowy, wydaną przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, która powoduje zmianę zagospodarowania terenu.
10. Przy zakupie użytków rolnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 507) oraz przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, które stanowią m.in., że:
- 1) Nabywcą użytków rolnych może być wyłącznie rolnik indywidualny, przy czym ograniczenie to nie dotyczy nabycia użytków rolnych m.in. przez osobę bliską zbywcy oraz innych przypadków określonych w art. 1a i art. 2a ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 2) Jeżeli podmiot zainteresowany zakupem użytków rolnych nie jest rolnikiem indywidualnym, ani osobą bliską zbywcy oraz w innych przypadkach niż określone w art. 1a i art. 2a ust. 3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, nabycie użytków rolnych może nastąpić za zgodą Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej wydanej na wniosek zbywcy lub osoby fizycznej zamierzającej utworzyć gospodarstwo rodzinne, zgodnie z postanowieniami art. 2a ust. 4 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 3) Przy zawieraniu umowy, w wyniku której następuje przeniesienie własności użytków rolnych, nabywca jest obowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających spełnienie wymogu rolnika indywidualnego albo złożenia oświadczenia, że tych warunków nie spełnia, zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.
 - 4) W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zmianie niektórych ustaw wstrzymuje się sprzedaż nieruchomości albo ich części wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, przy czym ograniczenie to nie dotyczy przypadków, o których mowa w art. 2 ust. 1 ww. ustawy. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, na wniosek Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, może wyrazić zgodę na sprzedaż nieruchomości lub ich części innych niż wymienione w art. 2 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli jest to uzasadnione względami społeczno-gospodarczymi.

Rozdział II. Kredytobiorcy

1. O kredyt może ubiegać się, z zastrzeżeniem ust. 3 - 7, osoba fizyczna spełniająca łącznie następujące warunki:
- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
 - 2) w dniu złożenia wniosku o przyznanie kredytu ma nie więcej niż 40 lat,
 - 3) jest mikro lub małym przedsiębiorstwem,
 - 4) posiada kwalifikacje zawodowe określone w ust. 1a, z zastrzeżeniem ust. 3,

- 5) po raz pierwszy rozpoczyna działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym jako kierujący tym gospodarstwem,
 - 6) zobowiąże się, że w terminie 18 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego stanie się rolnikiem aktywnym zawodowo i złoży w banku oświadczenie w tej sprawie, wg wzoru określonego w załączniku nr 5,
 - 7) przedłoży plan inwestycji, którego realizacja powinna rozpocząć się w okresie 9 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytu i zapewnia osiągnięcie rocznej nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie w wysokości co najmniej 4 ESU w okresie 5 lat od dnia udzielenia kredytu.
- 1a. Warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych, o których mowa w ust. 1 pkt 4), uważa się za spełniony, jeżeli osoba fizyczna posiada:
- 1) stopień naukowy doktora lub ukończone studia trzeciego stopnia w dziedzinie nauk rolniczych lub nauk weterynaryjnych lub
 - 2) ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunku wymienionym w ust. 1 załącznika nr 1, lub na kierunkach studiów, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści w zakresie związanym z działalnością rolniczą, w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (European Credit Transfer and Accumulation System), lub
 - 3) ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na kierunku związanym z kształceniem w zakresie innym niż wymieniony w ust. 1 załącznika nr 1, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością w rolnictwie, lub
 - 4) kwalifikacje w zawodzie wymienionym w ust. 2 lub 3 załącznika nr 1, lub
 - 5) wykształcenie średnie oraz co najmniej 4-letni staż pracy w rolnictwie, lub
 - 6) tytuł wykwalifikowanego robotnika lub tytuł mistrza, lub tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie wymienionym w ust. 3 załącznika nr 1, uzyskany w formach pozaszkolnych, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie.
- 1b. Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:
- 1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) z tytułu prowadzenia działalności rolniczej lub
 - 2) był zatrudniony w gospodarstwie rolnym na podstawie umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.
2. Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych określony został w załączniku nr 1.
3. Wnioskodawcy nieposiadającemu kwalifikacji zawodowych może być udzielona pomoc, jeżeli złoży oświadczenie, w którym zobowiąże się do uzupełnienia tych kwalifikacji w okresie 3 lat od dnia zawarcia umowy kredytu. Oświadczenie o sposobie uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa sporządza się, wg wzoru określonego w załączniku nr 6.

4. Dopuszcza się przyznanie pomocy osobie fizycznej, która rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej przed dniem złożenia wniosku o kredyt, jeżeli od powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego lub podatku od działów specjalnych produkcji rolnej do dnia złożenia wniosku o kredyt nie upłynęło więcej niż 24 miesiące.
5. O kredyt na zakup użytków rolnych na współwłasność mogą ubiegać się wyłącznie małżonkowie, pomiędzy którymi istnieje wspólność majątkowa, jeżeli przynajmniej jedno z nich spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 2)-4), 6)-7) i w ust. 6 oraz oboje spełniają warunki określone w ust. 1 pkt 5) i ust. 4.
6. Kredytobiorcą nie może być:
 - 1) podmiot znajdujący się w trudnej sytuacji,
 - 2) podmiot, na którym ciąży dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym,
 - 3) osoba, która ma ustalone prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
 - 4) emeryt.
7. Przy ocenie czy kredytobiorca spełnia kryteria rolnika aktywnego zawodowo stosuje się następujące postanowienia:
 - 1) jeżeli kredytobiorca prowadzi działalność rolniczą zgodnie z planem inwestycji, na podstawie którego udzielono kredytu, to oznacza, że stał się rolnikiem aktywnym zawodowo, z zastrzeżeniem pkt 2,
 - 2) rolnikiem aktywnym zawodowo nie jest kredytobiorca, który jednocześnie spełnia dwa poniższe warunki:
 - a) poza prowadzeniem działalności rolniczej wykonuje działalność gospodarczą polegającą na administrowaniu portami lotniczymi, wodociągami, stałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi, świadczy usługi przewozu kolejowego lub usługi w zakresie obrotu nieruchomościami oraz
 - b) w roku poprzednim otrzymał płatności bezpośrednie w wysokości przekraczającej równowartość w złotych kwoty 5 000 euro (jeżeli nie ubiegał się o przyznanie płatności w roku poprzednim, kwota ta wyliczana jest na podstawie powierzchni deklarowanej do jednolitej płatności obszarowej w bieżącym roku i średniej krajowej płatności na hektar w ramach systemów wsparcia bezpośredniego za rok poprzedni).

W ocenie czy kredytobiorca stał się rolnikiem aktywnym zawodowo pomocnym może być fakt uzyskania z ARiMR płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatności ONW) lub płatności ekologicznej (PROW 2014 – 2020).

Rozdział III. Wysokość kredytu i wkład własny

1. Kwota kredytu nie może przekroczyć 90% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 5 mln zł.
2. W przypadku, gdy podmiot korzysta z kredytów z linii MRcsk lub z kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania, suma kwot udzielonych kredytów oraz kredytu nowo udzielonego na realizację inwestycji w gospodarstwie rolnym nie może przekroczyć 5 mln zł.
3. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 2:
 - 1) uwzględnia się nie spłacone kredyty, w tym z częściową spłatą kapitału w kwotach udzielonych po dniu 31 grudnia 2014 r., z zastrzeżeniem pkt 2 lit b,
 - 2) nie uwzględnia się kredytów preferencyjnych:
 - a) udzielonych do dnia 31 grudnia 2014 r.,

b) udzielonych po dniu 31 grudnia 2014 r. z linii K01 i K02.

4. Kredytobiorca jest zobowiązany wnieść wkład własny.

Rozdział IV. Oprocentowanie

Oprocentowanie kredytu ustala bank i określa w umowie kredytu.

Rozdział V. Wysokość pomocy

1. Bank określa w umowie kredytu w dniu jej zawarcia:

- 1) nominalną kwotę pomocy w formie częściowej spłaty kapitału (kwota pomocy do wypłaty),
- 2) wysokość pomocy, która:
 - a) nie może być wyższa niż równowartość w złotych kwoty 20 tysięcy euro, przeliczonej wg średniego kursu NBP ustalonego na dzień udzielenia pomocy oraz
 - b) nie może przekroczyć 60% kwoty udzielonego kredytu.

2. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ustala się na dzień zawarcia umowy kredytu dyskontując wartości bieżące rat pomocy rozłożonych w czasie do ich wartości w dniu udzielenia kredytu, wg wzoru określonego w załączniku nr 2, i wpisuje w umowie kredytu podając kwotę w złotych i w euro.

2a. Maksymalna wysokość pomocy Agencji w formie częściowej spłaty kapitału kredytu nie może przekroczyć równowartości 20 tysięcy euro, niezależnie od tego ile kredytów uzyskał dany podmiot.

3. Łączna wysokość pomocy Agencji w formie częściowej spłaty kapitału wynikająca z umów kredytu podpisanych przez kredytobiorcę oraz pomocy na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez młodych rolników zachęcenie młodych rolników do rozpoczęcia działalności rolniczej i pomocy na założenie przedsiębiorstwa rolniczego, o której mowa w art. 75 rozporządzenia (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r., nie może przekroczyć kwoty 100 tysięcy euro.

4. Kwota pomocy określona w umowie kredytu nie może zostać zwiększona.

5. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą kwoty pomocy, o której mowa w ust. 1, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu.

6. Postanowienia ust. 5 stosuje się odpowiednio w przypadkach wystąpienia nieprawidłowości, o których mowa w rozdziale VII ust. 9, a także w przypadku częściowego nieprawidłowego udzielenia kredytu przez bank.

7. Pomoc w formie częściowej spłaty kapitału kredytu z linii MRcsk, z zastrzeżeniem ust. 7a, można kumulować:

- 1) z inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jeżeli taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy;
- 2) z pomocą:
 - a) *de minimis* w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych;
 - b) na rozpoczęcie działalności gospodarczej przez młodych rolników zachęcenie młodych rolników do rozpoczęcia działalności rolniczej i pomocą na założenie

przedsiębiorstwa rolniczego, o której mowa w art. 75 rozporządzenia (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r.,

jeżeli skutkiem takiej kumulacji nie będzie przekroczenie wysokości pomocy wynoszącej 100 tysięcy euro albo 100% kosztów kwalifikowalnych.

- 7a. Pomocy w formie częściowej spłaty kapitału kredytu w ramach linii MRcsk nie można kumulować z pomocą, o której mowa w ust. 7, jeżeli warunki jej udzielenia wykluczają taką kumulację.
8. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie intensywności pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę na realizację inwestycji z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział VI. Okres kredytowania i karencji

Okres kredytowania oraz okres ewentualnej karencji w spłacie kredytu określone są w umowie kredytu, przy czym okres od udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może być krótszy niż 5 lat.

Rozdział VII. Warunki stosowania i zwrotu pomocy ze środków Agencji

1. Pomoc w formie częściowej spłaty kapitału wypłacana jest w dwóch ratach, przy czym:
 - 1) pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy,
 - 2) druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy po 5 latach od dnia zawarcia umowy kredytu, chyba że kredyt został wcześniej spłacony.
2. Pierwsza rata częściowej spłaty kapitału jest stosowana, z zastrzeżeniem ust. 9 i 10, gdy:
 - 1) kredytobiorca spełnia warunki określone w niniejszych zasadach,
 - 2) kredytobiorca zrealizuje inwestycję, udokumentuje poniesione wydatki w sposób określony w pkt 4) i uruchomi działalność zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
 - 3) kredytobiorca wykorzysta kredyt zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 4) kredytobiorca przedstawi w banku, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, dowody wpłat za zakupione użytki rolne wraz z aktem notarialnym lub prawomocnym postanowieniem sądu o przysądzeniu własności albo prawomocnym postanowieniem organu egzekucyjnego o przyznaniu własności, potwierdzającym nabycie tych użytków rolnych,
 - 5) kredytobiorca udokumentuje wniesienie wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
 - 6) kredytobiorca nie dokona zmiany przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych,
 - 7) kredytobiorca zobowiąże się, że w okresie kredytowania:
 - a) będzie prowadził działalność, o której mowa w pkt. 2, z zastrzeżeniem rozdziału VIII ust. 1,
 - b) umożliwi przedstawicielom Agencji i banku kredytującego dokonywanie wizytacji (kontroli) w miejscu realizacji inwestycji, a także dokonywanie kontroli dokumentów związanych z realizacją inwestycji,
 - c) będzie przechowywał całość dokumentacji związanej z realizacją inwestycji.
3. Druga rata częściowej spłaty kapitału jest stosowana, gdy:
 - 1) został osiągnięty cel, wymieniony w rozdziale I ust. 2, który został wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 2) kredytobiorca:

- a) prowadzi działalność zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu, w tym osiągnął nadwyżkę bezpośrednią z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie w wysokości co najmniej 4 ESU,
 - b) o którym mowa w rozdziale II ust. 3, uzyskał kwalifikacje zawodowe w zakresie rolnictwa, o których mowa w rozdziale II ust. 2,
 - c) stał się, w wymaganym terminie, rolnikiem aktywnym zawodowo,
 - d) nie zmienił kierunku produkcji rolnej, z zastrzeżeniem rozdziału VIII ust. 1,
 - e) nie zaprzestał trwale spłaty kapitału i/lub odsetek,
 - f) nie zmienił przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych,
 - g) nie przeniósł posiadania, bez zgody banku, zakupionych za kredyt użytków rolnych,
- 3) kontrola przeprowadzona przez przedstawicieli banku kredytującego wykaże, że kredytobiorca realizuje zobowiązania zawarte w pkt. 2.
4. Pomoc w formie częściowej spłaty kapitału podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję kwoty pomocy do banku do dnia jej zwrotu na rachunek Agencji, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.
5. Zgodę na przeniesienie posiadania, o której mowa w ust. 4, wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanej transakcji na dalsze prowadzenie działalności, w tym na osiągnięcie celu określonego w planie inwestycji i umowie kredytu oraz nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie równej co najmniej 4 ESU. Kredytobiorca składa w banku wniosek o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania, przy czym może posłużyć się wzorem określonym w załączniku nr 16.
6. Jeżeli bank wyrazi zgodę na przeniesienie posiadania przed wypłatą II raty pomocy, to II rata jest zmniejszana proporcjonalnie w odniesieniu do kwoty kredytu wykorzystanego na sfinansowanie użytków rolnych, których posiadanie zostało przeniesione.
7. I rata pomocy w formie częściowej spłaty kapitału podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję kwoty pomocy do banku do dnia jej zwrotu na rachunek Agencji a II rata nie przysługuje w przypadku, gdy kredytobiorca nie wykonał zobowiązania, o którym mowa w rozdziale II ust. 1 pkt 6 lub kredytobiorca nieposiadający w dniu udzielenia kredytu kwalifikacji zawodowych zakresie rolnictwa nie uzyskał ich w okresie 3 lat od dnia zawarcia umowy kredytu.
8. Postanowienia zawarte w ust. 7 nie mają zastosowania w przypadku nieuzyskania kwalifikacji zawodowych z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, w tym okoliczności wynikających z cyklu nauczania w danym typie szkoły lub związanych z terminem egzaminu zawodowego, jeżeli kredytobiorca podjął naukę w wybranej szkole, uczelni, placówce kształcenia ustawicznego, placówce kształcenia praktycznego lub ośrodku doksztalcania i doskonalenia zawodowego w możliwie najbliższym terminie od dnia udzielenia kredytu i kontynuował naukę bez nieusprawiedliwionych przerw i opóźnień, a uzyskanie kwalifikacji zawodowych nastąpi nie później niż w terminie 9 miesięcy od dnia upływu terminu, o którym mowa w rozdziale II ust. 3.
9. W przypadku, gdy kredytobiorca w części:
- 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji

- i umową kredytu,
- 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
 - 3) nie udokumentuje poniesionych wydatków w trybie określonym w ust. 2 pkt 4 lub wniesienia wkładu własnego zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
- częściowa spłata kapitału podlega zmniejszeniu w części odpowiadającej stwierdzonym nieprawidłowościom, pod warunkiem, że w ocenie banku cel wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty.
10. W przypadku, gdy z przyczyn w ocenie banku niezależnych od kredytobiorcy wydatki nie zostaną udokumentowane w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, bank może wyrazić zgodę na wydłużenie tego terminu nie dłużej niż o 3 miesiące sporządzając stosowny aneks do umowy kredytu.

Rozdział VIII. Zmiana kierunku produkcji

1. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek produkcji w gospodarstwie rolnym na inny w gospodarstwie rolnym, o ile nowy kierunek został wymieniony w rozdziale I oraz pozwoli osiągnąć nadwyżkę bezpośrednią z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie w wysokości co najmniej 4 ESU.
2. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 1, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.

Rozdział IX. Przejęcie długu

1. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w niniejszych zasadach, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
 - 1) przejęcie długu powinno łączyć się z przeniesieniem na przejmującego dług posiadania przedmiotu kredytowania za zgodą banku, o której mowa w rozdziale VII ust. 4,
 - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia rozdziału VIII,
 - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów z linii MRcsk, linii RR i linii Z zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć na gospodarstwo rolne kwot wymienionych w rozdziale III ust. 2, z zastrzeżeniem pkt 4),
 - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to pomoc w formie częściowej spłaty kapitału wypłacona do dnia przejęcia długu nie podlega zwrotowi, a dalsza nie przysługuje.
2. Jeżeli przed złożeniem w banku wniosku o przejęcie długu nastąpiło przeniesienie posiadania przedmiotu kredytowania, to bank nie może wyrazić zgody na przejęcie długu.
3. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w niniejszych zasadach, pomoc może być zastosowana, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Pomoc nie jest stosowana, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie, z uwzględnieniem terminu wydania postanowienia przez sąd, nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia.

Rozdział X. Pozostałe postanowienia

1. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednego kredytu z linii MRcsk. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem z linii MRcsk lub dodatkowym kredytem z dopłatami Agencji lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu z linii MRcsk na podstawie aneksu do umowy kredytu.
2. W przypadku, gdy inwestycja obejmuje zarówno zakup użytków rolnych jak i inne nakłady, możliwa jest jej realizacja przy udziale linii MRcsk oraz linii RR, z zastrzeżeniem, że zakup użytków rolnych może być finansowany wyłącznie z linii MRcsk. Wnioskodawca składa wówczas jeden plan inwestycji uwzględniający podział planowanych do poniesienia nakładów pomiędzy dwie linie kredytowe z wyodrębnieniem finansowym i rzeczowym wymaganego wkładu własnego do każdej z nich.
3. Inwestycja finansowana kredytem musi spełniać wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie, przy czym w przypadku inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena taka powinna zostać przeprowadzona oraz zezwolenie na realizację danego projektu inwestycyjnego powinno zostać wydane przed dniem zawarcia umowy kredytu.
4. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na finansowanie:
 - 1) zakupu użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o kredyt zakup tych użytków rolnych był objęty pomocą ze środków publicznych,
 - 2) zakupu użytków rolnych, jeżeli umowa sprzedaży jest zawarta między:
 - a) osobami zaliczanymi do I grupy podatkowej w rozumieniu przepisów o podatku od spadków i darowizn, tj. kredytobiorcą a małżonkiem, zstępnym, przysposobionym lub jego zstępnym, przysposabiającym, wstępnym, rodzeństwem, pasierbem, ojczymem, macochą, teściami, zięciem i synową,
 - b) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których współnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
 - 3) zakupu tej części nabywanych użytków rolnych, która spowoduje, że powierzchnia gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego przekroczy 300 ha użytków rolnych,
 - 4) tej części wartości zakupu użytków rolnych, która przewyższa kwotę stanowiącą iloczyn średniej ceny rynkowej użytków rolnych w danym województwie ustalonej na podstawie danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt i wielkości powierzchni zakupionych użytków rolnych,
 - 5) zakupu użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty,
 - 6) zakupu użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie przestrzennego zagospodarowania gminy jest inne niż rolnicze,
 - 7) zakupu użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni mniejszej od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwach rolnych w danym województwie ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego,
 - 8) nakładów innych niż wymienione w rozdziale I,
 - 9) spłaty zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu, oraz refundacji poniesionych wydatków,
 - 10) wartości podatku VAT, z wyjątkiem przypadków, gdy nie podlega odzyskaniu na podstawie przepisów o podatku VAT,
 - 11) inwestycji, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania zostały rozpoczęte przed złożeniem wniosku o kredyt.

5. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
6. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i wkładem własnym nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
 - 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu wkładu własnego lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,
 - 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy (np. z gotówki na nakłady, które zgodnie z planem inwestycji miały zostać zakupione za wkład własny), plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.
7. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu:
 - 1) daty wpływu dokumentu do banku,
 - 2) adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z częściową spłatą kapitału kredytu udzielonego umową nr z dnia” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.
8. Umowa kredytu zawierana jest w terminie 40 dni od daty zarezerwowania przez bank limitu częściowej spłaty kapitału dla danego wniosku pod rygorem utraty prawa do pomocy.
9. Po zrealizowaniu inwestycji, rozliczeniu kredytu i wkładu własnego oraz uruchomieniu działalności kredytobiorca składa w banku Wniosek o płatność I raty, którego wzór stanowi załącznik nr 13.
10. Wypłata I raty pomocy nastąpi w terminie 15 dni roboczych od dnia następnego po 15 dniu kalendarzowym miesiąca, w którym wpłynęło do Agencji zapotrzebowanie banku na płatność I raty pomocy, z zastrzeżeniem ust. 11. Termin ten ulega wydłużeniu do 60 dni, jeżeli kredyt zostanie objęty kontrolą Agencji, o której mowa w ust. 11.
11. Agencja przed wypłatą I raty pomocy, przeprowadza kontrolę administracyjną, wybranych losowo co najmniej 2% kredytów udzielonych w danym roku, na podstawie przekazanych przez bank na żądanie Agencji:
 - 1) potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii:
 - a) umowy kredytu wraz z załącznikami, w tym planem inwestycji,
 - b) dokumentów, o których mowa w rozdziale VII ust. 2 pkt 4 i 5,
 - c) Wniosku kredytobiorcy o płatność I raty,
 - d) dokumentów określonych w załączniku nr 15,
 - 2) informacji, że kredytobiorca zrealizował inwestycję, udokumentował poniesione wydatki i uruchomił działalność zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu.
12. W trakcie okresu kredytowania bank, co najmniej raz na 5 lat, przeprowadza u kredytobiorcy kontrolę mającą na celu sprawdzenie czy kredytobiorca realizuje zobowiązania zawarte w rozdziale VII ust. 3 pkt 2.
13. Kredytobiorca po 5 latach od dnia zawarcia umowy kredytu składa w banku Wniosek o płatność II raty, którego wzór stanowi załącznik nr 14, pod warunkiem, że kredyt nie został wcześniej spłacony.

14. Wpłata II raty pomocy nastąpi w terminie 15 dni roboczych od dnia następnego po 15 dniu kalendarzowym miesiąca, w którym wpłynęło do Agencji zapotrzebowanie banku na płatność II raty pomocy.

Rozdział XI. Procedura ubiegania się o kredyt

1. Wnioskodawca składa w banku wniosek o kredyt wraz z planem inwestycji, oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 5, 6 i 7 (oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 może zostać złożone już po przyjęciu przez bank wniosku o kredyt, ale przed podpisaniem umowy kredytu) oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank. Złożony przez wnioskodawcę w banku wniosek o kredyt jest podstawą do zarezerwowania przez bank limitu częściowej spłaty kapitału dla tego wniosku.
2. Termin rozpoczęcia naboru wniosków o kredyt Agencja (Prezes Agencji) poda w ogłoszeniu zamieszczonym na stronie internetowej pod adresem www.arimr.gov.pl.
3. Plan inwestycji, poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
 - 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 2,
 - 2) lokalizację projektu lub działalności,
 - 3) planowany termin realizacji inwestycji, tj. planowane daty rozpoczęcia i zakończenia inwestycji,
 - 4) opis sytuacji gospodarstwa rolnego przed uzyskaniem pomocy i opis przewidywanej sytuacji gospodarstwa rolnego po jej uzyskaniu,
 - 5) cele pośrednie i końcowe dotyczące rozwoju działalności gospodarstwa rolnego,
 - 6) szczegóły działań koniecznych do rozwoju działalności gospodarstwa rolnego, takich jak inwestycje, szkolenia, doradztwo, w tym szczegóły dotyczące zrównoważenia środowiskowego i efektywnej gospodarki zasobami,
 - 7) wskazanie powierzchni użytków rolnych, na których będzie prowadzona produkcja rolna po powiększeniu powierzchni gospodarstwa rolnego albo wskazanie powierzchni nowo utworzonego gospodarstwa rolnego,
 - 8) opis działań, które będą podejmowane na nabytych użytkach rolnych,
 - 9) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego, a także planowane koszty tej inwestycji objęte inną pomocą publiczną),
 - 10) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
 - 11) informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji,
 - 12) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu,
 - 13) informację, że pomoc ARiMR do wnioskowanego kredytu będzie miała formę częściowej spłaty kapitału oraz maksymalną możliwą do uzyskania wysokość pomocy, wyliczoną w sposób określony w rozdziale V ust. 1 pkt 2,
 - 14) zobowiązanie, że kredytobiorca stanie się rolnikiem aktywnym zawodowo w terminie 18 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego,
 - 15) potwierdzenie, że gospodarstwo osiągnie w okresie 5 lat od dnia udzielenia kredytu roczną nadwyżkę bezpośrednią z prowadzonej działalności rolniczej w wysokości co najmniej 4 ESU,
 - 16) załącznik - wydruk pliku zawierającego tabelę nadwyżek bezpośrednich z działalności rolniczej wypełnioną i podpisaną przez wnioskodawcę (plik znajduje się na stronie internetowej ARiMR - www.arimr.gov.pl w zakładce Pomoc unijna i krajowa / Kredyty preferencyjne od 2015 r.).
4. Wzór wniosku o kredyt, o którym mowa w ust. 1, określa bank.

5. Kredytobiorca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 6, oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 7, że w okresie 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu zakup sprzedawanych użytków rolnych nie był objęty pomocą ze środków publicznych.
6. W przypadku nabycia użytków rolnych w drodze postępowania egzekucyjnego, a także w przypadku śmierci poprzedniego ich właściciela, dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 7 formę potwierdzenia, że ich zakup nie był wcześniej objęty pomocą ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urzędowych bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu zakup nabywanych użytków rolnych nie był objęty pomocą ze środków publicznych.

Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych

1. Kierunkami studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za posiadanie kwalifikacji zawodowych, są:
 - 1) rolnictwo;
 - 2) ogrodnictwo;
 - 3) rybactwo – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb;
 - 4) weterynaria – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
 - 5) technika rolnicza i leśna;
 - 6) zootechnika.

W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione w pkt 1–6 za kwalifikacje zawodowe uznaje się kierunki studiów związane z kształceniem w zakresie rolnictwa, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością w zakresie rolnictwa w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (*European Credit Transfer and Accumulation System*).
2. Wykaz zawodów rolniczych na poziomie kwalifikacji technika:
 - 1) technik rolnik;
 - 2) technik ogrodnik;
 - 3) technik architektury krajobrazu;
 - 4) technik hodowca koni;
 - 5) technik pszczelarz;
 - 6) technik rybactwa śródlądowego – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb;
 - 7) technik weterynarii – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
 - 8) technik agrobiznesu;
 - 9) technik mechanizacji rolnictwa;
 - 10) technik mechanizacji rolnictwa i agrottroniki;
 - 11) technik turystyki wiejskiej.
3. Wykaz zawodów rolniczych nauczanych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej:
 - 1) rolnik;
 - 2) ogrodnik;
 - 3) pszczelarz;
 - 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;
 - 5) rybak śródlądowy – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb.
4. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą uznaje się studia, których program obejmuje treści związane z działalnością w zakresie rolnictwa w wymiarze co najmniej 150 godzin.
5. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest:

- 1) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich na kierunku wymienionym w ust. 1;
- 2) w zawodzie wymienionym w ust. 2:
 - a) świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
 - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie, odpowiednio:
 - technik rolnik – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
 - technik ogrodnik – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,
 - technik architektury krajobrazu – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu,
 - technik hodowca koni – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.20. Szkolenie i użytkowanie koni,
 - technik pszczelarz – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej,
 - technik rybactwa śródlądowego – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.2. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.15. Organizacja prac rybackich w akwakulturze,
 - technik weterynarii – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej,
 - technik agrobiznesu – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie,
 - technik mechanizacji rolnictwa – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.43. Organizacja prac związanych z eksploatacją środków technicznych stosowanych w rolnictwie,
 - technik mechanizacji rolnictwa i agrotroiki – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.46. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie,
 - technik turystyki wiejskiej – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich i świadectwo potwierdzające kwalifikację T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego;

- 3) w zawodzie wymienionym w ust. 3:
- a) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
 - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe wraz ze świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikację w zawodzie wymienionym w ust. 3, odpowiednio:
 - rolnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej,
 - ogrodnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
 - pszczelarz – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
 - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie,
 - rybak śródlądowy – świadectwo potwierdzające kwalifikację R.2. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze,
 - c) zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje wymienionymi w lit. b;
- 4) w przypadku tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza albo tytułu zawodowego lub tytułu zawodowego mistrza – świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. poz. 472 oraz z 2006 r. poz. 216) lub świadectwo uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego mistrza na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 216);
- 5) dyplom uzyskania tytułu doktora nauk rolniczych lub doktora nauk weterynaryjnych, lub świadectwo ukończenia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych.
6. Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia.
7. Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia:
- 1) wyższego – jest dyplom ukończenia studiów wyższych;
 - 2) średniego – jest świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości;
 - 3) zasadniczego zawodowego – jest świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej lub zasadniczej szkoły zawodowej lub zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w

podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodach zgodnych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, innych niż wymienione w ust. 3.

8. Dokumentem potwierdzającym staż pracy, o którym mowa w § 4 ust. 2b rozporządzenia w:
- 1) pkt 1 – jest zaświadczenie z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
 - 2) pkt 2 – jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Polsce lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Sposób obliczania wysokości pomocy

Wysokość pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytu lub częściowej spłaty kapitału jest:

- ustalana zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.),
- wyrażana jako ekwiwalent dotacji brutto.

I. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu

Wysokość pomocy wyrażonej jako ekwiwalent dotacji brutto oblicza się jako **sumę zdyskontowanych dopłat** rozłożonych w czasie:

$$(1) \quad W_D = \sum_{i=1}^N \frac{F_i}{(1+r)^{t_i}}$$

gdzie:

- W_D - wysokość pomocy udzielonej w formie dopłat do oprocentowania w zł,
- N - liczba okresów, w których przekazywane są dopłaty do oprocentowania,
- F_i - nominalna kwota dopłat dla i -tego okresu,
- r - obowiązująca w dniu zawarcia umowy kredytu stopa dyskontowa wyrażona w ułamku dziesiętnym, wyznaczana zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008 str. 6) poprzez dodanie stu punktów bazowych do stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską,
- i - kolejny okres dopłat,
- t_i - liczba lat od daty zawarcia umowy kredytu wyrażona jako iloraz rzeczywistej liczby dni upływających od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty i - tej raty odsetek (włączając ten dzień) oraz liczby 365 (standardowa liczba dni w roku).

Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu dla danej umowy kredytu wyliczona na dzień zawarcia umowy to **suma nominalnych kwot dopłat**, których wysokość ustalana jest na podstawie terminarza spłaty kredytu w oparciu o oprocentowanie kredytu obowiązujące w dniu zawarcia umowy:

$$(2) \quad S_D = \sum_{i=1}^N F_i$$

Wysokość pomocy musi spełniać warunki, o których mowa w ust. 1 – 3.

1. Kredyty na inwestycje w rolnictwie, w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków lub w rybactwie śródlądowym

Wysokość pomocy nie może przekroczyć wartości maksymalnej stanowiącej określony procent kwoty kredytu, zgodnie z § 3 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem RM”.

Jeżeli harmonogram realizacji inwestycji wymaga postawienia przez bank kredytu do dyspozycji kredytobiorcy w kilku transzach lub w jednej transzy, ale w dacie innej niż data udzielenia kredytu, to kwota udzielonego kredytu (każda transza), jest dyskontowana do jej wartości w dniu udzielenia kredytu w celu obliczenia wysokości pomocy. Zasada ta nie obowiązuje w przypadku dopłat do oprocentowania kredytów stosowanych jako pomoc *de minimis*, pomoc *de minimis* w rolnictwie lub pomoc *de minimis* w rybołówstwie.

- kredyty, które zgodnie z umową kredytu zostaną postawione do dyspozycji kredytobiorcy w całości w dniu ich udzielenia oraz kredyty z dopłatami do oprocentowania stosowanymi jako pomoc *de minimis* w rolnictwie:

$$(3a) \quad W_D \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_P \times K$$

- kredyty, które zgodnie z umową kredytu zostaną postawione do dyspozycji kredytobiorcy w kilku transzach lub w jednej transzy, ale w dacie innej niż data udzielenia kredytu, z wyjątkiem kredytów z dopłatami do oprocentowania stosowanymi jako pomoc *de minimis* w rolnictwie

$$(3b) \quad W_D \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_P \times K_{\text{kz}}$$

gdzie:

- W_D - wysokość pomocy udzielonej w formie dopłat do oprocentowania w zł,
- $\max W_{\text{kred}}$ - maksymalna kwota pomocy dla kredytu,
- $\max I_P$ - maksymalna procentowa wysokość pomocy (procent kwoty kredytu – 40% lub 60% w zależności od spełnienia warunków wymienionych w § 3 ust. 7 rozporządzenia RM),
- K - kwota udzielonego kredytu,
- K_{kz} - zdyskontowana kwota udzielonego kredytu.

$$(4) \quad K_{\text{kz}} = \sum_{i=1}^{L_t} \frac{KN_i}{(1+r)^{t_i}}$$

gdzie:

- K_{kz} - zdyskontowana kwota udzielonego kredytu,
- L_t - liczba transz, które zgodnie z umową kredytu bank postawi do dyspozycji kredytobiorcy,
- KN_i - nominalna kwota i-tej transzy kredytu,
- r - obowiązująca w dniu zawarcia umowy kredytu stopa dyskontowa wyrażona w ułamku dziesiętnym, wyznaczana zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008 str. 6) poprzez dodanie stu punktów bazowych do stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską,
- i - numer transzy kredytu (1 – pierwsza transza, 2 – druga transza itd.),
- t_i - liczba lat od daty zawarcia umowy kredytu wyrażona jako iloraz rzeczywistej liczby dni upływających od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia, w którym zgodnie z umową kredytu bank postawi do dyspozycji kredytobiorcy daną transzę kredytu (włączając ten dzień) oraz liczby 365 (standardowa liczba dni w roku).

2. Kredyty na zakup akcji lub udziałów

Wysokość pomocy nie może przekroczyć sumy dopłat rozłożonych w czasie wyliczonej zgodnie ze wzorem (1).

3. Kredyty klęskowe

Wysokość pomocy nie może przekroczyć wartości maksymalnych określonych w § 5 ust. 11 rozporządzenia RM:

- **kredyty klęskowe inwestycyjne:**

$$(5a) \quad W_D \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_k \times S_t - K_u$$

- **kredyty klęskowe obrotowe:**

$$(5b) \quad W_D \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_k \times (D_o + K_p - N_k) - K_u$$

gdzie:

- W_D - wysokość pomocy udzielonej w formie dopłat do oprocentowania w zł,
- $\max W_{\text{kred}}$ - maksymalna kwota pomocy dla kredytu,
- $\max I_k$ - maksymalna wartość procentowa określona w § 5 ust. 11 rozporządzenia RM (80% lub 90%),
- S_t - szkody w środkach trwałych,
- K_u - kwota wypłaconego odszkodowania z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia,
- D_o - kwota obniżenia dochodu,
- N_k - koszty nieponiesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego,
- K_p - koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego.

Kwota kredytu klęskowego nie może przekroczyć:

- dla kredytów klęskowych inwestycyjnych – wysokości szkód w środkach trwałych:

$$K_k \leq S_t$$

- dla kredytów klęskowych obrotowych – kwoty obniżenia dochodu zwiększonej o koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz zmniejszonej o koszty nieponiesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego:

$$K_k \leq D_o + K_p - N_k$$

4. Uwagi

- 1) Przy ustalaniu wysokości pomocy oraz maksymalnej kwoty dopłat zgodnie z wzorami (1) i (2) należy sprawdzić, czy warunek (3a) lub (3b) dla kredytów na inwestycje bądź warunek (5a) lub (5b) dla kredytów klęskowych jest spełniony przy stosowaniu dopłat dla wszystkich okresów odsetkowych dla danego kredytu.
- 2) W przypadku, gdy wysokość pomocy W_D obliczona zgodnie ze wzorem (1) dla całego okresu kredytowania (N okresów odsetkowych) jest większa niż wartość $\max W_{\text{kred}}$ należy wyznaczyć taką maksymalną liczbę okresów odsetkowych k ($k < N$), dla której suma zdyskontowanych dopłat (k zamiast N we wzorze (1)) jest mniejsza, bądź równa $\max W_{\text{kred}}$. Taką liczbę okresów odsetkowych należy również przyjąć we wzorze (2) przy obliczaniu maksymalnej kwoty dopłat.

- 3) Ustalając wysokość pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów kłaskowych należy uwzględnić, że jest ona stosowana w okresie kredytowania, ale nie dłużej niż przez cztery lata liczone od daty wystąpienia szkód.

II. Pomoc w formie częściowej spłaty kapitału

Wysokość pomocy udzielanej w formie częściowej spłaty kapitału wyznacza się jako sumę zdyskontowanych płatności (dwóch rat) rozłożonych w czasie:

$$(6) \quad W_{\text{CSK}} = \frac{F_1}{(1+r)^{t_1}} + \frac{F_2}{(1+r)^{t_2}} \leq 20\,000 \text{ euro}$$

Wysokość pomocy nie może przekraczać 60% kwoty udzielonego kredytu.

$$(7) \quad W_{\text{CSK}} \leq 0,6 \times K$$

Jeżeli potrzebne jest ustalenie sumy nominalnych dwóch rat częściowej spłaty kapitału, dla których wysokość pomocy będzie maksymalna, tj. równa 60% kwoty udzielonego kredytu, to należy posłużyć się następującym wzorem:

$$(8) \quad F_1 + F_2 = \frac{0,6 K \times (1+r)^{t_1} \times (1+r)^{t_2}}{0,80(1+r)^{t_2} + 0,20(1+r)^{t_1}}$$

gdzie:

- W_{CSK} - wysokość pomocy udzielonej w formie częściowej spłaty kapitału,
- F_1 - nominalna kwota pierwszej raty częściowej spłaty kapitału stanowiąca 80% sumy dwóch rat,
- F_2 - nominalna kwota drugiej raty częściowej spłaty kapitału stanowiąca 20% sumy dwóch rat,
- r - stopa dyskontowa wyrażona w ułamku dziesiętnym, wyznaczana zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008 str. 6) poprzez dodanie stu punktów bazowych do stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską,
- t_1 - liczba lat od daty zawarcia umowy kredytu wyrażona jako iloraz rzeczywistej liczby dni upływających od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia wpłaty pierwszej raty częściowej spłaty kapitału (włączając ten dzień) oraz liczby 365 (standardowa liczba dni w roku),
- t_2 - liczba lat od daty zawarcia umowy kredytu wyrażona jako iloraz rzeczywistej liczby dni upływających od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia wpłaty drugiej raty częściowej spłaty kapitału (włączając ten dzień) oraz liczby 365 (standardowa liczba dni w roku),
- K - kwota udzielonego kredytu,

III. Kumulacja pomocy

1. Kumulacja pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów lub częściowej spłaty kapitału z inną pomocą państwa do tych samych - pokrywających się częściowo lub w całości - kosztów kwalifikowalnych, nie może powodować przekroczenia najwyższej w danym przypadku wysokości pomocy. Jeżeli maksymalna wysokość kumulowanych pomocy jest określona jako procent kosztów kwalifikowalnych, to:

$$(9) \quad W_D + X_P \leq N_{\max} I \times KK$$

$$(10) \quad W_{CSK} + X_P \leq N_{\max} I \times KK$$

gdzie:

- W_D - wysokość pomocy udzielonej w formie dopłat do oprocentowania w zł,
- X_P - wysokość innej pomocy,
- $N_{\max} I$ - najwyższa z maksymalnych procentowych wysokości kumulowanych pomocy,
- KK - wysokość kosztów kwalifikowanych,
- W_{CSK} - wysokość pomocy udzielonej w formie częściowej spłaty kapitału.

2. W przypadku, gdy pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu na inwestycje lub kredytu klęskowego kumulowana jest z pomocą ARiMR w formie poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów, wzory (3a), (3b), (5a) i (5b) przyjmują postać:

$$(3a) \quad W_D + W_G \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_P \times K$$

$$(3b) \quad W_D + W_G \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_P \times K_{kz}$$

$$(5a) \quad W_D + W_G \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_k \times S_t - K_u,$$

$$(5b) \quad W_D + W_G \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_k \times (D_o + K_p - N_k) - K_u,$$

gdzie W_G oznacza wysokość pomocy w formie poręczenia lub gwarancji ARiMR, o której mowa w załączniku nr 9 do *Zasad udzielania gwarancji oraz poręczeń spłaty kredytów bankowych*.

Analogicznie należy uwzględnić inną formę pomocy publicznej udzielonej w wysokości X_P , która może wystąpić równolegle z dopłatami do oprocentowania kredytu i poręczeniem lub gwarancją ARiMR, na przykład ulgę w podatku. Przykładowy warunek na łączną wysokość pomocy dla kredytu klęskowego obrotowego przyjmie postać:

$$W_D + W_G + X_P \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_k \times (D_o + K_p - N_k) - K_u$$

3. Kumulacja pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów lub częściowej spłaty kapitału z pomocą *de minimis* udzieloną w wysokości X_{DM} w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych, nie może powodować przekroczenia wartości maksymalnych, tj. określonego procentu kosztów kwalifikowanych. Przykładowo wzory (3a) i (3b) przyjmują wówczas postać:

$$W_D + X_{DM} \leq \max W_{\text{kred}} = \max I_P \times KK$$

Definicje mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw

załącznik I do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1)

Artykuł 1

Przedsiębiorstwo

Za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Obejmuje to w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub organizacje prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Artykuł 2

Pułap zatrudnienia oraz pułapy finansowe określające kategorie przedsiębiorstw

1. Do kategorii mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub których całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR.
2. W kategorii MŚP małe przedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR.
3. W ramach kategorii MŚP mikroprzedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 mln EUR.

Artykuł 3

Rodzaje przedsiębiorstw brane pod uwagę przy obliczaniu pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego

1. „Przedsiębiorstwo samodzielne” oznacza każde przedsiębiorstwo, które nie jest zakwalifikowane jako przedsiębiorstwo partnerskie w rozumieniu ust. 2 ani jako przedsiębiorstwo powiązane w rozumieniu ust. 3.
2. „Przedsiębiorstwa partnerskie” oznaczają wszystkie przedsiębiorstwa, które nie są zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu ust. 3 i które pozostają w następującym wzajemnym związku: przedsiębiorstwo działające na rynku wyższego szczebla posiada, samodzielnie lub wspólnie z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu ust. 3, 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu innego przedsiębiorstwa działającego na rynku niższego szczebla.

Przedsiębiorstwo można jednak zakwalifikować jako samodzielne i w związku z tym niemające żadnych przedsiębiorstw partnerskich, nawet jeśli niżej wymienieni inwestorzy osiągnęli lub przekroczyli pułap 25%, pod warunkiem że nie są oni powiązani, w rozumieniu ust. 3, indywidualnie ani wspólnie, z danym przedsiębiorstwem:

- a) publiczne korporacje inwestycyjne, spółki venture capital, osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną w oparciu o venture capital, które inwestują w firmy nienotowane na giełdzie (tzw. „anioły biznesu”), pod warunkiem że całkowita kwota inwestycji tych inwestorów w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1 250 000 EUR;
 - b) uczelnie wyższe lub ośrodki badawcze nienastawione na zysk;
 - c) inwestorzy instytucjonalni, w tym regionalne fundusze rozwoju;
 - d) samorządy lokalne z rocznym budżetem poniżej 10 mln EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.
3. „Przedsiębiorstwa powiązane” oznaczają przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym z poniższych związków:
 - a) przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca lub członka;
 - b) przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;
 - c) przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
 - d) przedsiębiorstwo będące udziałowcem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie,

zgodnie z umową z innymi udziałowcami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców lub członków w tym przedsiębiorstwie.

Zakłada się, że nie ma dominującego wpływu, jeżeli inwestorzy wymienieni w ust. 2 akapit drugi nie angażują się bezpośrednio lub pośrednio w zarządzanie danym przedsiębiorstwem, bez uszczerbku dla ich praw jako udziałowców.

Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w akapicie pierwszym z co najmniej jednym przedsiębiorstwem lub dowolnym z inwestorów wymienionych w ust. 2, również uznaje się za powiązane.

Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków z osobą fizyczną lub grupą osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych.

Za „rynek pokrewny” uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla w stosunku do właściwego rynku.

4. Poza przypadkami określonymi w ust. 2 akapit drugi przedsiębiorstwa nie można uznać za MŚP, jeżeli 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu kontroluje bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, co najmniej jeden organ państwowy.
5. Przedsiębiorstwa mogą złożyć oświadczenie o statusie prawnym jako przedsiębiorstwa niezależne, przedsiębiorstwa partnerskie lub przedsiębiorstwa powiązane, łącznie z danymi dotyczącymi pułapów określonych w art. 2. Oświadczenie można złożyć nawet wtedy, gdy kapitał jest rozdrobniony w stopniu uniemożliwiającym określenie właściciela, w którym to przypadku przedsiębiorstwo w dobrej wierze oświadcza, że w sposób prawnie uzasadniony może przyjąć, iż 25 % lub więcej jego kapitału nie jest w posiadaniu innego przedsiębiorstwa ani we wspólnym posiadaniu większej liczby powiązanych przedsiębiorstw. Oświadczenia takie nie wykluczają kontroli i postępowań wyjaśniających przewidzianych w przepisach krajowych lub unijnych.

Artykuł 4

Dane wykorzystywane do określania pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego oraz okres odniesienia

1. Do określenia liczby pracowników i kwot finansowych wykorzystuje się dane odnoszące się do ostatniego zatwierdzonego okresu obrachunkowego, obliczane w skali rocznej. Uwzględnia się je począwszy od dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych. Kwota wybrana jako obrót jest obliczana z pominięciem podatku od wartości dodanej (VAT) i innych podatków pośrednich.
2. W przypadku gdy w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo przekracza pułap zatrudnienia lub pułap finansowy lub też spada poniżej pułapu zatrudnienia lub pułapu finansowego określonych w art. 2, uzyskanie lub utrata statusu średniego przedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa lub mikropodsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrachunkowych.
3. W przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw, których księgi rachunkowe jeszcze nie zostały zatwierdzone, dane należy czerpać ze sporządzonych w dobrej wierze szacunków przeprowadzonych w trakcie roku obrotowego.

Artykuł 5

Pułap zatrudnienia

Liczba zatrudnionych osób odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR), tj. liczbie pracowników zatrudnionych na pełny etat w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego uwzględnianego roku odniesienia. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, osób, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, oraz pracowników sezonowych jest obliczana jako procent RJR. W skład personelu wchodzi:

- a)ownicy;
- b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego;
- c) właściciele-kierownicy;
- d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe.

Praktykanci lub studenci odbywający szkolenia zawodowe na podstawie umowy o praktykę lub szkoleniu zawodowym nie wchodzi w skład personelu. Nie wlicza się okresu trwania urlopu macierzyńskiego ani wychowawczego.

Artykuł 6

Ustalenie danych przedsiębiorstwa

1. W przypadku przedsiębiorstwa samodzielnego dane, w tym liczba pracowników, ustalane są wyłącznie na podstawie jego ksiąg rachunkowych.
2. W przypadku przedsiębiorstwa mającego przedsiębiorstwa partnerskie lub przedsiębiorstwa powiązane dane, w tym dane dotyczące liczby pracowników, ustalane są na podstawie ksiąg rachunkowych i innych danych przedsiębiorstwa lub, jeżeli istnieją, skonsolidowanego sprawozdania finansowego danego przedsiębiorstwa lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego innego przedsiębiorstwa, w którym ujęto odnośne przedsiębiorstwo.

Dane, o których mowa w pierwszym akapicie, uzupełnia się danymi dotyczącymi każdego przedsiębiorstwa partnerskiego znajdującego się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla rynku w stosunku do odnośnego przedsiębiorstwa. Uzupełnienie danych jest proporcjonalne do procentowego udziału w kapitale lub praw głosu (zależnie od tego, która z tych wartości jest większa). W przypadku holdingów typu cross-holding stosuje się większy udział procentowy.

Dane, o których mowa w pierwszym i drugim akapicie, uzupełnia się pełnymi danymi każdego przedsiębiorstwa, które jest bezpośrednio lub pośrednio powiązane z odnośnym przedsiębiorstwem, jeśli dane te nie zostały podane wcześniej w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3. Do celów stosowania ust. 2 dane przedsiębiorstw partnerskich odnośnego przedsiębiorstwa pochodzą z ich ksiąg rachunkowych i innych danych, w tym ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli takie istnieje. Dane te uzupełnia się pełnymi danymi przedsiębiorstw powiązanych z tymi przedsiębiorstwami partnerskimi, chyba że ich dane podano już w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Do celów stosowania tego samego ust. 2 dane przedsiębiorstw powiązanych z odnośnym przedsiębiorstwem pochodzą z ich ksiąg rachunkowych i innych danych, w tym ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli takie istnieje. Dane te uzupełnia się proporcjonalnie danymi każdego ewentualnego przedsiębiorstwa partnerskiego takiego przedsiębiorstwa powiązanego, znajdującego się na rynku bezpośrednio wyższego lub niższego szczebla, chyba że zostały one już ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku co najmniej proporcjonalnym do udziału określonego w ust. 2 akapit drugi.

4. W przypadku gdy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym brakuje danych dotyczących zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie, dane te oblicza się przez proporcjonalne zestawienie danych od przedsiębiorstw partnerskich oraz przez dodanie danych od przedsiębiorstw, z którymi dane przedsiębiorstwo jest powiązane.

WZORCOWY PLAN INWESTYCJI

*(dla podmiotów wnioskujących o kredyt preferencyjny na realizację inwestycji
w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej)*

WNIOSKODAWCA

1. Imię i nazwisko / nazwa wnioskodawcy:

2. Identyfikator (podać te z wymienionych poniżej, które wnioskodawca posiada):

[illegible]

REGION: |

NIP: | | | | | | | | | | | | | |

Numer ewidencyjny gospodarstwa:

3. Adres gospodarstwa:

miejscowość gmina
 ulica województwo
 poczta - - - - - telefon

4. Cel inwestycji (wstawić „X” przy odpowiedniej pozycji):

- ☐ poprawa ogólnej efektywności i trwałości gospodarstwa rolnego, w szczególności przez zmniejszenie kosztów produkcji lub udoskonalenie i przestawienie produkcji – D,
- ☐ poprawa struktury agromaj – K,
- ☐ poprawa stanu środowiska naturalnego, warunków higieny lub norm dobrostanu zwierząt – T,
- ☐ tworzenie i doskonalenie infrastruktury związanej z rozwojem, dostosowaniem i modernizacją rolnictwa, w tym dostępem do gruntów rolnych, scalaniem i poprawą stanu gruntów, efektywnością energetyczną, zaopatrzeniem w zrównoważoną energię oraz oszczędnościami energii i wody – U,
- ☐ przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, w tym poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i zwiększanie sekwestracji dwutlenku węgla, a także promowanie zrównoważonej energii i efektywności energetycznej – ZE,
- ☐ przyczynianie się do zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba i powietrze, i wydajnego gospodarowania nimi, w tym poprzez ograniczanie zależności od substancji chemicznych – ZB,
- ☐ przyczynianie się do zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów – RB,
- ☐ rozpoczęcie działalności przez młodych rolników – RD,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez suszę – NS,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez grad – NG,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez deszcz nawalny – NO,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania – NU,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez przymrozki wiosenne – NM.

- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez powódź - NP,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez huragan - NH,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez piorun - NA,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez obsunięcie się ziemi – NZ,
- ☐ wznowienie produkcji rolnej w przypadku szkód spowodowanych przez lawinę - NL.”.

.....
data sporządzenia planu

.....
*podpis wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawca nie jest osobą fizyczną
podpis osoby uprawnionej do jego reprezentacji*

Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z dopłatami do oprocentowania/ częściową spłatą kapitału ¹⁾

OŚWIADCZENIE

.....
/imię i nazwisko/nazwa podmiotu ubiegającego się o kredyt/

PESEL: _____
REGON: _____
NIP: _____
numer identyfikacyjny²⁾: _____

.....
/miejsce zamieszkania/siedziba podmiotu ubiegającego się o kredyt/

Oświadczam, że:

1. Spełniam kryteria właściwe dla³⁾:

- 1) mikroprzedsiębiorstwa ☐ 3) średniego przedsiębiorstwa ☐
2) małego przedsiębiorstwa ☐ 4) żadne z wymienionych ☐

określone w *Definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw* zawartej w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1), której treść zawarta jest w załączniku nr 3 do *Zasad udzielania kredytów preferencyjnych*.

2. Jestem³⁾:

- 1) emerytem – wypełniają osoby fizyczne **ubiegające się o kredyt z linii RR, Z, PR lub MRcsk**:
tak ☐ nie ☐
- 2) rencistą, przy czym prawo do renty zostało ustalone z tytułu niezdolności do pracy / z innego tytułu¹⁾ – wypełniają osoby fizyczne **ubiegające się o kredyt z linii RR, Z, PR lub MRcsk**:
tak ☐ nie ☐
- 3) producentem rolnym, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu – wypełniają osoby ubiegające się o kredyt z linii RR lub z linii Z:
tak ☐ nie ☐
- 4) młodym rolnikiem – wypełniają osoby ubiegające się o kredyt z linii RR, Z lub z linii MRcsk:
- a) który w dniu po raz pierwszy rozpoczął / planuje rozpocząć¹⁾ działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym (dziale specjalnym) jako kierujący tym gospodarstwem
tak ☐ nie ☐
- b) u którego w dniu powstał obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego,
- c) u którego w dniu powstał obowiązek podatkowy w zakresie podatku od działów specjalnych produkcji rolnej,
- d) który posiada następujące kwalifikacje zawodowe:
- stopień naukowy doktora lub ukończone studia trzeciego stopnia z dziedziny nauk ☐

rolniczych lub z dziedziny nauk weterynaryjnych, lub

- ukończone studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na kierunku wymienionym w ust. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia, lub na kierunkach studiów, w ramach których zakres kształcenia albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą, w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (European Credit Transfer and Accumulation System), lub ☐
- ukończone studia pierwszego lub drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie, lub studia magisterskie, na kierunku innym niż wymienione w ust. 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia, oraz co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą, lub ☐
- potwierdzone kwalifikacje w zawodzie wymienionym w ust. 2 i 3 załącznika nr 1 do *Zasad udzielania kredytów preferencyjnych*, lub ☐
- wykształcenie średnie oraz co najmniej 4 letni staż pracy w rolnictwie lub, ☐
- tytuł wykwalifikowanego robotnika lub mistrza, lub tytuł zawodowy lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie wymienionym w ust. 3 załącznika nr 1 do *Zasad udzielania kredytów preferencyjnych*, uzyskany w formach pozaszkolnych, oraz co najmniej 3 letni staż pracy w rolnictwie. ☐
- Inne - Deklaruję uzupełnienie wykształcenia w terminie 3 lat od dnia zawarcia umowy kredytu. ☐

3. Od dnia 01.01.2015 r.:

1) otrzymałem/łam następujące kredyty, które nie zostały jeszcze w całości spłacone:

a) z dopłatą ARiMR do oprocentowania¹⁾:

- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,
- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,

b) z częściową spłatą kapitału ze środków ARiMR:

- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,
kwota otrzymanej pomocy zł
- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,
kwota otrzymanej pomocy zł

2) nie otrzymałem/łam kredytów, o których mowa w pkt 1¹⁾.

4. Poza kredytem z dopłatą ARiMR do oprocentowania/częściową spłatą kapitału ze środków ARiMR¹⁾, o który ubiegam się w kwocie zł na

1) równolegle ubiegam się o¹⁾:

a) kredyt/y z dopłatą ARiMR do oprocentowania:

- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,
- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,

b) kredyt/y z częściową spłatą kapitału ze środków ARiMR:

- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,
wnioskowana kwota pomocy zł
- w Banku w dniu na kwotę zł
cel,
wnioskowana kwota pomocy zł.

2) równolegle nie ubiegam się o kredyty, o których mowa w pkt 1¹⁾.

5. Wysokość pomocy jaką uzyskałem:

- 1) w formie częściowej spłaty kapitału wynikająca z podpisanych umów kredytu wynosi..... euro,
- 2) na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (art. 19 ust. 1 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.) wynosieuro,
- 1) na rozwój małych gospodarstw, o której mowa w art. 19 ust. 1 lit. a) ppkt (iii) rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.) wynosieuro.

6. Inwestycja finansowana kredytem, o którym mowa w ust. 4:

- 1) spełnia wymagania określone przepisami prawa mającymi do niej zastosowanie,
- 2) nie została rozpoczęta przed złożeniem wniosku o kredyt, przy czym dotyczy to rozpoczęcia prac nad danym projektem lub odpowiednich działań, a także podjęcia wiążących prawnie zobowiązań do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkich innych zobowiązań (zakupu gruntów i prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie analiz wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie inwestycji, chyba, że grunty miałyby zostać zakupione z linii MRcsk) – warunek nie dotyczy kredytów z linii Z, K01, K02, DK01 i DK02,

3) nie ma na celu doprowadzenia do zgodności z normami UE (nie dotyczy inwestycji realizowanych w rolnictwie i rybactwie śródlądowym),

4) nie dotyczy hodowli ryb modyfikowanych genetycznie.

7. Znane są mi warunki udzielania kredytów z dopłatami do oprocentowania/częściową spłatą kapitału¹⁾, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.).

8. Do dnia dzisiejszego żaden bank nie zastosował wobec mnie rozwiązania wykluczającego możliwość ubiegania się o kredyt z pomocą Agencji w formie dopłat do oprocentowania lub częściowej spłaty kapitału przez kolejne trzy lata⁴⁾.

9. Nie ciąży na mnie dotąd niezrealizowany obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym.

10. Nie jestem przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 ust. 59 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1)⁵⁾.

11. Zobowiązuję się, że w terminie 18 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego stanę się rolnikiem aktywnym zawodowo, o którym mowa w art. 4 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia

12. Zobowiązuję się, że bez zgody banku, w ciągu całego okresu kredytowania lub po okresie kredytowania przed upływem 5 lat od dnia nabycia, nie przeniosę posiadania mienia zakupionego za kredyt. Jednocześnie znany jest mi warunek, zgodnie z którym dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych lub ich części, innych obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt, jeżeli przeniesienie posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia ich nabycia.
13. Zobowiązuję się poddać kontroli przeprowadzonej przez przedstawicieli ARiMR lub upoważnione przez ARiMR osoby bądź podmioty w zakresie wykorzystania kredytu, o którym mowa w ust. 4 oświadczenia.
14. Upoważniam bank do przekazywania ARiMR informacji stanowiących tajemnicę bankową dotyczących kredytu określonego w ust. 4 oświadczenia.

Świadomy odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 297 §1 kodeksu karnego: „Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi – kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5” oświadczam, że dane przedstawione w niniejszym oświadczeniu są zgodne ze stanem faktycznym.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

Oświadczam, że na dzień zawarcia umowy o udzielenie kredytu nr dane zawarte w niniejszym oświadczeniu nie uległy zmianie⁶⁾.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

Stwierdzam własnoręczność podpisu⁶⁾

.....
/podpis i pieczęć pracownika banku/

¹⁾ niepotrzebne skreślić

²⁾ wypełniają tylko producenci rolni podając numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

³⁾ wstawić „x” przy odpowiedniej pozycji

⁴⁾ przedmiotowe rozwiązanie, które miało zastosowanie do udzielonych do dnia 31.12.2014 r. kredytów:

- z dopłatami ARiMR do oprocentowania, jeżeli ponad 10% wartości kredytu wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowano w terminie, a także jeżeli inwestycja nie została zrealizowana w całości, dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych za okres od dnia ich wpływu do banku w takiej części, jaka odpowiada udziałowi nieprawidłowo wykorzystanych środków,
- z częściową spłatą kapitału, jeżeli ponad 10% wartości kredytu wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowano w terminie, a także jeżeli inwestycja nie została zrealizowana w całości, częściowa spłata kapitału podlega zmniejszeniu w takiej części, jaka odpowiada nieprawidłowo wykorzystanych środków lub nieudokumentowanych wydatków w kwocie wykorzystanego kredytu, pod warunkiem, że w ocenie banku cel założony w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty,

oznacza, że od dnia zastosowania tego rozwiązania wykluczona zostaje możliwość ubiegania się o kredyt z dopłatami ARiMR do oprocentowania oraz o kredyt z częściową spłatą kapitału przez kolejne trzy lata licząc od ww. dnia

⁵⁾ nie dotyczy przypadków, o których mowa w art. 1 ust. 6 rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1)

⁶⁾ wypełnia się w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o kredyt

INFORMACJA O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH

W związku z rozpoczęciem z dniem 25 maja 2018 r. stosowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.2016.119.1 ze zm.), dalej: „RODO” Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych (dalej: Administrator) jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II, 00-175 Warszawa.
2. Z Administratorem można kontaktować się poprzez e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.
3. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Administratora, wskazany w pkt 2.
4. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez Administratora na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO, w celu udzielania dopłat do oprocentowania kredytu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w *sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz.U.2015.187 ze zm.).
5. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane podmiotom publicznym uprawnionym do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa oraz podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie Administratora w związku z wykonywaniem powierzonego im zadania w drodze zawartej umowy, m.in. dostawcom IT.
6. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres realizacji zadań, o których mowa w pkt 4. Okres przechowywania Pani/Pana danych osobowych może zostać każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Ponadto, okres przechowywania danych może zostać przedłużony na okres potrzebny do przeprowadzenia archiwizacji.
7. Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do Pani/Pana danych osobowych, prawo żądania ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania, w przypadkach określonych w RODO.
8. W przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Podanie danych osobowych na podstawie art. 6 ust. 1 lit c RODO wynika z obowiązku zawartego w przepisach powszechnie obowiązującego prawa, a konsekwencją niepodania tych danych osobowych może być pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z linii MRcsk o sposobie uzupełnienia kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa

.....
/imię i nazwisko podmiotu ubiegającego się o kredyt/
PESEL:
numer identyfikacyjny¹⁾:

.....
/miejsce zamieszkania podmiotu ubiegającego się o kredyt/

Oświadczam, że posiadam wykształcenie..... pozwalające mi na uzyskanie kwalifikacji wymaganych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.) w okresie 3 lat od dnia zawarcia umowy kredytu z częściową spłatą kapitału na zakup użytków rolnych przez młodych rolników (linia MRcsk).

W związku z powyższym zobowiązuje się w okresie od do
/dd-mm-rrrr/ /dd-mm-rrrr/

1. podjąć naukę:

• w szkole / uczelni²⁾
/nazwa szkoły lub uczelni/

• w pozaszkolnych formach kształcenia (kurs, kurs zawodowy, seminarium)²⁾

.....
/pełna nazwa formy kształcenia/

zlokalizowanej (-ym) w.....
/adres szkoły lub uczelni/

na kierunku / wydziale / w zawodzie / w specjalności²⁾.....

Po zakończeniu nauki uzyskam następujący zawód / specjalność / tytuł kwalifikacyjny / tytuł zawodowy²⁾

2. zdać egzamin przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną mieszczącą się w

..... dzięki czemu uzyskam następujący zawód/ specjalność /

tytuł kwalifikacyjny / tytuł zawodowy²⁾.....

.....
podpis podmiotu ubiegającego się o kredyt

¹⁾ wypełniają tylko producenci rolni podający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

²⁾ niepotrzebne skreślić

Wzór oświadczenia sprzedawcy

I. Sprzedawca:
/imię i nazwisko/nazwa sprzedawcy/

PESEL: _____
 REGON: _____
 NIP: _____
 numer identyfikacyjny¹⁾: _____

/miejsce zamieszkania/siedziba sprzedawcy/

II. Nabywca (osoba/podmiot ubiegający się o kredyt z dopłatami do oprocentowania/częściową spłatą kapitału²⁾):

/imię i nazwisko/nazwa nabywcy/

PESEL: _____
 REGON: _____
 NIP: _____
 numer identyfikacyjny¹⁾: _____

/miejsce zamieszkania/siedziba nabywcy/

OŚWIADCZENIE SPRZEDAWCY

Oświadczam, że²⁾:

1. zakup sprzedawanych przeze mnie:

a) budynków lub budowli

.....

.....

/nawa, adres nieruchomości, nr KW/

b) użytków rolnych

.....

.....

/nr działki/działek, nr obrebu geodezyjnego, nr KW/

w okresie ostatnich 10 lat nie był objęty pomocą ze środków publicznych³⁾.

2. sprzedawana przeze mnie maszyna/urządzenie:

- Nazwa maszyny/urządzenia
 - Marka
 - Rok produkcji
 - Data zakupu przez sprzedającego
 - Miejsce zakupu przez sprzedającego (kraj, miejscowość)
-
- miały/nie miały²⁾ w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji),
 - zostały/nie zostały²⁾ wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych³⁾.

3. W związku ze sprzedażą mojego gospodarstwa rolnego, użytków rolnych, budynków lub ich części, maszyn, urządzeń, inwentarza, akcji lub udziałów²⁾ niniejszym oświadczam, że nabywca:

A. wypełnić jeżeli umowa sprzedaży jest zawierana pomiędzy osobami fizycznymi i kupujący ubiega się o kredyt z linii RR, Z, PR, K01, K02, DK01 lub DK02:

- jest/nie jest²⁾ moim małżonkiem,
- jest/nie jest²⁾ moim zstępnym lub przysposobionym lub pasierbem²⁾, a w wyniku sprzedaży, o której mowa powyżej, dochodzi/nie dochodzi²⁾ do nabycia przeze mnie praw do emerytury, renty rolniczej na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,

B. wypełnić jeżeli umowa sprzedaży jest zawierana pomiędzy osobami fizycznymi i kupujący ubiega się o kredyt z linii MRcsk:

jest/nie jest²⁾ moim małżonkiem lub zstępnym lub przysposobionym lub jego zstępnym lub przysposabiającym lub wstępnym lub rodzeństwem lub pasierbem lub ojczymem lub macochą lub zięciem lub synową lub teściową lub teściem²⁾,

C. wypełnić jeżeli sprzedającym jest spółka prawa handlowego a kupującym osoba fizyczna:

jest/nie jest²⁾ wspólnikiem lub akcjonariuszem spółki prawa handlowego, którą reprezentuję,

D. wypełnić jeżeli sprzedającym jest osoba fizyczna a kupującym spółka prawa handlowego:

jest/nie jest²⁾ spółką prawa handlowego, której jestem wspólnikiem lub akcjonariuszem,

E. wypełnić jeżeli umowa sprzedaży jest zawierana pomiędzy spółkami prawa handlowego:

jest/nie jest²⁾ spółką prawa handlowego, której wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są ci sami wspólnicy lub akcjonariusze lub członkowie organów, którzy występują w reprezentowanej przeze mnie spółce.

4. Świadomy odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 297 §1 kodeksu karnego: „Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi – kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5” oświadczam, że dane przedstawione w niniejszym oświadczeniu są zgodne ze stanem faktycznym.

.....
/miejscowość i data/

.....
/czytelny podpis sprzedawcy lub osoby reprezentującej sprzedawcę/

OŚWIADCZENIE NABYWCY

Świadomy odpowiedzialności karnej, o której mowa w ust. 4, oświadczam, że na dzień złożenia wniosku o kredyt nie są mi znane inne niż wskazane przez sprzedawcę - wystawiającego niniejsze oświadczenie okoliczności i fakty dotyczące objęcia w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu pomocą ze środków publicznych zakupu nieruchomości wymienionych w ust. 1 albo nabycia wcześniej z wykorzystaniem środków publicznych maszyn/urządzeń wymienionych w ust. 2.

.....
/data/

.....
/czytelny podpis nabywcy lub osoby reprezentującej nabywcę/

- ¹⁾ wypełniają tylko producenci podając numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności
- ²⁾ niepotrzebne skreślić
- ³⁾ przez pomoc ze środków publicznych rozumie się pomoc udzielaną w ramach realizowanych programów pomocy m.in. przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencję Nieruchomości Rolnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Fundusze, Urzędy i Izby Skarbowe, Powiatowe Urzędy Pracy, Marszałków Województw

pouczenie:

- w przypadku zakupu maszyn i urządzeń oświadczenie należy wypełnić zarówno, gdy są one nabywane na terenie Polski, jak i na obszarze państw członkowskich UE,
- w przypadku, gdy transakcja obejmuje większą liczbę użytków rolnych/budynków/budowli/maszyn/urządzeń do oświadczenia można dołączyć ich wykaz zawierający elementy określone w pkt. 1 i 2,
- w przypadku, gdy w okresie 10 lat (użytki rolne, budynki i budowle) lub 5 lat (maszyny i urządzenia) sprzedający nie był jedynym właścicielem, przedmiotowe oświadczenie, o ile jest to możliwe, może być również sporządzane przez poprzednich właścicieli.

Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z dopłatami ARiMR do oprocentowania stosowanymi jako pomoc *de minimis* albo pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie

1. Podmiot ubiegający się o kredyt:

.....
/imię i nazwisko/nazwa /

[illegible]

REGION: _____

NIP: | | | | | | | | | | | | | | | |

numer identyfikacyjny¹⁾:

--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....
/miejsce zamieszkania/siedziba /

2. Kredyt będzie przeznaczony na²⁾:

☐ zakup użytków rolnych	☐ wznowienie produkcji w gospodarstwie rolnym / dziale specjalnym produkcji rolnej, w których wstąpiły szkody
☐ ponowne uruchomienie produkcji
świń zaprzestanej w związku z ASF	☐ zakup akcji lub udziałów

3. Informacja o otrzymanej pomocy *de minimis* w okresie minionych trzech lat (np., jeśli wniosek o udzielenie kredytu zostanie złożony w banku w dniu 15.05.2024r., należy podać informacje o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie otrzymanej począwszy od dnia 15.05.2021 r. do dnia 15.05.2024 r.).

Lp.	Nazwa podmiotu, który udzielił pomocy	Data udzielenia pomocy	Podstawa prawna	Wysokość otrzymanej pomocy w PLN	Wysokość otrzymanej pomocy w EUR
1) pomoc <i>de minimis</i> w rolnictwie					
a)					
b)					
c)					
2) pomoc <i>de minimis</i> w rybołówstwie					
a)					
b)					
c)					
3) inna pomoc <i>de minimis</i>					
a)					
b)					
c)					

4. Za rok podatkowy ubiegający się o kredyt przyjmuje³⁾:

- 1) rok kalendarzowy,
2) inny okres, obejmujący 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych, trwający od (dzień i miesiąc) do (dzień i miesiąc)

Rok podatkowy został określony w

/nazwa dokumentu i data jego wydania/

5. Podmiot wnioskujący o pomoc *de minimis* do niniejszego oświadczenia załącza¹⁾:

	TAK	NIE
1) oświadczenia powiązanych jednostek gospodarczych o pomocy <i>de minimis</i> w rolnictwie lub innej pomocy <i>de minimis</i> otrzymanej w okresie trzech minionych lat (zakres informacji taki sam jak w ust. 3) albo	☐	☐
2) oświadczenia powiązanych jednostek gospodarczych o nie otrzymaniu ww. pomocy albo	☐	☐
3) wydane powiązanym jednostkom gospodarczym zaświadczenia o pomocy <i>de minimis</i> lub zaświadczenia o pomocy <i>de minimis</i> w rolnictwie lub rybołówstwie.	☐	☐

Uwaga: obowiązek dołączenia dokumentów wymienionych w pkt 1) albo w pkt 2) albo w pkt 3) mają wyłącznie podmioty wnioskujące o pomoc *de minimis*, które są powiązane z innymi jednostkami gospodarczymi w sposób opisany w ust. 6 pkt 1) – 4).

6. Podmiot ubiegający się o kredyt jest jednostką gospodarczą powiązaną z inną lub innymi jednostkami gospodarczymi następującymi stosunkami²⁾:

	TAK	NIE
1) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków	☐	☐
2) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej	☐	☐
3) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki	☐	☐
4) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki.	☐	☐

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa w pkt 1)–4), również za pośrednictwem jednej innej jednostki gospodarczej lub kilku innych jednostek gospodarczych, są uznawane za jedno przedsiębiorstwo (wówczas powyżej należy zaznaczyć TAK).

7. Informacja o jednostkach gospodarczych, z którymi podmiot ubiegający się o kredyt jest powiązany w sposób, o którym mowa w ust. 6 pkt 1) – 4) – wypełnić, jeżeli w ust. 6 zaznaczono przynajmniej jeden raz TAK:

Nazwa podmiotu	Nr NIP

8. Podmiot ubiegający się o kredyt jest przedsiębiorstwem, które²⁾:

	TAK	NIE
a) prowadzi działalność wyłącznie w sektorze produkcji rolnej	☐	☐
b) prowadzi działalność wyłącznie w sektorze (sektorach) innych niż produkcja rolna i innych niż drogowy transport towarów	☐	☐
c) prowadzi działalność zarówno w sektorze produkcji rolnej, jak i w sektorze (sektorach) innych niż produkcja rolna oraz innych niż drogowy transport towarów i posiada / zapewni ¹⁾ od dnia zawarcia umowy kredytu rozdzielną rachunkową działalność w sektorze produkcji rolnej i pozostałej działalności	☐	☐
d) prowadzi działalności w sektorze drogowego transportu towarów oraz w: a) sektorze produkcji rolnej lub b) pozostałych sektorach innych niż produkcja rolna, i posiada / zapewni od dnia zawarcia umowy kredytu ¹⁾ rozdzielną rachunkową działalność w sektorze, którego dotyczy pomoc <i>de minimis</i> do wnioskowanego kredytu, i pozostałej działalności	☐	☐

UWAGA:

rozdzielność rachunkowa określonej działalności gospodarczej polega na prowadzeniu odrębnej ewidencji dla tej działalności gospodarczej oraz prawidłowym przypisywaniu przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie metod, a także określeniu w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości ([Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn.zm.](#)), zasad prowadzenia odrębnej ewidencji oraz metod przypisywania kosztów i przychodów.

Świadomy odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 297 §1 kodeksu karnego: „Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi – kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5” oświadczam, że dane przedstawione w niniejszym oświadczeniu są zgodne ze stanem faktycznym.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

Oświadczam, że na dzień zawarcia umowy kredytu nr dane zawarte w niniejszym oświadczeniu nie uległy zmianie⁴⁾.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

Stwierdzam własnoręczność podpisu⁴⁾

.....
/podpis i pieczęć pracownika banku/

¹⁾ wypełniają tylko producenci rolni podając numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

²⁾ wstawić „X” we właściwym polu

³⁾ niepotrzebne skreślić

⁴⁾ wypełnić w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o kredyt

Wzór zaświadczenia o pomocy *de minimis*

ZAŚWIADCZENIE Nr ¹⁾		O POMOCY DE MINIMIS	
Data wydania -			
A. CEL DOKUMENTU			
☐ Wydanie zaświadczenia		☐ Korekta zaświadczenia ²⁾	
Stwierdza się nieważność zaświadczenia nr ¹⁾ wydanego w dniu - - 			
B. INFORMACJE DOTYCZĄCE PODMIOTU UDZIELAJĄCEGO POMOCY DE MINIMIS			
Pieczęć 			
Numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu udzielającego pomocy de minimis 			
Nazwa podmiotu udzielającego pomocy de minimis Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa			
Adres siedziby podmiotu udzielającego pomocy de minimis ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa			
C. INFORMACJE DOTYCZĄCE BENEFICJENTA POMOCY DE MINIMIS³⁾		C1. INFORMACJE DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY NIEBĘDĄCEGO BENEFICJENTEM POMOCY DE MINIMIS⁴⁾	
Numer identyfikacji podatkowej (NIP) beneficjenta pomocy de minimis 		Numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy ⁵⁾ 	
Imię i nazwisko albo nazwa beneficjenta pomocy de minimis 		Imię i nazwisko albo nazwa wnioskodawcy 	
Adres miejsca zamieszkania albo siedziby beneficjenta pomocy de minimis 		Adres miejsca zamieszkania albo siedziby wnioskodawcy 	
D. INFORMACJE DOTYCZĄCE UDZIELONEJ POMOCY DE MINIMIS			
Poświadcza się, że pomoc udzielona w dniu - - 			
na podstawie ⁶⁾ rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.) 			
o wartości brutto ⁷⁾ zł, stanowiącej równowartość euro			
stanowi pomoc de minimis.			
Strona 1 z 2			

Pomoc de minimis spełnia warunki określone w rozporządzeniu Komisji (należy zaznaczyć jedną z dwóch opcji):	
☐	(UE) NR 2023/2831 Z DNIA 13 GRUDNIA 2023 R. W SPRAWIE STOSOWANIA ART. 107 I 108 TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ DO POMOCY DE MINIMIS (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023)
☐	(UE) NR 2023/2832 Z DNIA 13 GRUDNIA 2023 R. W SPRAWIE STOSOWANIA ART. 107 I 108 TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ DO POMOCY DE MINIMIS PRZYZNAWANEJ PRZEDSIĘBIORSTWOM WYKONUJĄCYM USŁUGI ŚWIADCZONE W OGÓLNYM INTERESIE GOSPODARCZYM (Dz. Urz. UE L 2023/2832 z 15.12.2023) SWIADCZONE W OGÓLNYM INTERESIE GOSPODARCZYM (Dz. Urz. UE L 2023/2832 z 15.12.2023)
Opis usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym ⁸⁾	
E. DANE OSOBY UPOWAŻNIONEJ DO WYDANIA ZAŚWIADCZENIA	
Imię i nazwisko Stanowisko służbowe 	Podpis
1) Wypełnia się wyłącznie w sytuacji, gdy podmiot udzielający pomocy posiada wewnętrzny system numeracji wydawanych zaświadczeń.	
2) Wypełnia się wyłącznie w sytuacji, o której mowa w art. 5 ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702.), tj. w przypadku stwierdzenia nieważności wcześniej wydanego zaświadczenia w odniesieniu do tej samej pomocy, ze względu na fakt, iż wartość faktycznie udzielonej pomocy de minimis jest inna niż wartość pomocy podana we wcześniej wydanym zaświadczeniu.	
3) W przypadku gdy o pomoc de minimis wnioskował wspólnik spółki cywilnej, jawnej albo partnerskiej, komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej niebędący akcjonariuszem, wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo akcjonariusz prostej spółki akcyjnej lub inny podmiot, na który została przeniesiona odpowiedzialność podatkowa, w związku z działalnością prowadzoną w tej spółce, podaje się informacje dotyczące tej spółki. W przypadku spółki cywilnej należy podać NIP tej spółki, nazwę, pod jaką spółka funkcjonuje na rynku, oraz miejsce prowadzenia działalności, a w przypadku braku nazwy i miejsca prowadzenia działalności imiona i nazwiska oraz adresy miejsc zamieszkania wszystkich wspólników tej spółki.	
4) Wypełnia się w przypadku, gdy o pomoc de minimis wnioskował wspólnik spółki cywilnej, jawnej albo partnerskiej, komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej niebędący akcjonariuszem, wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo akcjonariusz prostej spółki akcyjnej lub inny podmiot, na który została przeniesiona odpowiedzialność podatkowa, w związku z działalnością prowadzoną w tej spółce (podaje się informacje dotyczące tego wspólnika, akcjonariusza albo komplementariusza lub osoby trzeciej, na którą przeniesiono odpowiedzialność podatkową).	
5) O ile posiada identyfikator podatkowy NIP.	
6) Podaje się krajowe akty prawne będące podstawą udzielenia pomocy (np. ustawa, rozporządzenie, uchwała i/lub umowa, decyzja).	
7) Podaje się wartość pomocy w złotych oraz w euro obliczoną zgodnie z art. 11 ust.1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, rozporządzeniem Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 11 ust. 2 tej ustawy oraz właściwymi przepisami unijnymi. W przypadku zaświadczenia korygującego, stwierdzającego, iż pomoc, której dotyczyło unieważnione zaświadczenie, nie została w ogóle udzielona, wpisuje się wartość 0.	
8) Podaje się informacje pozwalające na zidentyfikowanie konkretnej usługi świadczonej przez beneficjenta, tj. pozwalające odróżnić tę usługę od innych usług świadczonych przez beneficjenta oraz usług świadczonych przez inne podmioty, np. nazwa usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym, sektor, w jakim jest świadczona, okres oraz obszar jej wykonywania.	
Strona 2 z 2	

Wzór zaświadczenia o pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie

.....
(pieczęć podmiotu udzielającego pomocy publicznej)

ZAŚWIADCZENIE O POMOCY *DE MINIMIS* W ROLNICTWIE LUB RYBOŁÓWSTWIE

I	Nazwa podmiotu udzielającego pomocy publicznej	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
II	Numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu udzielającego pomocy publicznej	5261933940
III	Siedziba i adres podmiotu udzielającego pomocy publicznej	Warszawa, ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

Poświadczam, że pomoc publiczna udzielona w dniu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.):

I	Imię i nazwisko albo nazwa beneficjenta pomocy publicznej	
II	Numer identyfikacji podatkowej (NIP) beneficjenta pomocy publicznej	
III	Miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres beneficjenta pomocy publicznej	

o wartości brutto zł stanowiącej równowartość euro¹⁾ jest pomocą *de minimis* w rolnictwie/rybołówstwie²⁾, spełniającą warunki określone w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 51 I z 22.02.2019, str. 1).

¹⁾ Podaje się wartość pomocy w euro obliczoną zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 poz. 702) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. 2018, poz. 461).

²⁾ Niepotrzebne skreśla się

Stwierdzenie nieważności wcześniej wydanego zaświadczenia ☐ **tak** ☐ **nie**

Stwierdza się nieważność zaświadczenia wydanego beneficjentowi w dniu³⁾

Dane osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia:

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko służbowe)

.....
(data i podpis)

³⁾ Wypełnia się wyłącznie w sytuacji, o której mowa w art. 5 ust. 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, tj. w przypadku stwierdzenia nieważności wcześniej wydanego zaświadczenia w odniesieniu do tej samej pomocy, ze względu na fakt, iż wartość faktycznie udzielonej pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie jest inna niż wartość pomocy podana we wcześniej wydanym zaświadczeniu.

Wzór pisma Banku w sprawie pomocy *de minimis*

skreślony

Wzór pisma Banku w sprawie pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie

skreślony

Wzór wniosku o płatność I raty pomocy w formie częściowej spłaty kapitału

.....
Nazwa i adres banku kredytującego

WNIOSEK O PŁATNOŚĆ I RATY pomocy w formie częściowej spłaty kapitału

.....
/imię i nazwisko Kredytobiorcy/

PESEL: _____
 REGON: _____
 NIP: _____
 numer identyfikacyjny¹⁾: _____

/miejsce zamieszkania Kredytobiorcy/

Na podstawie umowy kredytu nr..... zawartej w dniu na realizację inwestycji mającej na celu rozpoczęcie działalności przez młodych rolników przy udziale kredytu z linii MRcsk wnioskuję o wypłatę I raty pomocy w formie częściowej spłaty kapitału w wysokości:, co stanowi 80% kwoty pomocy wyliczonej w umowie kredytu w wysokości:.....

Jednocześnie oświadczam, że:

- 1) planowana działalność określona w planie inwestycji i umowie kredytu została uruchomiona,
- 2) nie dokonałem/łam zmiany przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych.

miejsowość i data

czytelny podpis Kredytobiorcy

1) wypełniają tylko producenci rolni podając numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

Wykaz dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli administracyjnej przez ARiMR przekazywanych przez bank – kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem

1. Dokumenty dotyczące prowadzonej działalności:
 - Dokument potwierdzający tytuł prawny do gospodarstwa, w którym została zrealizowana inwestycja, w tym np. odpis z księgi wieczystej nieruchomości, wypis z rejestru gruntów i budynków albo zestawienie ksiąg wieczystych zawierające nr księgi wieczystej, położenie, nr działki, powierzchnię w ha przygotowane i potwierdzone przez bank,
 - Umowy dzierżawy.
2. Dokumenty dotyczące zakupu użytków rolnych:
 - Wypis z rejestru gruntów.
 - Informacja (Wypis) właściwego organu o przeznaczeniu gruntów określonym w planie miejscowego zagospodarowania przestrzennego.
 - Zaświadczenie właściwego organu, że obszar przewidziany do nabycia za kredyt nie jest objęty decyzją o warunkach zabudowy, wydaną przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, która powoduje zmianę zagospodarowania terenu (w przypadku braku planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego).
3. Pozostałe dokumenty:
 - *uchylony*.
 - Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe kredytobiorcy.
 - Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o kredyt preferencyjny.
 - Oświadczenie sprzedawcy.

Wzór wniosku o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania mienia nabytego za kredyt preferencyjny

.....
/nazwa banku/
.....

.....
/adres banku/
.....

.....
/imię i nazwisko/nazwa kredytobiorcy/
.....

.....
/miejsce zamieszkania/siedziba kredytobiorcy/
.....

1. Zwracam się z prośbą o wyrażenie zgody na przeniesienie posiadania
.....
.....
.....
nabytych za kredyt z dopłatami do oprocentowania / częściową spłatą kapitału¹⁾ z linii
zaciągnięty w dniu umową nr

2. Przeniesienie posiadania²⁾, o którym mowa w ust. 1, nastąpi w wyniku:

☐ sprzedaży	☐ użyczenia
☐ darowizny	☐ wynajmu
☐ wdzierżawienia	☐

3. Przyczyny planowanego przeniesienia posiadania:

.....
.....
.....
.....
.....

4. Środki uzyskane z przeniesienia posiadania następującego w wyniku sprzedaży, tj. zł
/podać spodziewaną do uzyskania cenę/, zamierzam przeznaczyć na – wypełnić, jeżeli w ust. 2
zaznaczono sprzedaż:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis kredytobiorcy/

wypełnia bank

**Decyzja banku w sprawie wyrażenia zgody
na planowane przez kredytobiorcę przeniesienie posiadania**

.....
/pieczęć banku/

.....
/nazwa i siedziba banku/

1. Wpływ planowanego przeniesienia posiadania na dalsze prowadzenie działalności w okresie kredytowania oraz – w przypadku linii MRcsk, jeżeli od dnia udzielenia kredytu do dnia planowanego przeniesienia posiadania minie mniej niż 5 lat – na osiągnięcie celu określonego w planie inwestycji i umowie kredytu, a także nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie w wysokości co najmniej 4 ESU:

.....
.....
.....
.....
.....

2. Planowane przeniesienie posiadania wpłynie/nie wpłynie¹⁾ na powstanie przeszkód w dalszym prowadzeniu działalności w okresie kredytowania oraz – w przypadku linii MRcsk, jeżeli od dnia udzielenia kredytu do dnia planowanego przeniesienia posiadania minie mniej niż 5 lat – na osiągnięcie nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie w wysokości co najmniej 4 ESU, zgodnie z planem.

3. Planowane przeniesienie posiadania jest/nie jest¹⁾ uzasadnione:

.....
.....
.....
.....

4. Bank wyraża zgodę/nie wyraża zgody¹⁾ na planowane przeniesienie posiadania.

Uzasadnienie decyzji banku:

.....
.....
.....
.....

Sporządził:

.....
/imię i nazwisko/

.....
/podpis i pieczęć Dyrektora banku/

.....
/data podjęcia decyzji przez bank/

¹⁾ niepotrzebne skreślić

²⁾ wstawić „X” we właściwym polu

Wzór wniosku o udzielenie kredytu na wznowienie produkcji w gospodarstwie rolnym i dziale specjalnym produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę¹⁾

data wpływu

numer rejestru

(miejscowość i data)

(imie i nazwisko, nazwa podmiotu ubiegającego się o kredyt na wznowienie produkcji)

PESEL:

REGION:

NIP:

Nr producenta²⁾:

miejsce realizacji inwestycji/wznowienia produkcji

- 1) Łączna wysokość szkód w roku kalendarzowym ____ w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynosi (należy uwzględnić również te szkody, po wystąpieniu których wnioskodawca zaciągnął już kredyt na wznowienie produkcji z dopłatami ARiMR do oprocentowania)*:

☐ **30% lub poniżej 30%** średniej rocznej produkcji i w związku z tym ubiegam się o kredyt na wznowienie produkcji z dopłatą ARiMR do oprocentowania stosowaną na zasadach pomocy **de minimis** w rolnictwie lub rybołówstwie,

☐ powyżej 30% średniej rocznej produkcji.

- 2) Wysokość szkód w środkach trwałych innych niż uprawy rolne i zwierzęta gospodarskie*:

☐ przekracza kwotę 3.350 zł.

- 3) Szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w roku () suszy wynoszą **:

☐ powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej.

* wypełniają podmioty, które wnioskuje o kredyt w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi, lawine lub spowodowanych przez suszę w środkach trwałych

****** wypełniają podmioty, które wnioskuje o kredyt związku z wystąpieniem szkód w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę

2. Proszę o udzielenie kredytu inwestycyjnego / obrotowego¹⁾

w kwocie zł.

(słownie złotych)

na okres od do

3. Kredyt przeznaczony jest na wznowienie produkcji po wystąpieniu szkód, określonych w:

☐ protokole oszacowania szkód sporządzonym przez komisję w dniu

☐ protokole oszacowania szkód wygenerowanym automatycznie za pomocą publicznej aplikacji opatrzonym podpisem zaufanym przez wojewodę w dniu

☐ kalkulacji oszacowania szkód wygenerowanej automatycznie za pomocą publicznej aplikacji

4. Koszty (nakłady) niezbędne na wznowienie produkcji:

rodzaj kosztu (nakładu obrotowego lub inwestycyjnego)	kwota w zł
.....	zł
.....	zł
.....	zł
.....	zł
.....	zł

5. Proszę o postawienie do mojej dyspozycji kwoty kredytu jednorazowo w terminie do dnia lub w następujących transzach:

data	w kwocie	do kwoty (narastająco)
.....		
.....		
.....		
.....		

6. Zobowiązuję się spłacić wykorzystany kredyt:

- jednorazowo do dnia

- w następujących terminach i ratach:

data	wysokość
.....	
.....	
.....	

7. Proponowany termin spłaty odsetek: miesięcznie / kwartalnie / półrocznie / rocznie¹⁾.

8. Proponuję następujące zabezpieczenie spłaty kredytu i należnych odsetek:

1) hipoteka (numery ksiąg wieczystych):

.....
.....

2) poręczenie (imiona i nazwiska poręczycieli):

.....
.....

3) zastaw bankowy:

.....
.....

4) inne (wymienić jakie):

.....
.....

UWAGA: W przypadku proponowanych zabezpieczeń majątkowych należy, w miarę możliwości, podać wartość księgową, wartość wg wyceny rzeczoznawcy, wartość wg polisy ubezpieczeniowej, wartość rynkową.

9. Które z wymienionych wyżej form zabezpieczenia stanowią zabezpieczenie kredytu lub gwarancji (poręczenia) w innym banku (podać nazwę i adres banku):

.....
.....

10. Zadłużenie wobec innych banków, podmiotów gospodarczych, budżetu państwa, ZUS (KRUS) i osób fizycznych oraz ewentualne zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, gwarancji i innych:

Podmiot, wobec którego istnieje zobowiązanie (nazwa i adres)	kwota zobowiązania ³⁾	cel kredytowania ⁴⁾	rodzaj kredytu ⁵⁾	forma prawnego zabezpieczenia	data powstania zobowiązania	data wygaśnięcia zobowiązania

11. Oświadczam, że posiadam otwarte rachunki bieżące (pomocnicze) lub oszczędnościowo - rozliczeniowe w następujących bankach:

<i>nazwa banku/oddziału</i>	<i>rodzaj rachunku</i>	<i>nr rachunku</i>
1)		
2)		
3)		

12. Ubezpieczenie gospodarstwa (nazwa firmy ubezpieczającej, numer polisy, przedmiot i wartość ubezpieczenia, okres ważności ubezpieczenia):

.....,
.....,
.....

13. Oświadczam, że w związku z wystąpieniem szkód, o których mowa w ust. 2:¹⁾

- 1) otrzymałam\em odszkodowanie w kwociezł,
- 2) ubiegam się o uzyskanie odszkodowania w kwociezł,
- 3) nie jestem ubezpieczona\ny.

14. Oświadczam, że z tytułu wystąpienia szkód, o których mowa w ust. 2:¹⁾

- 1) otrzymałam\em następującą pomoc ze środków publicznych.....
..... w kwociezł,
- 2) oprócz dopłat do oprocentowania ARiMR do kredytu na wznowienie produkcji ubiegam się lub będę się ubiegać o następującą pomoc ze środków publicznych
.....
..... w kwociezł,
- 3) dotychczas nie otrzymałam\em, nie ubiegam się i nie będę się ubiegać o pomoc ze środków publicznych inną niż dopłaty do oprocentowania ARiMR do kredytu na wznowienie produkcji.

15. Działalność, na którą ma zostać udzielony kredyt:
..... zaliczana do podklasy PKD⁶⁾

16. Inwestycja lub wznowienie produkcji po wystąpieniu szkód realizowana jest na¹⁾:

- 1) obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami,
- 2) obszarach innych niż wymienione w pkt 1).

.....
(podpis wnioskodawcy lub pieczęć firmy i podpisy osób działających w imieniu wnioskodawcy)

Oświadczenie⁷⁾

Ja
(imię i nazwisko współmałżonka)

legitymujący się dowodem osobistym seria nr.....
wydanym przez

wyrażam zgodę na zaciągnięcie kredytu przez męża / żonę¹⁾
(imię i nazwisko kredytobiorcy)

.....
(podpis współmałżonka)

¹⁾ niepotrzebne skreślić

²⁾ wypełniają tylko producenci posiadający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

³⁾ określić zobowiązania wymagalne literą "W" zaś niewymagalne literami "NW"

⁴⁾ wypełnić w przypadku posiadania kredytu w banku

⁵⁾ wpisać literę "P" jeśli kredyt został udzielony na zasadach preferencyjnych, wpisać literę "K" jeśli kredyt został udzielony na zasadach komercyjnych

⁶⁾ **wybrać oznaczenie właściwe dla danej podlinii określone w załączniku nr 21 do Zasad udzielania kredytów preferencyjnych**

⁷⁾ dotyczy osób fizycznych i podmiotów gospodarczych nie posiadających osobowości prawnej

wypełniają osoby posiadające pisemną umowę dzierżawy gruntów rolnych zawartą na czas nieoznaczony

Oświadczam, że:

- 1) ubiegam się o kredyt z linii K02 / DK02³⁾ na wznowienie produkcji na następujących gruntach rolnych użytkowanych na podstawie pisemnej umowy dzierżawy zawartej na czas nieoznaczony:

lp.	województwo	powiat	gmina	nazwa obrębu ewidencyjnego	nr działki ewidencyjnej	powierzchnia, na której wystąpiły straty
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

- 2) zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania banku o zakończeniu użytkowania gruntów rolnych wymienionych w pkt 1 przed upływem okresu kredytowania.

Świadomy/mi odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 297 §1 kodeksu karnego: „Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi – kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5” oświadczam/my, że dane przedstawione w niniejszym oświadczeniu są zgodne ze stanem faktycznym.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

¹⁾ oświadczenie należy złożyć, gdy w związku z brakiem pisemnej umowy dzierżawy przy udzielaniu kredytu będą uwzględnione dzierżawione grunty rolne wykazane we wniosku o płatności, w roku wystąpienia szkód, składanym do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, lub gdy umowa dzierżawy została zawarta na piśmie na czas nieoznaczony

²⁾ wypełniają tylko producenci rolni podając numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

³⁾ niepotrzebne skreślić

**Wzór formularza informacji przedstawianych
przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie**

(określony w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 121, poz. 810))

FORMULARZ INFORMACJI PRZEDSTAWIANYCH PRZEZ WNIOSKODAWCĘ

1) Imię i nazwisko albo firma wnioskodawcy

.....

2) Miejsce zamieszkania i adres albo siedziba i adres wnioskodawcy

.....

.....

3) Rodzaj prowadzonej działalności, w związku z którą ubiega się o pomoc*):

działalność w rolnictwie

działalność w rybołówstwie

4) Informacja o otrzymanej pomocy publicznej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na których pokrycie ma być udzielona pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie

Lp.	Dzień udzielenia pomocy ¹⁾	Podstawa prawna ²⁾	Wartość pomocy ³⁾	Forma pomocy ⁴⁾	Przeznaczenie pomocy ⁵⁾
1					
2					
3					
4					
5					

Objaśnienia:

1) Dzień udzielenia pomocy - podać dzień udzielenia pomocy wynikający z decyzji lub umowy.

2) Podstawa prawna - podać tytuł aktu prawnego stanowiącego podstawę do udzielenia pomocy.

3) Wartość otrzymanej pomocy - podać wartość pomocy jako ekwiwalent dotacji brutto określony w decyzji lub umowie.

4) Forma pomocy - wpisać formę otrzymanej pomocy, tj. dotacja, dopłaty do oprocentowania kredytów, zwolnienie lub umorzenie z podatku lub opłat, refundacje w całości lub w części, lub inne.

5) Przeznaczenie otrzymanej pomocy - wskazać, czy koszty, które zostały objęte pomocą, dotyczą inwestycji w gospodarstwie rolnym lub w rybołówstwie czy działalności bieżącej.

Dane osoby upoważnionej do podpisania informacji:

.....

(imię i nazwisko)

.....

(data i podpis)

*) Niepotrzebne skreślić.

Wzór formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*

(określony w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* (Dz. U. Nr 53, poz. 311 ze zm.))

Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc <i>de minimis</i>	
Stosuje się do pomocy <i>de minimis</i> udzielanej na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i> (Dz. Urz. UE L 2023/2831)	
A. Informacje dotyczące podmiotu, któremu ma być udzielona pomoc <i>de minimis</i>²¹	A1. Informacje dotyczące wnioskodawcy niebędącego podmiotem, któremu ma być udzielona pomoc <i>de minimis</i>²¹
1) Identyfikator podatkowy NIP podmiotu 	1a) Identyfikator podatkowy NIP wnioskodawcy ²¹
2) Imię i nazwisko albo nazwa podmiotu 	2a) Imię i nazwisko albo nazwa wnioskodawcy
3) Adres miejsca zamieszkania albo adres siedziby podmiotu 	3a) Adres miejsca zamieszkania albo adres siedziby wnioskodawcy
4) Identyfikator gminy, w której podmiot ma miejsce zamieszkania albo siedzibę ⁴¹ 	
5) Forma prawna podmiotu ²¹ ☐ przedsiębiorstwo państwowe ☐ jednoosobowa spółka Skarbu Państwa ☐ jednoosobowa spółka jednostki samorządu terytorialnego, w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679) ☐ spółka akcyjna albo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwo państwowe lub jednoosobowa spółka Skarbu Państwa są podmiotami, które posiadają uprawnienia takie, jak przedsiębiorcy dominujący w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 594) ☐ jednostka sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) ☐ inna (podać jaka) 	
6) Wielkość podmiotu, zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) ²¹ ☐ mikroprzedsiębiorca ☐ mały przedsiębiorca ☐ średni przedsiębiorca ☐ inny przedsiębiorca	
7) Klasa działalności, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1885, z późn. zm.) ⁴¹ 	
8) Data utworzenia podmiotu 	
Strona 1 z 7	

9) Powiązania z innymi przedsiębiorcami⁷⁾

Czy pomiędzy podmiotem a innymi przedsiębiorcami istnieją powiązania polegające na tym, że:

- a) jeden przedsiębiorca posiada większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników drugiego przedsiębiorcy? ☐ tak ☐ nie
- b) jeden przedsiębiorca ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorcy? ☐ tak ☐ nie
- c) jeden przedsiębiorca ma prawo wywierać dominujący wpływ na innego przedsiębiorcę zgodnie z umową zawartą z tym przedsiębiorcą lub zgodnie z jego dokumentami założycielskimi? ☐ tak ☐ nie
- d) jeden przedsiębiorca, który jest akcjonariuszem lub wspólnikiem innego przedsiębiorcy lub jego członkiem, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tego przedsiębiorcy, samodzielnie kontroluje większość praw głosu u tego przedsiębiorcy? ☐ tak ☐ nie
- e) przedsiębiorca pozostaje w jakimkolwiek ze stosunków opisanych powyżej poprzez jednego innego przedsiębiorcę lub kilku innych przedsiębiorców? ☐ tak ☐ nie

W przypadku zaznaczenia przynajmniej jednej odpowiedzi twierdzącej należy podać:

- a) identyfikator podatkowy NIP wszystkich powiązanych z podmiotem przedsiębiorców
- b) łączną wartość pomocy *de minimis* udzielonej w okresie minionych 3 lat wszystkim powiązanym z podmiotem przedsiębiorcom⁸⁾

10) Informacja o utworzeniu wnioskodawcy w wyniku podziału innego przedsiębiorcy lub połączenia z innym przedsiębiorcą, w tym przez przejęcie innego przedsiębiorcy, lub przekształcenia przedsiębiorcy

Czy podmiot w okresie minionych 3 lat:

- a) powstał wskutek połączenia się innych przedsiębiorców? ☐ tak ☐ nie
- b) przejął innego przedsiębiorcę? ☐ tak ☐ nie
- c) powstał w wyniku podziału innego przedsiębiorcy? ☐ tak ☐ nie
- d) powstał w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy? ☐ tak ☐ nie

W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej w lit. a lub b należy podać:

- a) identyfikator podatkowy NIP wszystkich połączonych lub przejętych przedsiębiorców
- b) łączną wartość pomocy *de minimis* udzielonej w okresie minionych 3 lat wszystkim połączonym lub przejętym przedsiębiorcom⁸⁾

W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej w lit. c lub d należy podać:

- a) identyfikator podatkowy NIP przedsiębiorcy przed podziałem lub przekształceniem
- b) łączną wartość pomocy *de minimis* udzielonej w okresie minionych 3 lat przedsiębiorcy istniejącemu przed podziałem lub przekształceniem w odniesieniu do działalności przejmowanej przez podmiot⁸⁾

Jeśli nie jest możliwe ustalenie, jaka część pomocy *de minimis* uzyskanej przez przedsiębiorcę przed podziałem była przeznaczona na działalność przejętą przez podmiot, należy podać:

- łączną wartość pomocy *de minimis* udzielonej w okresie minionych 3 lat przedsiębiorcy przed podziałem⁸⁾
- wartość kapitału przedsiębiorcy przed podziałem (w PLN)
- wartość kapitału podmiotu na moment podziału (w PLN)

B. Informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej podmiotu, któremu ma być udzielona pomoc *de minimis* ⁹⁾

- 1) Czy podmiot spełnia kryteria kwalifikujące go do objęcia postępowaniem upadłościowym? ☐ tak ☐ nie
- 2) Czy podmiot będący przedsiębiorcą innym niż mikro-, mały lub średni- albo w przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, będący każdym przedsiębiorcą - znajduje się w sytuacji gorszej niż sytuacja kwalifikująca się do oceny kredytowej B-¹⁰⁾? ☐ tak ☐ nie
☐ nie dotyczy
- 3) Czy w odniesieniu do okresu ostatnich 3 lat poprzedzających dzień wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy *de minimis* :
- a) podmiot odnotowuje rosnące straty? ☐ tak ☐ nie
- b) obroty podmiotu maleją? ☐ tak ☐ nie
- c) zwiększeniu ulegają zapasy podmiotu lub niewykorzystany potencjał do świadczenia usług? ☐ tak ☐ nie
- d) podmiot ma nadwyżki produkcji¹¹⁾? ☐ tak ☐ nie
- e) zmniejsza się przepływ środków finansowych? ☐ tak ☐ nie
- f) zwiększa się suma zadłużenia podmiotu? ☐ tak ☐ nie
- g) rosną kwoty odsetek od zobowiązań podmiotu? ☐ tak ☐ nie
- h) wartość aktywów netto podmiotu zmniejsza się lub jest zerowa? ☐ tak ☐ nie
- i) zaistniały inne okoliczności wskazujące na trudności w zakresie płynności finansowej? ☐ tak ☐ nie

Jeśli tak, należy wskazać jakie:

C. Informacje dotyczące działalności gospodarczej prowadzonej przez podmiot, któremu ma być udzielona pomoc *de minimis*

Czy podmiot, któremu ma być udzielona pomoc *de minimis*, prowadzi działalność:

- 1) w sektorze produkcji podstawowej produktów rybołówstwa i akwakultury¹²¹⁾? ☐ tak ☐ nie
- 2) w dziedzinie produkcji podstawowej produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej? ☐ tak ☐ nie
- 3) w dziedzinie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej? ☐ tak ☐ nie
- 4) w dziedzinie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury¹²²⁾? ☐ tak ☐ nie
- 5) Czy wnioskowana pomoc *de minimis* będzie przeznaczona na działalność wskazaną w pkt 1–4? ☐ tak ☐ nie
- 6) W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej w pkt 1 lub 2: czy zapewniona jest rozdzielność rachunkowa¹²³⁾ uniemożliwiająca przeniesienie na wskazaną w tych punktach działalność korzyści wynikających z uzyskanej pomocy *de minimis* (w jaki sposób)? ☐ nie dotyczy

D. Informacje dotyczące pomocy otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów, na pokrycie których ma być przeznaczona wnioskowana pomoc *de minimis*

- 1) Czy wnioskowana pomoc *de minimis* zostanie przeznaczona na pokrycie dających się zidentyfikować kosztów? ☐ tak ☐ nie
- 2) Jeśli tak, to czy na pokrycie tych samych kosztów, o których mowa powyżej, podmiot otrzymał pomoc inną niż pomoc *de minimis*? ☐ tak ☐ nie
- 3) Jeśli tak, należy wypełnić poniższą tabelę²⁴⁾ w odniesieniu do ww. pomocy innej niż *de minimis* oraz pomocy *de minimis* na te same koszty.

Lp.	Dzień udzielenia pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Podstawa prawna udzielenia pomocy		Forma pomocy	Wartość otrzymanej pomocy		Przeznaczenie pomocy
			informacje podstawowe	informacje szczegółowe		nominalna	brutto	
	1	2	3a	3b	4	5a	5b	6
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

Jeżeli w tabeli wykazano otrzymaną pomoc inną niż pomoc *de minimis*, należy dodatkowo wypełnić pkt 1–8 poniżej:

1) opis przedsięwzięcia

2) koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą w wartości nominalnej i zdyskontowanej oraz ich rodzaje

3) maksymalna dopuszczalna intensywność pomocy

4) intensywność pomocy już udzielonej w związku z kosztami, o których mowa w pkt 2

5) lokalizacja przedsięwzięcia

6) cele, które mają być osiągnięte w związku z realizacją przedsięwzięcia

7) etapy realizacji przedsięwzięcia

8) data rozpoczęcia i zakończenia realizacji przedsięwzięcia

E. Informacje dotyczące osoby upoważnionej do przedstawienia informacji

Imię i nazwisko

Numer telefonu

Stanowisko służbowe

Data i podpis

³¹⁾ W przypadku gdy o pomoc *de minimis* wnioskuje wspólnik spółki cywilnej, jawnej albo partnerskiej, komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej niebędący akcjonariuszem, wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo akcjonariusz prostej spółki akcyjnej lub inny podmiot, na który została przeniesiona odpowiedzialność podatkowa, w związku z działalnością prowadzoną w tej spółce, podaje się informacje dotyczące tej spółki. W przypadku spółki cywilnej należy podać NIP tej spółki, nazwę, pod jaką spółka funkcjonuje na rynku, oraz miejsce prowadzenia działalności, a w przypadku braku nazwy i miejsca prowadzenia działalności - imiona i nazwiska oraz adresy wszystkich wspólników tej spółki.

²⁾ Wypełnia się w przypadku, gdy o pomoc *de minimis* wnioskuje wspólnik spółki cywilnej, jawnej albo partnerskiej, komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej niebędący akcjonariuszem, wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo akcjonariusz prostej spółki akcyjnej lub inny podmiot, na który została przeniesiona odpowiedzialność podatkowa, w związku z działalnością prowadzoną w tej spółce (podaje się informacje dotyczące tego wspólnika, akcjonariusza albo komplementariusza lub osoby trzeciej, na którą przeniesiono odpowiedzialność podatkową).

³⁾ O ile posiada identyfikator podatkowy NIP.

⁴⁾ Wpisuje się siedmiodziesiętno cyfrowe oznaczenie nadane w sposób określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1031, z późn. zm.).

⁵⁾ Zaznacza się właściwą pozycję znakiem X.

⁶⁾ Podaje się klasę działalności, w związku z którą podmiot ubiega się o pomoc *de minimis*. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie jednej takiej działalności, podaje się klasę PKD tej działalności, która generuje największy przychód.

⁷⁾ Za powiązane nie uważa się podmiotów, w przypadku których powiązanie występuje wyłącznie za pośrednictwem organu publicznego, np. Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego.

⁸⁾ Podaje się wartość pomocy w euro obliczoną zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702), rozporządzeniem Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 11 ust. 2 tej ustawy oraz właściwymi przepisami unijnymi.

⁹⁾ Wypełnia się jedynie w przypadku podmiotów, którym ma być udzielona pomoc *de minimis*, do obliczenia wartości której konieczne jest ustalenie ich stopy referencyjnej (tj. w formie takiej jak: pożyczki, gwarancje, odroczenia, rozłożenia na raty), z wyjątkiem podmiotów, którym pomoc *de minimis* ma być udzielona na podstawie art. 34a ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2004 r. poz. 291), oraz będących osobami fizycznymi, które na dzień złożenia informacji określonych w niniejszym rozporządzeniu nie rozpoczęły prowadzenia działalności gospodarczej.

¹⁰⁾ Ocena kredytowa B- oznacza wysokie ryzyko kredytowe. Zdolność do obsługi zobowiązań istnieje jedynie przy sprzyjających warunkach zewnętrznych. Poziom odzyskania wierzytelności w przypadku wystąpienia niewypłacalności jest średni lub niski.

¹¹⁾ Dotyczy wyłącznie producentów.

¹²⁾ Objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 1, z późn. zm.).

¹³⁾ Rozdzielność rachunkowa określonej działalności gospodarczej polega na prowadzeniu odrębnej ewidencji dla tej działalności gospodarczej oraz prawidłowym przypisywaniu przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie metod, a także na określeniu w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.), zasad prowadzenia odrębnej ewidencji oraz metod przypisywania kosztów i przychodów.

¹⁴⁾ Wypełnia się zgodnie z Instrukcją wypełnienia tabeli w części D formularza.

Instrukcja wypełnienia tabeli w części D formularza

Należy podać informacje o dotychczas otrzymanej pomocy, w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których udzielana będzie pomoc *de minimis*. Na przykład jeżeli podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis* otrzymał w przeszłości pomoc w związku z realizacją inwestycji, należy wykazać jedynie pomoc przeznaczoną na te same koszty kwalifikujące się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być udzielona pomoc *de minimis*.

1. Dzień udzielenia pomocy (kol. 1) – należy podać dzień udzielenia pomocy w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

2. Podmiot udzielający pomocy (kol. 2) – należy podać pełną nazwę i adres podmiotu, który udzielił pomocy. W przypadku gdy podmiot uzyskał pomoc na podstawie aktu normatywnego, który uzależnia nabycie prawa do otrzymania pomocy wyłącznie od spełnienia przesłanek w nim określonych, bez konieczności wydania decyzji albo zawarcia umowy, należy pozostawić to miejsce niewypełnione.

3. Podstawa prawna otrzymanej pomocy (kol. 3a i 3b)

Uwaga: istnieją następujące możliwości łączenia elementów tworzących podstawę prawną otrzymanej pomocy, które należy wpisać w poszczególnych kolumnach tabeli w sposób przedstawiony poniżej.

Podstawa prawna – informacje podstawowe	Podstawa prawna – informacje szczegółowe
3a	3b
przepis ustawy	brak*
przepis ustawy	przepis aktu wykonawczego
przepis ustawy	przepis aktu wykonawczego decyzja/uchwała/umowa - symbol
przepis ustawy	decyzja/uchwała/umowa – symbol

* W przypadku braku aktu wykonawczego, decyzji, uchwały i umowy należy wpisać określenie „brak”.

Kol. 3a Podstawa prawna – informacje podstawowe – należy podać kolejno: datę i tytuł aktu oraz oznaczenie roku (numeru) i pozycji Dziennika Ustaw, w którym ustawa została opublikowana, oraz oznaczenie przepisu ustawy będącego podstawą udzielenia pomocy (w kolejności: artykuł, ustęp, punkt, litera, tiret).

Kol. 3b Podstawa prawna – informacje szczegółowe – jeżeli podstawą udzielenia pomocy był akt wykonawczy do ustawy, należy podać kolejno: nazwę organu wydającego akt, datę i tytuł aktu oraz oznaczenie roku (numeru) i pozycji Dziennika Ustaw, w którym akt został opublikowany, oraz przepis aktu wykonawczego będącego podstawą udzielenia pomocy (w kolejności: paragraf, ustęp, punkt, litera, tiret). Akt powinien być aktem wykonawczym do ustawy wskazanej w kol. 3a. W przypadku braku aktu wykonawczego będącego podstawą prawną udzielenia pomocy należy wpisać określenie „brak”. Jeżeli podstawą udzielenia pomocy była decyzja, uchwała lub umowa, należy podać symbol określający ten akt: w przypadku decyzji – numer decyzji, w przypadku uchwały – numer uchwały, w przypadku umowy – numer, przedmiot oraz strony umowy. W przypadku braku decyzji, uchwały lub umowy będącej podstawą prawną udzielenia pomocy należy wpisać określenie „brak”.

4. <u>Forma pomocy</u> (kol. 4) – należy podać kod oznaczający właściwą formę pomocy określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 161).
5. <u>Wartość otrzymanej pomocy</u> (kol. 5a i 5b) – należy podać wartość otrzymanej pomocy publicznej lub pomocy <i>de minimis</i> : a) wartość nominalną pomocy (jako całkowitą wielkość środków finansowych będących podstawą do obliczania wielkości udzielonej pomocy, np. kwotę udzielonej pożyczki lub kwotę odroczonego podatku) oraz b) wartość brutto (jako ekwiwalent dotacji brutto obliczony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej oraz z właściwymi przepisami unijnymi).
6. <u>Przeznaczenie pomocy</u> (kol. 6) – należy podać kod wskazujący przeznaczenie otrzymanej pomocy określony zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.
Strona 2 z 2

Oznaczenia linii kredytowych oraz możliwe do kredytowania w ramach poszczególnych podlinii: cele, działalność i nakłady

UWAGA: w przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy, spłaty rat kapitału kredytu, w trakcie którego spłata oprocentowania kredytu za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, w oznaczeniu podlinii kredytowej, w której rejestrowane będą kredyty z zawieszoną spłatą kapitału:

- 1) w związku z ASF – dodana zostanie na końcu dotychczasowego oznaczenia litera „Z” (np. RR/02Z, K02/rMUZ)”,
- 2) w związku z wystąpieniem w 2018 r. suszy lub powodzi – dodane zostaną na końcu dotychczasowego oznaczenia litery „Zk” (np. RR/02Zk, K02/rMUZk).

Oznaczenia linii kredytowych z pomocą ARiMR w formie dopłaty do oprocentowania	
RR	kredyty inwestycyjne dla rolnictwa i rybactwa śródlądowego
RR/01	kredyty inwestycyjne na utworzenie gospodarstwa rolnego
RR/02	kredyty inwestycyjne dla gospodarstw rolnych, inne niż RR/01
1) cel:	D, T, U, ZE, ZB, RB
2) działalność:	01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z,
3) nakłady:	101, 102, 105, 108, 109b, 109c, 109d, 109e, 110, 111, 112, 113, 116, 120, 141, 200
RR/03	kredyty inwestycyjne dla działów specjalnych produkcji rolnej
1) cel:	D, T, U, ZE, ZB, RB
2) działalność:	1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8ds, 11.ds, 12.ds
3) nakłady:	101, 102, 105, 108, 109b, 109c, 109d, 109e, 110, 111, 112, 115, 116, 120, 141, 200
RR/04	kredyty inwestycyjne dla rybactwa śródlądowego
1) cel:	BR, PE, PS, Z
2) działalność:	03.22.Z
3) nakłady:	116, 121, 150, 151, 152, 153
Z	kredyty z dopłatami de minimis na zakup użytków rolnych
Z/01rM	kredyty z dopłatami de minimis na zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego
Z/02rM	kredyty z dopłatami de minimis na zakup użytków rolnych w celu powiększenia gospodarstwa rolnego w rolnictwie
1) cel:	K
2) działalność:	01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z
3) nakłady:	110
PR	kredyty inwestycyjne dla przetwórstwa produktów rolnych, ryb skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów
PR/01	kredyty inwestycyjne dla przetwórstwa produktów rolnych
1) cel:	A, D, O
2) działalność:	10.11.Z, 10.12.Z, 10.13.Z, 10.31.Z, 10.32.Z, 10.39.Z, 10.41.Z, 10.42.Z, 10.51.Z, 10.61.Z, 10.62.Z, 10.81.Z, 10.91.Z, 11.03.Z, 16.29.Z,
3) nakłady:	103, 104, 105, 108, 109a, 109b, 109c, 109d, 109e, 114, 115, 116, 117, 121, 200
PR/02	kredyty inwestycyjne dla przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków
1) cel:	BP, OE, PA, PR, PU, UD
2) działalność:	10.20.Z
3) nakłady:	121, 160, 161, 162, 163, 200
PR/03M	kredyty z dopłatami de minimis na zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, w przetwórstwie produktów rolnych
1) cel:	R,
2) działalność*:	01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z, 10.39.Z, 10.20.Z, 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8ds, 11.ds, 12.ds
3) nakłady:	140
*należy wskazać działalność prowadzoną przez kredytobiorcę nabywającego akcje lub udziały	
PR/04M	kredyty z dopłatami de minimis na zakup akcji lub udziałów spółek, lub udziałów w spółdzielniach, w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków

1) <u>cel</u> : R 2) <u>działalność*</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z, 10.39.Z, 10.20.Z, 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 140 *należy wskazać działalność prowadzoną przez kredytobiorcę nabywającego akcje lub udziały	
K01	kredyty inwestycyjne na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę
K01/r	kredyty na inwestycje w gospodarstwach, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K01/rU	kredyty na inwestycje w gospodarstwach realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
1) <u>cel</u> : NS, NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 141, 200	
K01/r1	kredyty na inwestycje w gospodarstwach udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
K01/r1U	kredyty na inwestycje w gospodarstwach, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
1) <u>cel</u> : NG, NO, NH 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 141, 200	
K01/r2	kredyty na inwestycje w gospodarstwach, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K01/r2U	kredyty na inwestycje w gospodarstwach realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 141, 200	
K01/r3	kredyty na inwestycje w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę
K01/r3U	kredyty na inwestycje w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NS 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 118, 132,	
K01/d	kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K01/dU	kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
1) <u>cel</u> : NS, NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 141, 200	
K01/d1	kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem

w

sierpniu

K01/d1U	2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
1) <u>cel</u> : NG, NO, NH 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 141, 200	
K01/d2 K01/d2U	kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 141, 200	
K02	kredyty obrotowe na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę
K02/r K02/rU K02/rM K02/rMU	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
1) <u>cel</u> : NS, NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/r1 K02/r1U K02/r1M K02/r1MU	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
1) <u>cel</u> : NG, NO, NH 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/r2	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę

K02/r2U	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K02/r2M	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K02/r2MU	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/r3	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę
K02/r3U	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NS 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/d	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K02/dU	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K02/dM	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K02/dMU	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia, udzielane w związku z wystąpieniem szkód, na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
1) <u>cel</u> : NS, NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/d1	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
K02/d1U	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
K02/d1M	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
K02/d1MU	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia udzielane w ramach uchwały nr 129/2017 Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego
1) <u>cel</u> : NG, NO, NH 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/d2	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód

K02/d2U	spowodowanych przez suszę na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
K02/d2M	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę
K02/d2MU	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę na podstawie protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję powołaną przez wojewodę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
K02/d3	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę
K02/d3U	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NS 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
DK01	kredyty inwestycyjne na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych – duże przedsiębiorstwa
DK01/r	kredyty na inwestycje w gospodarstwach
DK01/rU	kredyty na inwestycje w gospodarstwach realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 141, 200	
DK01/r1	kredyty na inwestycje w gospodarstwach udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę
DK01/r1U	kredyty na inwestycje w gospodarstwach udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NS 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 118, 132	
DK01/d	kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej
DK01/dU	kredyty na inwestycje w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 118, 130, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 141, 200	
DK02	kredyty obrotowe na wznowienie produkcji rolnej – duże przedsiębiorstwa
DK02/r	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych
DK02/rU	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
DK02/rM	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych
DK02/rMU	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
DK02/r1	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę
DK02/r1U	kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych udzielane w związku z wystąpieniem szkód spowodowanych przez suszę, realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NS	

2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
DK02/d	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej
DK02/dU	kredyty na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
DK02/dM	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej
DK02/dMU	kredyty z dopłatami <i>de minimis</i> na wznowienie produkcji w działach specjalnych produkcji rolnej realizowane przez podmioty, które nie mają zawartej umowy ubezpieczenia
1) <u>cel</u> : NG, NO, NU, NM, NP, NH, NA, NZ, NL 2) <u>działalność</u> : 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakłady</u> : 132, 138, 200	
ZC	kredyty na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych
ZC/rd	kredyty dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej
1) <u>cel</u> : UZ 2) <u>działalność</u> : 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.41.Z, 01.46.Z, 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 8.ds 3) <u>nakład</u> : 165	
KSP	kredyty na zakup środków do produkcji rolnej
KSP/rd	kredyty dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej
1) <u>cel</u> : ZSP 2) <u>działalność</u> : 01.1, 01.2, 01.30.Z, 01.4, 01.50.Z, 01.64.Z, 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 4) <u>nakład</u> : 132, 138, 166, 200	
KR	kredyty na restrukturyzację zadłużenia
KR/01	kredyty dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej dla kredytobiorców będących mikro i małymi przedsiębiorstwami
KR/02	kredyty dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej dla kredytobiorców będących średnimi przedsiębiorstwami
1) <u>cel</u> : SZ 2) <u>działalność</u> : 01.1, 01.2, 01.30.Z, 01.4, 01.50.Z, 01.64.Z, 03.22.Z, 1.ds1, 1.ds2, 2.ds, 3.ds, 4.ds, 5.ds1, 5.ds2, 6.ds, 7.ds, 8.ds, 11.ds, 12.ds 3) <u>nakład</u> : 167	
KPS	kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF
1) cel kredytu – WPS 2) <u>działalność</u> : 01.46 Z, 8.ds 3) <u>nakłady</u> : 111, 116, 118, 138,	
UP	kredyty na utrzymanie płynności
UP/01	kredyty dla gospodarstw rolnych o powierzchni do 50 ha użytków rolnych
UP/02	kredyty dla gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych
UP/03	kredyty dla gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych
1) <u>cel</u> : UP 2) <u>działalność</u> : 01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z, 3) <u>nakład</u> : 138, 167	
S	kredyty w związku ze skupem zbóż, materiału siewnego roślin rolniczych i owoców miękkich
S/01	kredyty dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż
S/02	kredyty dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych

S/03	kredyty dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu owoców miękkich
S/04	kredyty dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie mrożenia owoców miękkich
S/05	kredyt dla podmiotów prowadzących działalność oznaczoną kodem 11.01.Z
1) <u>cel</u> :	UP
2) <u>działalność</u> :	46.21.Z, 46.31.Z, 10.39.Z, 11.01.Z
3) <u>nakład</u> :	168
Oznaczenia linii kredytowych z pomocą ARiMR w formie częściowej spłaty kapitału	
MRcsk	kredyty dla młodych rolników na zakup użytków rolnych
MRcsk/01r	kredyty na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego
MRcsk/02r	kredyty na powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego
1) <u>cel</u> :	RD
2) <u>działalność</u> :	01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z
3) <u>nakłady</u> :	110
Oznaczenia linii kredytowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego	
KO	kredyty obrotowe nieoprocentowane dla producenta rolnego
KO/r	kredyty dla gospodarstw rolnych
1) <u>cel</u> :	SK
2) <u>działalność</u> :	01.11.Z1, 01.11.Z2, 01.13.Z1, 01.13.Z2, 01.13.Z3, 01.15.Z, 01.16.Z, 01.19.Z, 01.21.Z, 01.24.Z1, 01.25.Z, 01.28.Z, 01.29.Z, 01.30.Z, 01.41.Z, 01.42.Z, 01.43.Z, 01.45Z, 01.46.Z, 01.47.Z, 01.49.Z, 01.50.Z, 01.64.Z
3) <u>nakład</u> :	164

Objaśnienia kodów celów i działalności zawarte są w części III i IV. Natomiast objaśnienia kodów nakładów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

kod	nakład
101	zakup, budowa, budynków inwentarskich
102	przebudowa, remont połączony z modernizacją budynków inwentarskich
103	budowa budynków dla przetwórstwa produktów rolnych
104	remont połączony z modernizacją budynków dla przetwórstwa produktów rolnych
105	zakup, budowa, remont połączony z modernizacją innych budynków
106	remont, modernizacja laboratoriów
108	zakup, budowa silosów
109a	budowa, modernizacja dróg
109b	utwardzenie placów
109c	budowa przyłączy do sieci kanalizacyjnej
109d	budowa, modernizacja ujęć wody
109e	budowa, modernizacja oczyszczalni ścieków
110	zakup użytków rolnych
111	zakup maszyn lub urządzeń do produkcji rolnej
112	zakup ciągników
113	zakup kombajnów
114	zakup maszyn lub urządzeń dla przetwórstwa produktów rolnych
115	zakup kompletnych linii technologicznych
116	zakup innych maszyn lub urządzeń
117	zakup samochodów specjalistycznych
118	zakup stada podstawowego
120	zakup materiału nasadzeniowego roślin wieloletnich

121	wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością
130	odbudowa lub remont kapitalny zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku klęski budynków, budowli, urządzeń, obiektów, itp.
131	remont kapitalny uszkodzonych w wyniku klęski ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych i urządzeń do zarządzania procesem produkcji
132	zakup kwalifikowanego materiału szkolarskiego
134	zakup w miejsce zniszczonych ciągników
135	zakup w miejsce zniszczonych maszyn, urządzeń rolniczych
136	zakup w miejsce zniszczonych urządzeń i oprogramowania do zarządzania procesem produkcji
137	zakup w miejsce zniszczonych samochodów ciężarowych, dostawczych lub specjalistycznych dla działów specjalnych
138	zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej
140	zakup akcji lub udziałów
141	szklarnie i tunele foliowe
150	budowa, rozbudowa, wyposażenie i modernizacja instalacji, w tym budynków i budowli oraz urządzeń przeznaczonych do rybactwa śródlądowego związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt
151	budowa, rozbudowa, wyposażenie i modernizacja instalacji produkcyjnych, obiektów stawowych oraz budynków lub budowli służących do produkcji w zakresie rybactwa
152	zakup lub modernizacja łodzi wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb
153	budowa, modernizacja lub zakup instalacji lub urządzeń ograniczających negatywny wpływ na środowisko lub wpływających na poprawę środowiska
160	budowa, rozbudowa lub modernizacja budynków lub budowli dla przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków
161	zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia dla przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków
162	zakup innych maszyn lub urządzeń dla przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków
163	zakup środków transportu dla przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków
164	finansowanie kosztów prowadzenia produkcji rolnej
165	finansowanie zobowiązań cywilnoprawnych
166	zakup zwierząt (<i>dotyczy linii KSP</i>)
167	finansowanie spłaty zadłużenia
168	skup produktów
200	pozostałe

Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt obrotowy nieoprocentowany dla producenta rolnego (linia KO)

uchylony

Wzór informacji przekazywanej przez bank w przypadku udzielenia kredytu z linii z dopłatami ARiMR stosowanymi na zasadach pomocy de minimis

Informacje zbierane w związku z koniecznością wydania zaświadczenia o pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie

Data bieżąca

Nr EP*	PESEL*	NIP*	REGON (pole nieobowiązkowe)	Nazwisko (nazwa) kredytobiorcy	Imię kredytobiorcy	Instytucja udzielająca pomocy (Lista rozwijana dla pomocy w rolnictwie)	Tytuł pomocy (Wypełniany automatycznie dla pomocy w rolnictwie; dla dotychczas udzielonej pomocy ARiMR bez wypełnienia)	Data udzielenia pomocy	Kwota pomocy w PLN	Kwota pomocy w EUR	Numer umowy kredytu wpisywany do SIOKP	Kod pocztowy adresu zamieszkania kredytobiorcy	Miejscowość	Ulica, Nr domu	Nr DWK (wypełnia ARiMR DWK)
Nowa pomoc de minimis zgłoszona przez Bank															
						ARiMR - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	(Wybrać właściwą pozycję z listy rozwijalnej**)								
Dotychczas udzielona pomoc de minimis w rolnictwie															
Łączna kwota pomocy dla limitu 20.000 EUR										0,00					

Dotychczas udzielona pomoc <i>de minimis</i> w rybołówstwie					

Łączna kwota pomocy dla limitu 30.000 EUR	0,00
---	------

Dotychczas udzielona inna pomoc <i>de minimis</i>					

Łączna kwota pomocy dla limitu 200.000 EUR (dotyczy pomocy udzielonej do dnia 30.06.2024 r.) / 300.000 EUR (dotyczy pomocy udzielonej od dnia 01.07.2024 r.)	0,00
---	------

* Obowiązkowe identyfikatory beneficjenta: nr EP i (PESEL lub NIP)

Dane beneficjenta wypełnia się tylko dla nowej pomocy *de minimis*, dla której ma być wydane zaświadczenie

** Lista rozwijalna obejmuje następujące pozycje:

- Dopłaty do kredytów na zakup użytków rolnych (*de minimis* rolnictwo)
- Dopłaty do kredytów kłeskowych (*de minimis* rolnictwo)
- Dopłaty do kredytów na zakup akcji / udziałów (*de minimis*)
- Dopłaty do kredytów na zakup akcji / udziałów (*de minimis* rybołówstwo)

Dodatkowe informacje wymagane w związku z raportem z pomocy publicznej

A) Forma prawna Kredytobiorcy	(Wybrać właściwą pozycję z listy rozwijalnej*)
* Lista rozwijalna obejmuje następujące pozycje: • przedsiębiorstwo państwowe (1.A) • jednoosobowa spółka Skarbu Państwa (1.B) • jednoosobowa spółka jednostki samorządu terytorialnego, w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2016 r. Nr 573 ze zm.) (1.C) • spółka akcyjna albo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwo państwowe lub jednoosobowa spółka Skarbu Państwa są podmiotami, które posiadają uprawnienia takie jak przedsiębiorcy dominujący w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) (1.D) • jednostka sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.) (1.E) • beneficjent pomocy nienależący do kategorii określonych kodem od 1.A do 1.E (2)	
B) Wielkość Kredytobiorcy ¹	(Wybrać właściwą pozycję z listy rozwijalnej*)
* Lista rozwijalna obejmuje następujące pozycje: • mikroprzedsiębiorstwo (0) • małe przedsiębiorstwo (1) • średnie przedsiębiorstwo (2) • przedsiębiorstwo nienależące do kategorii określonych kodem od 0 do 2 (3)	
C) identyfikator terytorialny gminy*	(Wybrać właściwą pozycję z listy rozwijalnej)
* Należy podać pełne, siedmiocyfrowe oznaczenie gminy, na obszarze której beneficjent pomocy (Kredytobiorca) ma siedzibę lub miejsce zamieszkania - zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1031, z późn. zm.). W przypadku gdy pomoc udzielana jest beneficjentowi pomocy mającemu siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, należy wpisać identyfikator gminy, na obszarze której prowadzi działalność, w związku z którą otrzymał pomoc. Identyfikatory terytorialne gmin, dostępne są na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego).	
D) podklasa działalności (PKD), w związku z którą udzielono kredytu	(Wybrać właściwą pozycję z listy rozwijalnej*)
* Lista rozwijalna obejmuje pozycje wymienione w „Wykazie działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego”.	
E) wartość nominalna pomocy, tj. maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu wynosi (zł)	

Załącznik nr 24

Wzór pisma Banku w sprawie rozpatrzenia wniosku kredytowego i utworzenia rachunku bankowego

uchylony

Załącznik nr 25

**Wzór oświadczenia producenta mleka, świń lub owoców i warzyw
ubiegającego się o kredyt z linii ZC**

uchylony

Załącznik nr 26

Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt na zakup środków do produkcji rolnej (linia KSP)

uchylony

Załącznik nr 27

Wzór oświadczenia podmiotu ubiegającego się o kredyt z linii KR

uchylony

IV. **Oświadczam**, że poza kredytem z dopłatą ARiMR do oprocentowania z linii UP, o który ubiegam się w kwocie zł³⁾

☐ równolegle ubiegam się o kredyt z dopłatą ARiMR do oprocentowania z linii UP w Banku w kwocie..... zł;

☐ równolegle nie ubiegam się o kredyt z dopłatą ARiMR do oprocentowania z linii UP.

V. **Oświadczam**, że kredyt nie zostanie przeznaczony na spłatę udzielonych kredytów przeznaczonych na zakup środków trwałych nabywanych w ramach realizacji inwestycji finansowanych ze środków PROW 2007-2013 lub stanowiących koszty kwalifikowalne w ramach działań PROW 2014-2020.

VI. **Oświadczam**, że spełniam kryteria właściwe dla³⁾:

☐ mikroprzedsiębiorstwa

☐ średniego przedsiębiorstwa

☐ małego przedsiębiorstwa

☐ żadne z wymienionych

określone w *Definicji MŚP* zawartej w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1).

VII. **Oświadczam**, że prowadzę gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni³⁾:

☐ mniejszej lub równej 50 ha użytków rolnych

☐ większej niż 50 ha użytków rolnych

VIII. **Oświadczam**, że w gospodarstwie rolnym prowadzę następującą produkcję rolną – wstawić „X” przy jednej z poniższych działalności (głównej w gospodarstwie):

☐ 01.11.Z1 Uprawa zbóż

☐ 01.11.Z2 Uprawa roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona

☐ 01.13.Z1 Uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, w tym ziemniaków, o dużej zawartości skrobi i

☐ 01.13.Z2 Uprawa warzyw

☐ 01.13.Z3 Uprawa pozostałych warzyw oraz roślin korzeniowych i roślin bulwiastych

☐ 01.15.Z Uprawa tytoniu

☐ 01.16.Z Uprawa roślin włóknistych

☐ 01.19.Z Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie

☐ 01.21.Z Uprawa winogron

☐ 01.24.Z1 Uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych

☐ 01.25.Z Uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów

☐ 01.28.Z Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych oraz roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych

☐ 01.29.Z Uprawa pozostałych roślin wieloletnich

☐ 01.30.Z Rozmnażanie roślin

☐ 01.41.Z Chów i hodowla bydła mlecznego

☐ 01.42.Z Chów i hodowla pozostałego bydła i

☐ 01.43.Z Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych

☐ 01.45.Z Chów i hodowla owiec i kóz

☐ 01.46.Z Chów i hodowla świń

☐ 01.47.Z Chów i hodowla drobiu

☐ 01.49.Z Chów i hodowla pozostałych zwierząt

☐ 01.50.Z Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)

☐ 01.64.Z Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin

IX. **Oświadczam**, że znane są mi warunki udzielania kredytów z dopłatami do oprocentowania, o których mowa w § 13zv rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.).

X. Upoważniam bank do przekazywania ARiMR informacji stanowiących tajemnicę bankową dotyczących kredytu określonego w pkt V oświadczenia.

Świadomy odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 297 §1 kodeksu karnego: „Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5” oświadczam, że dane przedstawione w niniejszym oświadczeniu są zgodne ze stanem faktycznym.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

Oświadczam, że na dzień zawarcia umowy o udzielenie kredytu nr dane zawarte w niniejszych oświadczeniach nie uległy zmianie.

.....
/miejscowość, data/

.....
/czytelny podpis/

Stwierdzam własnoręczność podpisu⁵⁾

.....
/podpis i pieczęć pracownika banku/

¹⁾ wypełniają producenci posiadający nadany nr NIP

²⁾ wypełniają producenci rolni posiadający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

³⁾ wstawić X przy odpowiedniej pozycji

⁴⁾ przykładowe formy pomocy, jaką można otrzymać w ramach przepisów wydanych na podstawie Komunikatu Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. **z późn. zm.**)

a) Pomoc dla producentów pszenicy, gryki i kukurydzy; b) Pomoc dla producenta pszenicy lub gryki; c) Pomoc na obniżenie kosztów zakupu oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej; d) Dotacja na nawozy mineralne; e) Wypłata odszkodowania z Funduszu Ochrony Rolnictwa za brak płatności za sprzedane produkty rolne podmiotowi skupującemu, który stał się niewypłacalny; f) Pomoc na dodatkowe koszty związane z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w Polsce poniesionymi w 2022 r.; g) Pomoc dla producentów rolnych w związku z podwyżką cen nawozów po agresji Rosji na Ukrainę.

⁵⁾ wypełnia się w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o kredyt

INFORMACJA O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH

W związku z treścią art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, sprost. Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz sprost. Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021 r., str. 35), dalej: „Rozporządzenie RODO”, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje, że:

1. administratorem Pani/Pana danych osobowych, dalej: „Administrator”, jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II, 00-175 Warszawa.
2. z Administratorem może Pani/Pan kontaktować się poprzez adres e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.

3. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl, lub pisemnie na adres korespondencyjny administratora, wskazany w pkt 2.
4. zebrane Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez Administratora na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c Rozporządzenia RODO, gdy jest to niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze (dane obowiązkowe) w celu udzielania dopłat do oprocentowania kredytu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w *sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz. U. poz. 187 z późn. zm.).
5. zebrane dane osobowe mogą być udostępniane podmiotom uprawnionym do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa oraz podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie Administratora w związku z wykonywaniem powierzonego im zadania w drodze zawartej umowy, m.in. dostawcom IT.
6. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres realizacji zadań, o których mowa w pkt 4. Okres przechowywania danych będzie każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Okres przechowywania danych może zostać przedłużony na okres potrzebny do przeprowadzenia archiwizacji.
7. przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do Pani/Pana danych osobowych, prawo żądania ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania, w przypadkach określonych w Rozporządzeniu RODO.
8. w przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy Rozporządzenia RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
9. Podanie danych osobowych na podstawie art. 6 ust. 1 lit c Rozporządzenia RODO we wniosku o udzielenie kredytu wynika z obowiązku zawartego w przepisach prawa, a konsekwencją niepodania tych danych osobowych może być pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

**Wzór oświadczenia podmiotu prowadzącego działalność w zakresie
obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych,
lub skupu lub mrożenia owoców miękkich**

Podmiot ubiegający się o kredyt:

.....
/imię i nazwisko/nazwa/

PESEL:

REGON:

NIP¹⁾:

numer identyfikacyjny²⁾:

.....
/miejsce zamieszkania/siedziba podmiotu ubiegającego się o kredyt/

I. Oświadczam, że w związku z ograniczeniami, jakie wystąpiły na rynku rolnym, spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy ubiegam się o kredyt w celu poprawy płynności finansowej. Jednocześnie oświadczam, że jestem świadom, iż warunkiem uzyskania finansowania jest posiadanie zdolności kredytowej.

II. Oświadczam, że³⁾:

- ☐ wraz z ubieganiem się o kredyt z linii S równolegle ubiegam się o pomoc w ramach przepisów wydanych na podstawie Komunikatu Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. **z późn. zm.**);
- ☐ nie otrzymałem innej pomocy w ramach przepisów wydanych na podstawie Komunikatu Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. **z późn. zm.**)⁴⁾;
- ☐ otrzymałem inną pomoc w ramach przepisów wydanych na podstawie Komunikatu Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. **z późn. zm.**)⁴⁾ w wysokości:

1) EURO w związku z prowadzeniem działalności w sektorach produkcji podstawowej produktów rolnych;

2) EURO w związku z prowadzeniem działalności w sektorach rybołówstwa i akwakultury;

3) EURO w związku z prowadzeniem działalności w innych sektorach.

III. Oświadczam, że³⁾:

- ☐ otrzymałem/łam następujące kredyty z linii S:
- w Banku w dniu na kwotę zł
cel
 - w Banku w dniu na kwotę zł
cel
- ☐ nie otrzymałem/łam kredytów z linii S.

IV. Oświadczam, że poza kredytem z dopłatą ARiMR do oprocentowania z linii S, o który ubiegam się w kwocie zł³⁾:

☐ równolegle ubiegam się o kredyt z dopłatą ARiMR do oprocentowania z linii S w Banku na kwotę zł;

☐ równolegle nie ubiegam się o kredyt z dopłatą ARiMR do oprocentowania z linii S.

V. Oświadczam, że:

1) w roku, w którym złożyłem wniosek o udzielenie kredytu z linii S, nie ubiegałem się o inną pomoc niż dopłata Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania kredytu udzielanego z linii S, w związku z obrotem zbożami lub skupem zbóż – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż,

2) nie otrzymałem i nie ubiegam się o inną pomoc na koszty, na sfinansowanie których ubiegam się z linii S.

Powyższe oświadczenie nie dotyczy pomocy udzielanej na podstawie § 13z z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., tj. pomocy podmiotowi, który nabył od dnia 15 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. kukurydzę od producenta rolnego będącego producentem kukurydzy, która nie została poddana procesowi suszenia, zwaną „mokrą kukurydzą”.

VI. Oświadczam, że spełniam kryteria właściwe dla³⁾:

☐ mikroprzedsiębiorstwa ☐ średniego przedsiębiorstwa

☐ małego przedsiębiorstwa ☐ żadne z wymienionych

określone w *Definicji MŚP* zawartej w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187, z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.).

VII. Oświadczam, że prowadzę następującą działalność³⁾:

☐ 46.21.Z sprzedaż (obróć i skup) hurtowa zboża i nasion

☐ 46.31.Z sprzedaż hurtowa świeżych owoców miękkich oraz sprzedaż hurtowa zakonserwowanych (mrożonych) owoców miękkich

☐ 10.39.Z konserwowanie owoców poprzez zamrażanie

☐ 11.01.Z destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi

VIII. Oświadczam, że dołączone do wniosku dokumenty potwierdzające wartość skupionych produktów / zestawienie tych dokumentów dotyczą produktów nabytych/skupionych od producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.⁵⁾

IX. Oświadczam, że znane są mi warunki udzielania kredytów z dopłatami do oprocentowania, o których mowa w § 13z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 ze zm.).

X. Upoważniam bank do przekazywania ARiMR informacji stanowiących tajemnicę bankową dotyczących kredytu określonego w pkt IV oświadczenia.

Świadomy odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 297 §1 kodeksu karnego: „Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie

dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5" oświadczam, że dane przedstawione w niniejszym oświadczeniu są zgodne ze stanem faktycznym.

.....
/miejscowość, data/
/czytelny podpis/

Oświadczam, że na dzień zawarcia umowy o udzielenie kredytu nr dane zawarte w niniejszych oświadczeniach nie uległy zmianie.

.....
/miejscowość, data/
/czytelny podpis/

Stwierdzam własnoręczność podpisu⁶⁾

.....
/podpis i pieczęć pracownika banku/

¹⁾ wypełniają producenci posiadający nadany nr NIP

²⁾ wypełniają producenci rolni podający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

³⁾ wstawić X przy odpowiedniej pozycji

⁴⁾ przykładowe formy pomocy, jaką można otrzymać w ramach przepisów wydanych na podstawie Komunikatu Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. U. UE C 101/3 z 17.03.2023 r. z późn. zm.);

a) Pomoc dla producentów pszenicy, gryki i kukurydzy; b) Pomoc dla producenta pszenicy lub gryki; c) Pomoc na obniżenie kosztów zakupu oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej; d) Dotacja na nawozy mineralne; e) Wypłata odszkodowania z Funduszu Ochrony Rolnictwa za brak płatności za sprzedane produkty rolne podmiotowi skupującemu, który stał się niewypłacalny; f) Pomoc na dodatkowe koszty związane z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w Polsce poniesionymi w 2022 r.; g) Pomoc dla producentów rolnych w związku z podwyżkami cen nawozów po agresji Rosji na Ukrainę.

⁵⁾ oświadczenie o treści zawartej w pkt VIII **nie dotyczy** podmiotu ubiegającego się o kredyt, który nabył/skupił produkty **wyłącznie od podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub skupu owoców miękkich, który nabywa zboża lub owoce miękkie od producenta rolnego**, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. W takim przypadku pkt VIII oświadczenia należy skreślić.

⁶⁾ wypełnia się w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o kredyt

INFORMACJA O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH

W związku z treścią art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, sprost. Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz sprost. Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021 r., str. 35), dalej: „Rozporządzenie RODO”, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje, że:

10. administratorem Pani/Pana danych osobowych, dalej: „Administrator”, jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II, 00-175 Warszawa.

11. z Administratorem może Pani/Pan kontaktować się poprzez adres e-mail: info@arimr.gov.pl lub pisemnie na adres korespondencyjny Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa.

12. Administrator wyznaczył inspektora ochrony danych, z którym można kontaktować się w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych oraz korzystania z praw związanych z

przetwarzaniem danych, poprzez adres e-mail: iod@arimr.gov.pl, lub pisemnie na adres korespondencyjny administratora, wskazany w pkt 2.

13.zebrane Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez Administratora na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c Rozporządzenia RODO, gdy jest to niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze (dane obowiązkowe) w celu udzielania dopłat do oprocentowania kredytu na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w *sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz. U. poz. 187 z późn. zm.).

14.zebrane dane osobowe mogą być udostępniane podmiotom uprawnionym do przetwarzania danych osobowych na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa oraz podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie Administratora w związku z wykonywaniem powierzonego im zadania w drodze zawartej umowy, m.in. dostawcom IT.

15.Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez okres realizacji zadań, o których mowa w pkt 4. Okres przechowywania danych będzie każdorazowo przedłużony o okres przedawnienia roszczeń, jeżeli przetwarzanie danych będzie niezbędne do dochodzenia roszczeń lub do obrony przed takimi roszczeniami przez Administratora. Okres przechowywania danych może zostać przedłużony na okres potrzebny do przeprowadzenia archiwizacji.

16.przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do Pani/Pana danych osobowych, prawo żądania ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania, w przypadkach określonych w Rozporządzeniu RODO.

17.w przypadku uznania, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy Rozporządzenia RODO, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

18.Podanie danych osobowych na podstawie art. 6 ust. 1 lit c Rozporządzenia RODO we wniosku o udzielenie kredytu wynika z obowiązku zawartego w przepisach prawa, a konsekwencją niepodania tych danych osobowych może być pozostawienie wniosku bez rozpoznania.